

- [ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ](#)
- [Κύπρος και NATO](#)
- [Αμυντική διάσταση Ενωμένης Ευρώπης](#)
- [Θερμό Τουρκο-Ελληνικό επεισόδιο](#)
- [Το Δίκαιο του Πολέμου και ο Πόλεμος Ισραήλ-Παλαιστινίων](#)
- [Σχέδιο Κίσσιντζερ και σημερινή κατάσταση στην Ανατολική Μεσόγειο](#)
- [Ρωσία 10 χρόνια μετά](#)
- [Η Ευρώπη και ο έλεγχος των περιφερειακών κρίσεων](#)
- [Παρεμβάσεις στις κρίσεις Αξιωματικών των Ε.Δ.](#)
- [Απαγωγές-Ομηρίες με απαίτηση λύτρων](#)
- [Θέσεις](#)
- [Defendory International](#)
- [Ανεμοδείκτης](#)
- [Foreigners' Briefing](#)

ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Του Αντιστρατήγου ε.α. Η. ΚΑΖΟΥΚΑ

Τα εθνικά μας θέματα δεν με αφήνουν και πάλι να παραστρατήσω και να διεισδύσω σε κάποιες άλλες περιοχές της δημοσίας ζωής, εξίσου σημαντικές και ακανθώδεις, που δυστυχώς εκείνος, που αποτολμά αναζήτηση αιτίων κακού και τακτοποίηση, εξοβελίζεται.

Ομοψυχία επιζητείται και επιτυγχάνεται από το εσωτερικό μέτωπο δια την αντιμετώπιση του θέματος του Ευρωστρατού, θέματος που αποτελούσε τον ένα από τους τελικούς σκοπούς της από εικοσαετίας και πλέον εισόδου μας στην τότε ΕΟΚ. Παρά ταύτα ξέφυγε από το βεληνεκές της προβλεπτικότητός μας και από την επιτήρησή μας. Διέρχεται κατ'αυτάς μία δύσκολη καμπή από την εμπλοκή της καιροφυλακτούσης εξ ανατολών άσπονδης φίλης και των δυτικών συνηγόρων της με τη σύνταξη του περιφήμου «κειμένου της Αγκύρας». Σ' αυτό το κείμενο, που θα το εντάσσαμε στα πρωτόλεια κείμενα περί Ευρωστρατού, περιελήφθησαν δυσμενείς διατάξεις, που θίγουν ζωτικά εθνικά συμφέροντα της ραθυμούσης Ελλάδος.

Η Ελλάς αγωνίζεται να ακυρώσει ή να τροποποιήσει το περιεχόμενο του κειμένου, έχουσα πλέον απέναντί της τις χώρες της Ε.Ε. και εταίρους του ΝΑΤΟ. Όχι, πως αυτός ο Ευρωστρατός θα είναι σε θέση να μας εξασφαλίσει. Εδώ, μέρες που είναι, το 1974 ολόκληρο ΝΑΤΟ δεν επήρε θέση και δεν έκανε τίποτε. Τώρα θα εξασφαλίσουν τα σύνορά μας μερικές χιλιάδες «πελταστών», καταλλήλων δια επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας ; Αλλοίμονο. Ναι, αλλά αν αυτός ο στρατός αποτελέσει το κύτταρο της μελλοντικής αμυντικής δύναμης της ποθουμένης συνομόσπονδης Ε.Ε., βασισμένης στις αρχές και στα κείμενά του, τι μέλλει γενέσθαι ; Πάλι να τρέχουμε ; Δε φτάνει που μία ζωή, κατά το πώς «ήμουν νιος και γέρασα», συνεχώς τρέχουμε και δε σώνουμε πίσω από τα γεγονότα ;

Κυπριακό, βρίσκεται δυστυχώς στην ίδια ρότα. Ομοτράπεζος συνομιλητής, για ένα και πλέον εξάμηνο, του αρχηγού του Κυπριακού κράτους ο εκπρόσωπος της τουρκικής μειονότητας. Παρά ταύτα ουδεμία εξέλιξη. Φαίνεται όμως πως οι τεθείσες προθεσμίες επιλύσεως του λήγουν. Οι ανεκμετάλλευτες ευκαιρίες δια μία αξιοπρεπή και εθνικώς συμφέρουσα λύση έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτί. Απαιτείται ομοψυχία. Πανεθνικός συναγερμός του Ελληνισμού για εύστοχες διαπραγματεύσεις και επιτυχή άσκηση των οποιωνδήποτε επιρροών προς τους ισχυρούς της γης δια μία, όσο το δυνατό, συμφέρουσα λύση.

Ο Ευρωστρατός και το Κυπριακό έχουν επισκιάσει τις καθημερινώς αυξανόμενες σε αριθμό και ποιότητα παραβάσεις και παραβιάσεις στο Αιγαίο από την διεκδικούσα Τουρκία. Διατήρηση της φυσιογνωμίας της μάχης και κάλυψη στον τομέα του Αιγαίου δια να ακολουθήσει, σε δεύτερη φάση, επιθετική αναγνώριση, μετά την αναδιοργάνωση και σταθεροποίηση επί των καταληφθησομένων πρώτων αντικειμενικών σκοπών.

Λαθρομετανάστευση. Ελληνική πρωτοτυπία. Τους λαθρομετανάστες Αλβανούς τους ονομάσαμε τουρίστες. Η γείτων Αλβανία φιγουράρει στην τετάρτη θέση από πλευράς αριθμού τουριστών που προτιμούν την τουριστική γειτονική Ελλάδα. Ίσως να έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα εργασίας και τουρισμού. Φαίνεται όμως πως τελευταία η αθρόα και ανεξέλεγκτη μετανάστευση δημιουργεί προβλήματα και ενοχλεί τους Ευρωπαίους εταίρους, που είναι αποφασισμένοι να λάβουν σκληρά μέτρα δια περιορισμό. Προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, όπως τεχνικά μέσα, κοινά σώματα ασφαλείας, ναυτικές περιπολίες, ταυτότητες είναι μερικά από το σύνολο των συζητούμενων κοινών μέτρων. Το θέμα δια την Ελλάδα απαιτεί παρακολούθηση δια έγκαιρη επέμβαση στον καθορισμό των ασφαλιζομένων

συνόρων. Τα κράτη των κοινωνιών των πολιτών και των πολιτισμών πέρασαν πολύ γρήγορα στο παρελθόν και μαζί οι ακραίες σκέψεις περί αλλοεθνούς μπολιάσματος προς επίλυση του δημογραφικού προβλήματος της Ελλάδος, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το μεγάλο ποσοστό (15%) των μεταναστών και να αξιολογείται ορθώς ο δογματικός αλυτρωτισμός των γειτόνων μας.

Σκοπιανό. Τίποτε δεν κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Η Ελλάς επενδύει και τα Σκόπια, ανθιστάμενα πεισμώνως υπέρ των γνωστών απόψεων, απολαμβάνουν, προσπαθώντας να κλείσουν τις πληγές της τελευταίας εσωτερικής περιπετείας. Ως πότε όμως θα αντέξουν ; Από μηχανής θεός οι Αλβανοί. Και έως τότε το όνομα αυτών, όπως το επιθυμούν.

Αυτά τα λίγα, απλά και ξάστερα στο πνεύμα της συναίνεσης και της ομοψυχίας, επικαλούμενοι, όπως η ημέρα το απαιτεί, την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος δια εθνικές, συμφέρουσες λύσεις.

Καλές διακοπές από 15 Ιουλίου μέχρι 30 Αυγούστου. Καλές βουτιές στις δροσερές παραλίες των ακριτικών μας νησιών του καταγάλανου Αιγαίου, σ' ένα θερμό κατά πως φαίνεται καλοκαίρι.

ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΝΑΤΟ

Του Αντιναυάρχου ε.α. ΓΡ. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑ Π.Ν.

Επιτίμου Αρχηγού Στόλου

Αποτελεί κοινή συνείδηση ότι ένα από τα ακανθώδη και δυσεπίλυτα διεθνή προβλήματα είναι το Κυπριακό. Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, προκειμένου να αντιμετωπισθεί και να οδηγηθεί στην λύση του ένα διεθνές πρόβλημα – συνεπώς και το Κυπριακό – θα πρέπει να εξετάζονται και να προωθούνται παράλληλα στο παρασκήνιο και στο προσκήνιο, εφόσον είναι δυνατόν, όλες οι μέθοδοι που κατατείνουν στη λύση του προβλήματος.

Για τη λύση του Κυπριακού, η αρχική και μοναδική για αρκετά χρόνια ήταν η μέθοδος μέσω του Ο.Η.Ε. τα ψηφίσματα του οποίου αναμφισβήτητα αποτελούν την ηθική βάση για τη λύση του προβλήματος. Η μέθοδος αυτή είναι προφανές ότι δεν απέδωσε τα αναμενόμενα καθ'όσον η Τουρκία δεν υπέκυψε στις διάφορες αρχικές πιέσεις (π.χ. το εμπάργκο που επεβλήθη τα πρώτα έτη μετά το 74). Αντίθετα με την πάροδο των ετών η Τουρκία σκλήρυνε τη στάση της και έφθασε στο σημείο να αξιώνει να αναγνωρισθούν, από τη διεθνή κοινότητα, τα κατεχόμενα ως ανεξάρτητο κράτος.

Τα τελευταία έτη και ανεξάρτητα από το πλαίσιο του Ο.Η.Ε., μεθοδεύτηκε η ένταξη της Κύπρου, ως ενιαίας οντότητας, στην Ε.Ε. Στη μέθοδο αυτή στηρίχθηκαν πολλές ελπίδες ότι το Κυπριακό θα εύρισκε την επιθυμητή λύση, αφού λογικά και οι δύο Κυπριακές Κοινότητες θα ήσαν εξίσου εξασφαλισμένες δεδομένου ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα λειτουργούσε υποχρεωτικά μέσα στους κανόνες που επιβάλλει η Ε.Ε. για τα κράτη μέλη. Μετά την αρχική ευφορία, διεφάνησαν οι δυσκολίες στη μέθοδο αυτή, που οφείλονται αποκλειστικά και μόνο στην Τουρκική αδιαλλαξία. Η Τουρκία συνέδεσε την ένταξη της Κύπρου με τη δική της ένταξη στην Ε.Ε. προβάλλοντας το επιχείρημα ότι η ένταξη μόνο της Κύπρου ευνοεί Ελληνικές επιδιώξεις. Όλα τα εμπόδια τα οποία προβάλλει η Τουρκία έχουν ως σκοπό το Κυπριακό να αποτελεί την Αχίλλειο πτέρνα για την Ελλάδα, ώστε παράλληλα να προωθούνται πιο εύκολα οι Τουρκικές επιδιώξεις και σε άλλες περιοχές ενδιαφέροντός της (Αιγαίο, Θράκη). Μέσα σε αυτό το πνεύμα εντάσσεται και η αντίδρασή της στο δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου Ελλάδας-Κύπρου και κατ'επέκταση στην εγκατάσταση των S-300 στην Κύπρο, πέραν του αποπροσανατολισμού της διεθνούς κοινής γνώμης που επιτυγχάνεται με την μεταφορά της ουσίας του προβλήματος από πρόβλημα επιβολής του διεθνούς δικαίου και συμμορφώσεως προς τους διεθνείς κανόνες σε πρόβλημα εξοπλισμών και αυξήσεως της εντάσεως στην περιοχή.

Οι αποφασίσαντες με τυμπανοκρουσίες την εξαγγελία του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου και των εξοπλισμών, δρέπουν τους καρπούς της ακαίρου και επιεικώς αφελούς αυτής εξαγγελίας αφού η Τουρκία σε κάθε περίπτωση αμφισβητεί το δόγμα αυτό εμπράκτως. Τα αμυντικά δόγματα δεν εξαγγέλλονται πριν να έχουν υλοποιηθεί οι προϋποθέσεις που τα στηρίζουν. Κάποιοι βέβαια επωφελήθησαν πολιτικώς όταν έγιναν οι εξαγγελίες. Η ακύρωση εγκατασταστάσεως των S-300 στην Κύπρο εξέθεσαν την Ελλάδα και την Κύπρο και επέδρασε δυσμενώς στο ηθικό των λαών και κυρίως του στρατεύματος.

Οι μέχρι σήμερα κύριες μέθοδοι που έχουν ακολουθηθεί δεν φαίνεται να προωθούν λύση στο Κυπριακό πρόβλημα. Οι δεκαετίες περνούν και οφελημένη είναι η Τουρκία που διαιωνίζει τη διχοτόμηση του νησιού, μέχρις ότου και αυτό το τμήμα να αποτελέσει μία ακόμη χαμένη πατρίδα του Ελληνισμού.

Χωρίς να εγκαταλειφθεί η προώθηση των παραπάνω μεθόδων λύσεως του Κυπριακού καθώς και οποιαδήποτε άλλη πίεση μπορεί να ασκείται προς την Τουρκική πλευρά μέσω διεθνών οργανισμών, δικαστηρίων, εκτιμώ ότι θα πρέπει να εξετάζονται και άλλες πιθανές μέθοδοι που θα οδηγούν σε λύση του Κυπριακού. Κατά την προσωπική μου γνώμη υπάρχουν προς εξέταση δύο ακόμη μέθοδοι

Η αποτελεσματικότερη μέθοδος είναι προφανές ότι είναι αυτή της στρατιωτικής επεμβάσεως, η οποία εφόσον στεφθεί υπό επιτυχίας επιλύει οριστικώς το θέμα. Βέβαια η μέθοδος αυτή υπό τις παρούσες συνθήκες και για προφανείς λόγους δεν φαίνεται να είναι εφικτή. Προκειμένου μία χώρα να επιχειρήσει στρατιωτική επέμβαση, όπως γνωρίζουν και οι πρωτοετείς σπουδαστές των στρατιωτικών σχολών θα πρέπει προηγουμένως να έχει θεμελιώσει σειρά προϋποθέσεων πολύ προωθημένων και πέραν του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου. Ωστόσο η μέθοδος της στρατιωτικής επεμβάσεως παρ'όλον ότι είναι η μόνη που επιλύει ριζικά το πρόβλημα δεν είναι επιθυμητή διότι η εφαρμογή της απαιτεί φόρον αίματος, τεράστιες δαπάνες σε εξοπλισμούς και κατ'ακολουθίαν σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις σε εθνικό επίπεδο, ενώ είναι αμφίβολο ότι είναι δυνατόν να υλοποιηθεί, αφού είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει άμεση επέμβαση από ισχυρά κράτη για την ακύρωσή της.

Η δεύτερη προς εξέταση μέθοδος είναι η ένταξη της Κύπρου στο ΝΑΤΟ. (Εάν αυτή είχε υλοποιηθεί τη δεκαετία του 60 που όπως φαίνεται σε ορισμένα αρχεία είχε εξετασθεί τότε, ίσως σήμερα το Κυπριακό δεν θα υπήρχε ως πρόβλημα). Σε αυτή την περίπτωση θα ήταν δυνατή η εγκατάσταση στην Κύπρο μονάδων της δύναμης ταχείας επεμβάσεως ή άλλης δύναμης του ΝΑΤΟ και να υπάρξουν πλεονεκτήματα για όλες τις πλευρές. Με την εγκατάσταση Νατοϊκής δυνάμεως στο νησί, θα είναι δεδομένη η ασφάλεια όλων των κατοίκων και θα είναι δυνατή και η προώθηση της λύσεως του Κυπριακού προβλήματος διότι θα μπορούν να λειτουργούν οι κανόνες δικαίου που διέπουν τις ατομικές και ενδοκοινοτικές σχέσεις. Η Κύπρος θα απαλλαγεί από την παρουσία στρατευμάτων κατοχής, ενώ παράλληλα θα καταργηθεί η λειτουργία του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου γεγονός που θα φέρει πιο κοντά τις Κυβερνήσεις Ελλάδος – Τουρκίας.

Ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν για τους λοιπούς ενδιαφερομένους εκτιμώνται ότι θα είναι :

Για την Ελλάδα :

Θα κλείσει εθνικά αξιοπρεπώς το Κυπριακό πρόβλημα και θα μπορέσει πιο ψύχραιμα να αντιμετωπίσει τις Τουρκικές διεκδικήσεις έναντι της χώρας μας και να συζητήσει λύσεις χωρίς την πίεση του Κυπριακού.

Θα σταματήσουν ορισμένες ανελαστικές στρατιωτικές δαπάνες για την Κύπρο.

Για την Τουρκία :

Θα σταματήσει η σημαντική οικονομική αιμοραγία για την πολύμορφη στήριξη των κατεχομένων.

Θα υπάρχει στο εσωτερικό η δικαιολογία για την απομάκρυνση από την σημερινή αδιάλλακτη στάση καθ'όσον θα προβάλλεται η εγγυημένη ασφάλεια για την Τουρκοκυπριακή κοινότητα μέσω του ΝΑΤΟ του οποίου η Τουρκία είναι μέλος.

Θα προβάλλει τις καλές προθέσεις της για επίλυση θεμάτων που η ίδια έχει θέσει και απασχολούν τη διεθνή κοινότητα και θα ισχυροποιήσει την θέση της για ένταξη στην Ε.Ε.

Για το ΝΑΤΟ (και τις ΗΠΑ) :

Θα αποδειχθεί εμπράκτως η δυνατότητα εξευρέσεως λύσεων σε διεθνή προβλήματα μέσω του ΝΑΤΟ.

Θα υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησεως και άλλων προσθέτων στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην Κύπρο πλην των Βρετανικών Βάσεων.

Αναλόγως της δυνάμεως που θα εγκατασταθεί θα υπάρχει η δυνατότης ταχείας επεμβάσεως σε εστίες ανησυχίας της περιοχής που διαφαίνεται ότι μάλλον θα υπάρξουν στο εγγύς μέλλον.

Έναντι των παραπάνω επιγραμματικώς αναφερομένων πλεονεκτημάτων, θα υπάρχουν προφανώς και μειονεκτήματα που κάθε πλευρά θα πρέπει να συνεκτιμήσει. Πάντως η εγκατάσταση Νατοϊκής δυνάμεως στην Κύπρο είναι μία από τις πιθανές μεθόδους που δυνατόν να προωθήσει την λύση στο Κυπριακό πρόβλημα και εκτιμάται ότι θα πρέπει να εξετασθεί σε βάθος από τα ενδιαφερόμενα μέρη, ανεξάρτητα από την εξέλιξη των λοιπών μεθόδων που ήδη έχουν πάρει την πορεία τους.

Μία ακόμη άρνηση της Τουρκίας που θα επιτείνει την σημερινή της αδιάλλακτη στάση θα δείξει προς κάθε κατεύθυνση ότι ουδεμία πρόοδο επιθυμεί για το Κυπριακό, αλλά θέλει να διαιωνίσει την κατοχή του βορείου τμήματος της Κύπρου, να απειλεί ολόκληρο τον Κυπριακό Ελληνισμό και να πιέζει την Ελλάδα για να προωθήσει τις διεκδικήσεις της και να λαμβάνει ανταλλάγματα σε όλα τα επίπεδα.

Σημείωση :

Η ανωτέρω πρότασή μας, είχε δημοσιευθεί σε άρθρο τον Σεπτέμβριο του 98. Προ ολίγων εβδομάδων πληροφορηθήκαμε ότι προβάλλεται παρόμοια πρόταση από το Ινστιτούτο του Western Policy Centre των ΗΠΑ, σε εκπρόσωπο του οποίου είχαμε επιδώσει σε επιστολή την άποψή μας προ έτους.

ΑΙΓΑΙΟ ΧΘΕΣ, ΣΗΜΕΡΑ, ΑΥΡΙΟ

Αντιναυάρχου ε.α. Γ. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑ Π.Ν.

Επιτίμου Αρχηγού Στόλου

Θάλασσα Ελληνική το Αιγαίο, βρίσκεται ανάμεσα στην Ευρώπη και στην Ανατολή. Με τις εκατοντάδες μεγάλα και μικρά νησιά του, το Αιγαίο, για έξι (6) χιλιάδες χρόνια είναι, όχι μόνο ένα κέντρο επικοινωνίας από μία Ήπειρο σε άλλες, αλλά έγινε πηγή έμπνευσης και δημιουργίας, θεμελίωσε και διατήρησε τον δικό του πολιτισμό τον οποίο και προσέφερε απλόχερα στην ανθρωπότητα.

Η σημερινή ομιλία/εισήγηση, δεν θα προσφέρει γλαφυρές περιγραφές για το Αιγαίο. Θα προσπαθήσω όμως να στοιχειοθετήσω αυτό που όλοι μας λέμε «την αξία του Αιγαίου», βασιζόμενος σε στοιχεία του παρελθόντος και την σημερινή πραγματικότητα.

Ο γεωγραφικός χώρος που ανήκει η Ελλάδα και το Αιγαίο, η Μεσόγειος, έχει πολύ μικρή γεωλογική ιστορία που άρχισε πριν δισεκατομμύρια χρόνια και ήταν πολύπλοκη επειδή το σχήμα της λεκάνης της Μεσογείου άλλαξε πολλές φορές, ακολουθώντας τον νόμο της συνεχούς μεταβολής της μορφής της επιφανείας του πλανήτη μας.

Προ 180 εκατομμυρίων χρόνων, με την άνοδο της στάθμης των νερών της Μεσογείου, ολόκληρη η περιοχή μας, από το Ιόνιο ως την Μικρά Ασία, ήταν καλυμμένη από θάλασσα. Αργότερα, άρχισε η «ανύψωση» της χώρας μας που συνεχίστηκε για χιλιάδες αιώνες, ώστε πριν 30 εκατομμύρια χρόνια, να αναδυθεί από τα βάθη της θάλασσας, η Ελληνική γη, η «Αιγής».

Με την πάροδο των αιώνων, γεωλογικές αναστατώσεις, κατακερμάτισαν και καταβύθισαν πολλά τμήματα της Αιγίδος, οπότε τα νερά της Μεσογείου και της Μαύρης Θαλάσσης, εισχώρησαν βαθειά σε περιοχές της. Έτσι, μέσα σε διάρκεια δύο εκατομμυρίων ετών, μέχρι πριν από 15.000 περίπου χρόνια, διαμορφώθηκε και πήρε τη σημερινή μορφή του ο Ελλαδικός χώρος και κυρίως τα νησιωτικά συγκροτήματα του Ιονίου και του Αιγαίου. Στον καταποντισμό και στους κατακλυσμούς της Αιγίδος, μεγάλο ρόλο έπαιξαν οι σεισμοί καθώς και η δράση των ηφαιστείων της Ελλάδος και ιδίως το «ηφαιστειακό τόξο» Αιγίνης, Κυκλάδων, Δωδεκανήσου, με κέντρο το πιο ενδιαφέρον ηφαιστειακό κέντρο του κόσμου, το ηφαίστειο της Θήρας.

Κατά την περίοδο του κατακλυσμού της Αιγηίδος, οι κάτοικοί της, ζήτησαν καταφύγιο, από τις χαμηλές πεδιάδες στα βουνά. Αυτά ακριβώς τα βουνά της Αιγηίδος, που λόγω του ύψους τους δεν καλύφθηκαν από τα νερά, απετέλεσαν τα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου Πελάγους.

Σ' αυτή την περιοχή του κόσμου, στο Αιγαίο, που η γαλάζια θάλασσα σκέπασε για πάντα ίσως, τις εύφορες πεδιάδες της Αιγηίδος και ένα παλαιολιθικό πολιτισμό, οι προέλληνες αντιμετώπισαν την θάλασσα με τους κινδύνους της, όπως ακριβώς και οι Έλληνες μετά, που ταξίδεψαν συνδέοντας πρώτα τα νησιά και ύστερα ξένους μακρινούς τόπους, ανοίγοντας ελεύθερους θαλασσινούς δρόμους.

Πριν να εξετάσουμε την σημερινή πραγματικότητα, εκτιμώ, ότι καλόν θα ήταν, να δώσουμε τον γεωγραφικό ορισμό του Αιγαίου και στη συνέχεια να κάνουμε μια σύντομη αναδρομή στο χθες, στην ιστορία του Αιγαίου, για να δούμε τον ρόλο που έπαιξε και να αντιληφθούμε έτσι καλύτερα και τον ρόλο, την αξία του σήμερα και στο μέλλον.

Όταν αναφερόμεθα στο Αιγαίο Πέλαγος, εννοούμε, όλη την θαλασσία έκταση της Β.Α. λεκάνης της Μεσογείου που περιλαμβάνει :

Ανατολικά, τις ακτές της Δυτικής Μικράς Ασίας.

Βόρεια, τις ακτές της Νότιας Θράκης, της Μακεδονίας και της Πιερίας.

Δυτικά, τις ακτές της Θεσσαλίας, Μαγνησίας, Ανατολικής Στερεάς και της Ανατολικής Πελοποννήσου και

Νότια, τις ακτές της Βορείου Κρήτης.

Συνεπώς, μέσα στο Αιγαίο, περιλαμβάνονται όλα τα νησιά, από το Καστελόριζο, την Ρόδο, την Κρήτη έως τις Θεσσαλικές και τις Θρακικές Σποράδες και τα νησιά κατά μήκος των ακτών της Δυτικής Μικράς Ασίας (νησιά του Ανατολικού Αιγαίου).

Η θαλασσία έκταση του Αιγαίου, υποδιαιρείται σε 6 τμήματα, στα οποία οι Αρχαίοι Έλληνες, έδωσαν πρώτοι διάφορα ονόματα :

Μηρτώο Πέλαγος.

Ευβοϊκή Θάλασσα.

Θρακικό Πέλαγος.

Ικάριο Πέλαγος.

Καρπάθιο Πέλαγος και

Κρητικό Πέλαγος.

Τα νησιά του Αιγαίου, κατοικήθησαν επί χιλιετηρίδες από τους Προέλληνες, ενώ οι Πρωτοελληνικές ομάδες, κατοίκησαν τόσο τον κορμό της Ελλάδος όσο και τα νησιά του Αιγαίου από το 2000 π.Χ. και απερόφησαν τους κατοίκους των περιοχών. Έτσι οι κάτοικοι οι οποίοι ονομάστησαν Έλληνες, είναι απόγονοι των Προελλήνων και Πρωτοελλήνων και κληρονόμησαν λεξιλόγιο και τοπωνυμίες, ορισμένες από τις οποίες διατηρήθηκαν και διατηρούνται ακόμη μέχρι των ημερών μας.

Οι Προέλληνες που με την επαφή τους με την θάλασσα, την γνωρίζουν καλύτερα, βάζουν ένα κομμάτι για να τιμονεύουν τις πρωτόγονες σχεδίες τους. Με τα ταξίδια τους, αποκτούν ναυτική πείρα και γνώση για να βελτιώνουν τα πλεούμενά τους. Είναι αυτοί, οι πρώτοι ναυτικοί στον κόσμο οι Πελασγοί, που πριν 10.000 χρόνια, είχαν το κουράγιο, να πελαγοδρομήσουν και να φθάσουν σε νέους τόπους. 8000 χρόνια προ Χριστού, ναυτικοί της Ερμιονίδος, ταξίδεψαν από εκεί και έφθασαν στην Μήλο (πελαγοδρομία χωρίς σύγκριση) και μετέφεραν τον Οψιδιανό λίθο (δηλαδή το ατσάλι της εποχής) που ήτο κατάλληλος για την κατασκευή όπλων και εργαλείων.

Στο Αιγαίο, ανεπτύχθησαν κατά τους προϊστορικούς χρόνους, εξαιρετικοί πολιτισμοί, από τους οποίους ξεχωρίζουν ο Κυκλαδικός και ο Μινωϊκός-Κρητικός Πολιτισμός. Από το 1000 π.Χ. το Αιγαίο, έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην ανάπτυξη του Ελληνικού Πολιτισμού. Από τον 7^ο π.Χ. αιώνα, υπάρχει σταθερότητα στην περιοχή, από πλευράς εποίκισμού και οι κάτοικοι άρχισαν να έρχονται σε επαφή με την Ανατολή και πρώτα με τους Φοίνικες εμπόρους που με τα πλοία τους επισκέπτοντο τα νησιά του Αιγαίου. Από τον 8^ο π.Χ. αιώνα, οι κάτοικοι των νήσων του Αιγαίου, απεκατέστησαν εμπορικές σχέσεις με την Κιλικία και την Συρία και έμαθαν τις παραδοσιακές μεθόδους της μεταλλουργίας.

Το Ανατολικό Αιγαίο, είναι η γεννέτηρα των Ομηρικών ποιημάτων. Οι Κυκλάδες, η Σάμος και η Ρόδος, δημιούργησαν τις δικές τους παραλλαγές στα γεωμετρικά σχήματα της αγγειοπλαστικής.

Από τον 7^ο π.Χ. αιώνα, το Αιγαίο εισήλθε σε νέα φάση αναπτύξεως, οικονομικής και πολιτιστικής και προχώρησε σε κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές πριν από τις άλλες Ελληνικές Πολιτείες. Οι κάτοικοι των Κυκλάδων, της Χίου και της Σάμου, ανέπτυξαν νέες μεθόδους και τεχνικές στην γλυπτική, η Ρόδος παρέμεινε σε εξέχουσα θέση στην αγγειοπλαστική ενώ στην Πάρο, Λέσβο, Σάμο και στις πόλεις της Μικράς Ασίας, ανεπτύσσετο η ποίηση και ετέθησαν οι βάσεις για τα μαθηματικά και την γεωμετρία από τον Πυθαγόρα τον Σάμιο.

Κατά τους Κλασσικούς χρόνους (480-330 π.Χ) η ανάπτυξη μετατοπίζεται στην Αθήνα, αλλά παράλληλα, υπάρχουν παραδείγματα πρωτοπορίας στο Αιγαίο όπως της ιατρικής στην Κω. Ακόμη, κατά την Ελληνιστική περίοδο (330-30 π.Χ.), το

Αιγαίο εξακολουθεί να είναι η κοιτίδα των φιλοσόφων, αστρονόμων, φυσικών, ιστορικών, φιλολόγων, ποιητών, γλυπτών ως και άλλων επαγγελματιών.

Κατά τους πρώτους Χριστιανικούς χρόνους, κτίζονται σπουδαίοι ναοί, ενώ η πολιτιστική ανάπτυξη, επηρεάζεται στη συνέχεια από επιδρομείς αλλοθρήσκους αλλά και Χριστιανούς. Το 1204 μ.Χ. το Αιγαίο κατανέμεται μεταξύ Ενετών και Γενοβέζων. Η μετατροπή της βυζαντινής στρατιωτικής μηχανής σε χερσαία δύναμη (εξ αιτίας των Αραβικών, Σλαβικών, Τουρκικών και άλλων επιδρομών), σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκχώρηση του ελέγχου του Αιγαίου στους Βενετούς, Γενοβέζους και Λατίνους, θα προκαλέσουν την οικονομική και πνευματική παρακμή των παραλίων κατ' αρχάς, αλλά και της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας προοδευτικά, με αποτέλεσμα την τελική της πτώση.

Κατά την μεταβυζαντινή περίοδο, παρατηρείται ανάπτυξη αυτονόμων εμπορικών κέντρων και μιας δραστήριας αστικής τάξεως στα παράλια και στα νησιά, που, μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό, μονοπωλεί το θαλάσσιο εμπόριο και που συμβάλλει στην ανάπτυξη των ηπειρωτικών περιοχών της ενδοχώρας, εξασφαλίζοντάς τους, την εμπορική διέξοδο προς όλη την Μεσόγειο καθώς και την πνευματική επικοινωνία του Ελληνισμού με την Δύση.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΗΠΑ

Αντιναύαρχου ε.α. Γ. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑ Π.Ν.

Επιτίμου Αρχηγού Στόλου

Η Εθνική Στρατηγική των ΗΠΑ και οι εξ αυτής επί μέρους πολιτικές, καθορίζονται από τα εθνικά συμφέροντα της χώρας, όπως αυτά αναφέρονται σε επίσημες εκδόσεις (A National Security Strategy for a new century, Δεκ. 99 του Λευκού Οίκου - Παγκόσμιες τάσεις 2015 της CIA κ.α.).

Τα εθνικά συμφέροντα των ΗΠΑ χωρίζονται σε ζωτικά (αφορούν στην επιβίωση, ασφάλεια και ζωτικότητα της χώρας), σημαντικά (αφορούν στην ανάπτυξη της χώρας και στα χαρακτηριστικά των εθνών - κρατών σε παγκόσμια κλίμακα), ανθρωπιστικά και άλλα συναφή ενδιαφέροντα. Εξετάζοντας τα ζωτικά συμφέροντα, για την υπεράσπιση των οποίων καθορίζεται σαφώς ότι είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση της στρατιωτικής ισχύος, είναι δυνατόν να εξηγήσουμε την κατά καιρούς εφαρμοζόμενη πολιτική των ΗΠΑ καθώς και τις αλλαγές που

γίνονται όταν μεταβάλλονται κάποιες παράμετροι. Από τα ζωτικά συμφέροντα των ΗΠΑ, αυτά τα οποία τονίζονται είναι η φυσική ασφάλεια της χώρας και των συμμάχων της, η ασφάλεια των πολιτών, η ευημερία των πολιτών και η προστασία κρίσιμων υποδομών όπως η ενέργεια, το τραπεζικό και οικονομικό σύστημα, οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, τα συστήματα υδρεύσεως και κάθε λογής υπηρεσίες που εξυπηρετούν το κοινωνικό σύνολο.

Για να εξηγήσουμε συνεπώς αποφάσεις που λαμβάνονται και που επιδρούν είτε σε παγκόσμιο είτε σε περιφερειακό επίπεδο, θα πρέπει να συσχετίζουμε την κάθε απόφαση με την εξυπηρέτηση των εθνικών συμφερόντων των ΗΠΑ ενώ, ως η μοναδική πλέον υπερδύναμη, έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν την τακτική που εφαρμόζουν για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Εξετάζοντας ορισμένες βασικές ενέργειες των ΗΠΑ κατά την περίοδο 1992-2000, μπορούμε να τις συσχετίσουμε άμεσα ή έμμεσα με τα εθνικά τους συμφέροντα και συνεπώς την διατήρησή τους ως αναμφισβήτητη ηγέτιδα σε όλους τους βασικούς τομείς (στρατιωτικό, οικονομικό, πολιτικό).

Οι ΗΠΑ μετέβαλλαν το ΝΑΤΟ από καθαρώς αμυντικό οργανισμό σε έναν οργανισμό επεμβάσεως με επιχειρήσεις εκτός περιοχής και για ζητήματα που δεν περιλαμβάνοντο στην ιδρυτική του πράξη, έθεσαν θέμα για την αντιπυραυλική προστασία της χώρας παρακάμπτοντας τις αρχικές συμφωνίες για την μείωση των πυρηνικών όπλων, προσήγγισαν την Κίνα με την ένταξή της στον ΠΟΕ, προσπάθησαν να προσεγγίσουν την Β. Κορέα, επενέβησαν στην Βαλκανική προωθώντας την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας (υπό τον ανθρωπιστικό μανδύα), προσπάθησαν και επέτυχαν την μη ουσιαστική ανάπτυξη της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ, προσπάθησαν να επιλύσουν χρόνια ζητήματα της περιοχής μας (Παλαιστινιακό, Κυπριακό), αναβάθμισαν τον ρόλο της Τουρκίας σε περιφερειακή δύναμη (Κεντρική Ασία - Καύκασο - Ανατολική Μεσόγειο).

Είναι ίσως νωρίς να προβλέψουμε την τακτική που θα ακολουθήσει το νέο Κυβερνητικό σχήμα των ΗΠΑ. Όμως από τις πρώτες κινήσεις διαφαίνεται ότι θα υπάρξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις, σε παγκόσμιο κλίμακα. Οι μεγάλες αλλαγές φαίνεται να αφορούν τις σχέσεις των ΗΠΑ με τις χώρες της Άπω Ανατολής. Η προώθηση της Αντιπυραυλικής Ασπίδας και η παροχή στρατιωτικής βοήθειας στην Ταϊβάν, φέρνουν κοντά την Κίνα και την Β. Κορέα και ίσως αποτελέσουν τον πυρήνα για τον σχηματισμό ενός αντίρροπου οργανισμού προς τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, ο οποίος θα είναι δυνατόν να διευρυνθεί στο μέλλον και με την Ρωσία. Η ένταση που πιθανόν να δημιουργηθεί εξυπηρετεί την περαιτέρω προσέγγιση της Ιαπωνίας με τις ΗΠΑ και την επιβράδυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN+3) η οποία βάλλει ευθέως τα οικονομικά συμφέροντα των ΗΠΑ. Το Ιράκ θα εξακολουθεί να αποτελεί στόχο πρώτης προτεραιότητας και αυτό κατεδείχθη με τους προ ολίγων εβδομάδων βομβαρδισμούς για την καταστροφή εργοστασίων.

Η ΕΕ έχει εμπλακεί στο πρόβλημα του αυτοπροσδιορισμού της και όσο διευρύνεται τόσο θα απομακρύνεται η ουσιαστική και πλήρης ενοποίησή της ώστε να απειλήσει με ισοτιμία τις ΗΠΑ. Σε ότι αφορά τα Βαλκάνια η επιθυμία επεμπλοκής των ΗΠΑ είναι προφανής, αλλά σαν κράτος που σέβεται τον εαυτό του θα είναι δύσκολο να αποσύρει τις δυνάμεις του αιφνιδίως δείχνοντας ασυνέχεια και ασυνέπεια που δεν συμβαδίζουν με τα χαρακτηριστικά μίας υπερδυνάμεως. Η διατήρηση επί του παρόντος του στρατού των ΗΠΑ στα Βαλκάνια και η αποθάρρυνση, έστω ρητορικά, του Αλβανικού εθνικισμού, θα συμβάλλουν στον περιορισμό των πολεμικών επιχειρήσεων στην περιοχή Κοσόβου-Σκοπίων και στην μη εξάπλωσή των σε άλλες περιοχές της Βαλκανικής. Σε κάθε περίπτωση η σταδιακή απομάκρυνση του στρατού των ΗΠΑ, θα προγραμματισθεί ώστε να αναπληρωθεί από Ευρωπαϊκές δυνάμεις και να δείχνει ότι η Ευρώπη μπορεί αυτοδύναμα να ελέγχει τις περιοχές αμέσου ενδιαφέροντος.

Η προσπάθεια για την επίλυση του Παλαιστινιακού θα συνεχισθεί παρ'όλον ότι η ικανοποίηση και των δύο εμπλεκόμενων είναι εξαιρετικά δύσκολη. Οι ΗΠΑ δεν θέλουν να προκαλέσουν την περαιτέρω δυσαρέσκεια του Αραβικού κόσμου ενώ παράλληλα παραμένουν ο παραδοσιακός εγγυητής για το Ισραήλ, με την Τουρκία να αποτελεί ουσιαστικό του στήριγμα στην περιοχή.

Για το Κυπριακό η πρώτη ένδειξη δεν είναι τόσο αισιόδοξη, αν λάβουμε υπ'όψιν τη δήλωση του Υφυπουργού Εξωτερικών για πολιτικές υποθέσεις των ΗΠΑ κ. Μαρκ Γρόσμαν ο οποίος καταθέτοντας στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας ανέφερε ότι για να ενταχθεί η Κύπρος στην ΕΕ θα πρέπει προηγουμένως να επιλυθεί το πολιτικό πρόβλημα. Θέση που είναι αντίθετος με την διατυπωμένη στην συμφωνία του Ελσίνκι, από τα μέλη της ΕΕ.

Η Ελλάδα και η Τουρκία φαίνεται ότι θα εξακολουθήσουν να εμπίπτουν στα ενδιαφέροντα των ΗΠΑ για την περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων, αλλά και για την βελτίωση των μεταξύ τους σχέσεων. Η Τουρκία πάντως αξιολογείται σε κάθε περίπτωση ότι αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα της περιοχής από τον οποίο επηρεάζονται άμεσα τα δυτικά και αμερικανικά συμφέροντα. Η Βάση του Ιντσιρλίκ θεωρείται για τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ αναντικατάστατη ενώ οι Τουρκικές Στρατιωτικές Δυνάμεις, ιδίως του Στρατού και της Αεροπορίας, σημαντικός παράγων ισχύος της Συμμαχίας. Με αυτά τα δεδομένα και την αδυναμία της Ελλάδος να προβάλλει τα σημεία ισχύος της και να διεκδικήσει ανάλογο ρόλο θα πρέπει να θεωρείται ως δεδομένο ότι, για τα καθ'ημάς, η πολιτική των ΗΠΑ θα παραμένει η ίδια όπως μέχρι τώρα και θα είναι μεροληπτική υπέρ της Τουρκίας. Γι' αυτό θα πρέπει να μεμφόμεθα εαυτούς και μόνο αφού προχωρούμε στον 21ο αιώνα χωρίς διατυπωμένη Εθνική Στρατηγική με καθορισμένους στόχους και πολιτικές.

Σημείωση : Το άρθρο εγράφη την 27-3-2001

ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΕΝΩΜΕΝΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

του Αντιστράτηγου Γ. Κοράκη

Επιθυμώ να εκφράσω τα θερμά συγχαρητήρια προς τη Σχολή Πολέμου για την οργάνωση της διημερίδας που πιστεύω ότι θα στεφθεί από επιτυχία.

Επίσης ευχαριστώ τη Σχολή για την πρόσκληση και την ευκαιρία που δίδεται στην Ελληνική Εταιρία Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ) να συμβάλλει και αυτή με την εισήγησή μου στους σκοπούς της διημερίδας. Ελπίζω να τα καταφέρω.

Κυρίες και Κύριοι,

Καθημερινά μιλούμε για την Ευρώπη την Ενωμένη Ευρώπη. Μας έγινε κάτι οικείο, μας έγινε κάτι το αυτονόητο. Μέσα όμως από τέτοια προσέγγιση, δεν προσπαθούμε να τη γνωρίσουμε γιατί ότι θεωρούμε ότι το γνωρίζουμε, δεν μας απασχολεί. Νοιώθουμε όμως άνετοι γιατί και εμείς είμαστε Ευρώπη, είμαστε μέλη του νέου σχηματισμού.

Η Ευρώπη είναι μια εξελικτική έννοια. Δεν είναι απλώς ένας γεωγραφικός όρος που προσδιορίζει μια συγκεκριμένη περιοχή, είναι όρος ιστορικός, σίγουρα οικονομικός και περισσότερο πολιτιστικός, κοινωνικός που ενσαρκώνει ελπίδες και ένα όραμα. Είναι μια πολιτική-πολιτιστική πραγματικότητα, γεωγραφικά προσδιοριζόμενη στο γνωστό χώρο αλλά δυναμικά ή οιονεί παγκόσμιος, αφού ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, οι ελπίδες, οι προσδοκίες, οι αξίες και τα ιδεώδη που ενσαρκώνει ξεπερνούν τα γεωγραφικά της όρια και επεκτείνονται σε πολλά μέρη του πλανήτη μας.

Αναμφισβήτητα θεμέλιο της Ευρώπης αποτελούν οι Ελληνικές αρχές και αξίες, αρετές που εγγυώνται την αρμονική ειρηνική συμβίωση των ανθρώπων και οδηγούν το άτομο στην ανάπτυξη και ολοκλήρωση. Η Ευρώπη πολιτιστικά συνεχίζει τον Αρχαίο Ελληνικό πολιτισμό, που στοιχεία του έγιναν κύρια συστατικά του πολιτισμού στις ΗΠΑ και στην Αυστραλία. Η διάδοση των πολιτιστικών αυτών στοιχείων διευκολύνθηκε στο δεύτερο ήμισυ του 20ού αιώνα κυρίως με την ανάπτυξη και διάδοση των ΜΜΕ, τη δυνατότητα καλύτερης επικοινωνίας των λαών.

Το πρόβλημα της Ένωσης της Ευρώπης άρχισε να συζητείται για πρώτη φορά πριν από το Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο από κάποιους οραματιστές που είχαν την ικανότητα να προβλέψουν την ωριμότητα της Ευρώπης να αποτελέσει ένα ενιαίο σύνολο και την γρήγορη ανάπτυξη των ΗΠΑ που την θεωρούσαν ως έναν επικίνδυνο οικονομικό ανταγωνιστή. Ένας από τους πρώτους οραματιστές ήταν ο Γάλλος ποιητής-συγγραφέας Βίκτωρ Ουγκώ. Τον οραματισμό του Ουγκώ τον προέβαλλε μετά το θάνατό του το 1922 ο Ελληνοαυστριακός διανοούμενος διπλωμάτης Κόμης Κουντεχόβε-Καλλέργης σε άρθρο του υπό το τίτλο «Πανευρώπη» διατυπώνοντας μάλιστα ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ενοποίησης. Αξίζει να επισημανθεί όμως ότι, στην Ενωμένη Ευρώπη που πρότείνει ο Καλλέργης, δεν περιελάμβανε τρία κράτη για ειδικούς για το καθένα λόγους, την Αγγλία επειδή ως αυτοκρατορία

επεκτείνετο σε όλες τις Ηπείρους, τη Ρωσία επειδή είχε απομακρυνθεί από τις δημοκρατικές αρχές και την Τουρκία ως μη ανήκουσα πια στην Ευρώπη.

Το όραμα όμως της Ενωμένης Ευρώπης διεκδικεί ιστορικά και ο Ρώσος διανοητής και πολιτικός Λέων Τρότσκι ο οποίος πολύ πριν από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο είχε γράψει και αυτός για την Ένωση της Ευρώπης.

Η ιδέα όμως της Ενωμένης Ευρώπης ή ακριβέστερα της «Πανευρώπης», όρος που χρησιμοποιήθηκε τότε για πρώτη φορά, απασχόλησε την επικαιρότητα μετά τη λήξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου όταν η Αμερικανική οικονομία βρισκόταν στο απόγειο της ανάπτυξης της και αναζητούσε νέες αγορές ενώ η Ευρώπη που έδειχνε σημεία οικονομικής της ύφεσης ήταν οργανωμένη με βάση την αρχή του Κράτους-Έθνους με πολλές χιλιάδες τελωνειακά τείχη. Με ορατό το ενδεχόμενο ενός νέου πολέμου αφού κανένα κράτος δεν παραιτείτο των εθνικών του διεκδικήσεων και επιδιώξεων, άρχισαν να διατυπώνονται οι πρώτες ιδέες για την ανάγκη οργάνωσης μιας Πανευρωπαϊκής Ένωσης.

Τον Σεπτέμβριο του 1929 ο Γάλλος πολιτικός Αλέξανδρος Μπριάν σε μια συνέλευση της Κοινωνίας των Εθνών υπέβαλε πρόταση για ένωση των κρατών μελών της Ευρώπης σε ομοσπονδιακή οργάνωση. Ο Γάλλος διανοούμενος ενώ προέβλεπε σωστά το μέλλον έτρεφε αυταπάτες για το παρόν. Οποιαδήποτε ένωση ευρωπαϊκών κρατών προϋπέθετε την ειλικρινή και οριστική συμφιλίωση της Γαλλίας με τη Γερμανία η οποία δεν υπήρχε και γι' αυτό και η πρόταση δεν προχώρησε. Ο Γαλλογερμανικός ανταγωνισμός ήταν μια πραγματικότητα μέχρι τον Νοέμβριο του 1942 όταν ο Στρατηγός Ντε Γκωλ ως αρχηγός της Ελεύθερης Γαλλίας, από το Λονδίνο διακήρυξε ότι : «Η Γαλλία επιθυμεί από δω και εμπρός να κάνει το παν, ώστε κοινές ανάγκες αναπτύξεως να ενωθούν μαζί της κατά τρόπο πρακτικό και βιώσιμο».

Η άλλη πλευρά, δηλαδή η Γερμανία, μετά τη λήξη του Β΄ΠΠ ζητώντας συγγνώμη για τα εγκλήματα των Ναζί και με τη δημόσια δέσμευση, της δια παντός εγκατάλειψης του Ναζισμού, κέρδισε τον εξαγνισμό και έτσι με την προσέγγιση αυτή που πρέπει να επισημανθεί ότι στηρίχθηκε σε υγιή βάση, χωρίς διαγραφές ιστορίας και αλλαγές σχολικών βιβλίων, έδωσαν ένα τέλος στον ανταγωνισμό και επέτυχαν την συμφιλίωση που ήταν αναγκαίος όρος για τη συνένωση της Ευρώπης. Μετά από αυτό άνοιξε ο δρόμος για την εκπλήρωση του οράματος της Ενωμένης Ευρώπης με τις συνομολογήσεις των επί μέρους κοινοπραξιακών οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Κοινοπραξία Άνθρακα και Χάλυβος που ιδρύθηκε μέσα από τα ερείπια που άφησε ο πόλεμος στις 9 Μαΐου 1950 από έξι κράτη, η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα ΕΟΚ ή Κοινή Αγορά που συνεστήθη με πρωτοβουλία του Υπουργού Εξωτερικών του Βελγίου Πωλ Ανρί Σπάακ στις 25 Μαρτίου 1957, μαζί με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας. Έπειτα από μια μακρά διαδρομή των προαναφερθέντων Κοινοπραξιών και Οργανισμών γεννήθηκε την 1 Νοεμβρίου 1992 η Ευρωπαϊκή Ένωση με εξελιγμένη ψυχή το Μάαστριχ όπου η Ευρωπαϊκή Κοινότητα «παραχωρεί» τη θέση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ευρώπη εξακολουθεί να παραμένει μια «εξελικτική» ιδέα. Από τη διαδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα τελευταία αυτά χρόνια, προέκυψε η επιδίωξη απόκτησης αυξανόμενων κοινωνικών και οικονομικών ωφελειών μέσω της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σίγουρα δεν είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης του μέλλοντος και δεν πρόκειται να εξελιχθούν σε κάτι τέτοιο στο προβλέψιμο τουλάχιστον μέλλον. Θα ήταν πιο σωστό και πιο ρεαλιστικό εάν βλέπαμε αυτό που πράγματι είναι. Η ΕΕ ένα σύνολο εθνών-κρατών που δεν φαίνονται διατεθειμένα να εγκαταλείψουν το έθνος-κράτος για ένα

πανευρωπαϊκό υπερκράτος και όπου τα εθνικά των συμφέροντα έχουν συχνά προτεραιότητα έναντι των πανευρωπαϊκών συμφερόντων.

Η Ευρώπη των 15 οργανώνεται. Πρόκειται όμως για ένα τμήμα της Ευρώπης. Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι αρκετά άλλα Έθνη μεγάλα και μικρά συνετέλεσαν σημαντικά στον σημερινό πλούτο της Ευρώπης και δεν πρέπει να φανεί ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ οικειοποιούνται την Ευρώπη προς όφελός τους. Αλλά, όπως σε όλα τα πράγματα, υπάρχει και η άλλη πλευρά του νομίσματος και για την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση υπάρχουν και οι όχι και τόσο αισιόδοξες απόψεις που εκφράζονται από μερικούς ιδιαίτερα για τις τάσεις των ισχυρών κρατών της για την αποκλειστική εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων.

Την «Ευρωπαϊκή Τρόικα» που προσπαθεί να επιβληθεί επί των μεσαίων και μικρών κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελλοντικών εταίρων συγκροτούν η Γερμανία των 80 εκατομμυρίων, η εφαιπτομένη αυτής Γαλλία με την πιο επάνω Αγγλία με τα 115 εκατομμύρια κατοίκους καταναμημένα εξ ημισείας. Η Ιταλία των 57 εκατομμυρίων που καλείται κατά περίπτωση να εκφράσει τη γνώμη της για ενέργειες και σχεδιασμούς της τρώικας θεωρείται ως αιωρούμενη μεταξύ αυτής και της ομάδας των λοιπών εταίρων. Η Ισπανία των 40 εκατομμυρίων βρίσκεται σαφώς στο περιθώριο ενώ άλλη θεώρηση από την ισχυρή τρώικα έχουν όλα τα μικρά κράτη πληθυσμού περίπου 55 εκατομμυρίων και με τελευταίο το Λουξεμβούργο που ο πληθυσμός των 300.000 κατοίκων είναι κατά 250 φορές μικρότερος του πληθυσμού της Γερμανίας. Την πληθυσμιακή αυτή αντίθεση πολλοί αξιωματούχοι εκφράζουν με το ερώτημα εάν είναι εύλογο να έχουν τα ίδια θεσμικά προνόμια, ισχύ ψήφου, ίσα δικαιώματα στην άσκηση της Προεδρίας του veto κ.λ.π.

Ενώ η Αγγλία και η Γαλλία εξακολουθούν να έχουν ευεργετήματα από τις σχέσεις των με τις πρώην αποικίες των, η Γερμανία στερείται ενός τέτοιου προνομίου και επιδιώκει την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της με την αναζήτηση ευνοϊκού κλίματος στην Κέντρο-Ανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια. Ως ηγεμονικές ενέργειες μπορούν επίσης να χαρακτηρισθούν κάποιες προτάσεις που εκπηγάζουν από την τρώικα όπως π.χ. η πρόταση να ασκείται η Προεδρία από 2 ή 3 μικρούς εταίρους με συμμετοχή ενός μεγάλου. Φαίνεται ότι κάποιοι επιθυμούν τη σιωπή των αμνών.

Η Ευρώπη βρισκόταν και εξακολουθεί να βρίσκεται ανάμεσα στα διαπλεκόμενα συμφέροντα μεγάλων χωρών τα οποία σε άλλους τομείς ταυτίζονται και σε άλλους συγκρούονται και συνεπώς οι απαισιόδοξες διαπιστώσεις της άλλης πλευράς δεν μπορούν να μειώσουν την αξία και σημασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Η ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης δεν έχει παρά μόνο 50 χρόνια ζωής χρονική διάρκεια που στη γενική κλίμακα του χρόνου είναι πολύ περιορισμένη και δεν υπάρχει ιστορικό προηγούμενο κράτη με διαφορετική γλώσσα και πολιτιστική ταυτότητα να εξέφρασαν τη βούληση να εγκαταλείψουν μέρος της εθνικής των κυριαρχίας προκειμένου να συνασπισθούν σε ένωση.

Το μέλλον της ευρωπαϊκής ενοποίησης συνδυάζεται με τη σκληρή λογική των διεθνών συσχετισμών. Το εθνικό κράτος και η εθνική ταυτότητα είναι μια ζωντανή πραγματικότητα.

Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας και Ασφάλειας

Η διεθνής κοινωνία χρειάζεται σήμερα μια δυνατή και ενωμένη Ευρώπη μια Ευρώπη που να παίρνει θέση απέναντι στα προβλήματα του 21^{ου} αιώνα πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί με κοινή δράση. Σήμερα η ΕΕ δεν είναι έτοιμη να αναλάβει πρωτεύοντα ρόλο ούτε στο προαύλιο της. Η πολυδιαφημισμένη κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας (ΚΕΠΠΑ) αποδεικνύεται ότι είναι σχήμα λόγου αφού η παρουσία της στα διεθνή γεγονότα είναι υποτονική, εκτίμηση που επιβεβαιώθηκε μάλιστα στα πρόσφατα γεγονότα της Μέσης Ανατολής.

Είναι γεγονός ότι το ενδιαφέρον των Ευρωπαϊκών κρατών στην προσπάθεια της ενοποίησης επικεντρώθηκε τα τελευταία 15 χρόνια, στην απόκτηση οικονομικής οργάνωσης (ενιαία αγορά και ενιαίο νόμισμα) ενώ την πολιτική τους υπόσταση την είχαν εμπιστευθεί στις ΗΠΑ. Επιπρόσθετα θα έλεγα ότι οι ισχυροί δεσμοί σε στρατιωτικό και οικονομικό κυρίως επίπεδο που δημιούργησε η αποτρεπτική απάντηση των Δυτικών Συμμάχων στην απειλή της Σοβιετικής Ένωσης σε όλη την περίοδο του ψυχρού πολέμου ήταν παράγοντας που λειτούργησε ενισχυτικά στην εξάρτηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας και ασφάλειας από τον υπερατλαντικό σύμμαχο και γενικότερα το ΝΑΤΟ. Μπορεί όμως ένας φιλόδοξος οικονομικός γίγαντας να μην έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει τη δική του πολιτική άμυνας και ασφάλειας; Μπορεί ένας δυναμικός συνασπισμός κρατών να δηλώνει απών από τα μεγάλα γεγονότα της εποχής; Στα ερωτήματα αυτά οι ιθύνοντες της ΕΕ μέχρι πρόσφατα απαντούσαν με αμηχανία γιατί αναζητούσαν την πολιτική άμυνας και ασφάλειας μέσα από θεσμούς ανύπαρκτους και δυνατότητες ισορροπίας ακροβάτη. Σήμερα τα πράγματα αρχίζουν να αλλάζουν αφού η ΕΕ προσπαθεί να διαμορφώσει τις δικές της αμυντικές δυνατότητες για συνολική διαχείριση κρίσεων.

Όταν άρχισαν οι πρώτες ουσιαστικές συζητήσεις για την Ευρωπαϊκή συνεργασία μετά τον Δεύτερο ΠΠ το μόνο που αποκλειόταν από το οπτικό πεδίο των οραματιστών της ένωσης ήταν η αμυντική συνεργασία και αυτό εδικαιολογείτο από τα αποτελέσματα του πολέμου όπου οι νικητές εξακολουθούσαν να αισθάνονται ως νικητές και οι ηττημένοι «έπρεπε» να βιώσουν ακόμη τα αποτελέσματα της ήττας των. Αν και υπήρξαν αναζητήσεις στο χώρο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας η συνεργασία γινόταν διακρατικά και όχι σε θεσμικό ευρωπαϊκό επίπεδο, μέχρι το 1986 που τυποποιείται η διακυβερνητική συνεργασία και από το 1993 η ΕΕ αποκτά τη δυνατότητα να εκφράζεται με μια φωνή στα μεγάλα διεθνή γεγονότα ενώ το 1999 εμπλουτίζονται οι μηχανισμοί παραγωγής κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

Σήμερα η πολιτική άμυνας και ασφάλειας κινείται ανάμεσα στους δαιδάλους που τις επιβάλλουν οι ευρωπαϊκές αδυναμίες, η συμβατότητα με την πολιτική του ΝΑΤΟ χωρίς παράλληλα να θίγεται ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της πολιτικής των κρατών μελών της Ένωσης.

Παρότι τα κράτη μέλη της ΕΕ κλιμακώνουν τις προσπάθειές τους για να επιτύχουν την αμυντική χειραφέτηση και να έχουν ετοιμότητα να αναλαμβάνουν ανθρωπιστικές επιχειρήσεις, επιδιώκουν απεγνωσμένα και τη διατήρηση της Αμερικανικής ανάμειξης. Μέσα στην ΕΕ επικρατούν δύο τάσεις. Οι πιο ένθερμοι οπαδοί της Ευρωπαϊκής αμυντικής χειραφέτησης, οι ένθερμοι υποστηρικτές που αποκαλούν την αμυντική ενδυνάμωση της ΕΕ ως «στρατιωτική επανάσταση» της Ευρώπης με σημασία ανάλογη αυτής της Νομισματικής Ένωσης και που πιστεύουν ότι πρωτίστως πρέπει να κατακτηθούν η αξιοπιστία και η λαϊκή συναίνεση. Υπάρχουν όμως και οι ένθερμοι αντίπαλοι που επισημαίνουν ότι η απόκτηση

στρατιωτικών δυνατοτήτων συνιστά ένα αφύσικο άλμα για μια πολιτική και οικονομική ένωση σαν την ΕΕ και ακόμη αμφισβητούν την πρόθεση των κρατών μελών να αναλάβουν οικονομικές επιβαρύνσεις για άμυνα και ασφάλεια και για επιβεβαίωση του ισχυρισμού των επικαλούνται το γεγονός ότι οι αμυντικοί προϋπολογισμοί των κρατών μελών παρέχουν ελάχιστες ενδείξεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι δυσκολίες και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινή ευρωπαϊκή άμυνα στη μετάβασή της από το σχεδιασμό στην υλοποίηση είναι πολλές. Έχουν όμως δύο κοινές πηγές που είναι η οικονομία και η πολιτική. Το οικονομικό σκέλος επιβάλλει τη διάθεση αυξημένων οικονομικών πόρων για υλοποίηση της σχεδίασης. Πως όμως θα επιτευχθεί αυτό σε μια εποχή γενικευμένης περιστολής και μείωσης των αμυντικών δαπανών ; Το πολιτικό αφορά την μετατροπή μέρους των Εθνικών Ενόπλων Δυνάμεων σε κοινή «Ευρωπαϊκή» δύναμη. Πρόκειται για μια τεράστια συμβολική και ουσιαστικής εκχώρησης κυριαρχίας από τα εθνικά κράτη που απαρτίζουν την Ένωση. Το θέμα αυτό προς το παρόν τουλάχιστον δεν συζητείται.

Ένα άλλο βασικό πολιτικό πρόβλημα είναι η ισορροπία στις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ μετά τη δημιουργία μιας ισχυρής ευρωπαϊκής αμυντικής ταυτότητας. Η στάση των ΗΠΑ απέναντι στην ευρωπαϊκή άμυνα μπορεί να αποδοθεί με τη φράση «ναι μεν, αλλά.....». Οι ΗΠΑ επισημαίνουν ότι δεν θα ήθελαν να δουν την ευρωπαϊκή άμυνα να δημιουργείται κατ' αρχήν μέσα στο ΝΑΤΟ, να αναπτύσσεται εκτός ΝΑΤΟ και τελικά να απομακρύνεται από αυτό.

Η Αγγλία που αντιπροσωπεύει καλύτερα από όλους την Ευρώπη τις ΗΠΑ και τις ΗΠΑ στην Ευρώπη, υποστηρίζει την άποψη του διαχωρισμού των ρόλων. Οι Ευρωπαίοι να είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια και το ΝΑΤΟ για την άμυνα. Πολλοί Βρετανοί θεωρούν ότι διαφέρουν από τους άλλους Ευρωπαίους αφού για χίλια χρόνια δεν γνώρισαν ξένη κατοχή. Η Αγγλία διατηρεί ειδικές σχέσεις με τις ΗΠΑ και στο πλαίσιο αυτών των σχέσεων επιβεβαιώνει την παρουσία της στα διεθνή γεγονότα, συνδυάζοντας το ρίσκο της επιτόπου παρουσίας της με τη προσδοκία μελλοντικών ωφελημάτων. Στις δύο άλλες πλευρές του τριγώνου που συνιστούν το Γαλλογερμανικό δίδυμο κυριαρχεί ο εγωισμός. Ο ρόλος της Γαλλίας στην αμυντική προσπάθεια της Ευρώπης υπήρξε καταλυτικός. Η Γερμανία σήμερα αποτελεί τον ασθενή αλλά απαραίτητο κρίκο στο Ευρωπαϊκό αμυντικό σύστημα. Όλα αυτά είναι αποδείξεις ότι η ισορροπία των εταίρων δεν έχει αποκατασταθεί ουσιαστικά παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται.

Ρωσία

Η χώρα αυτή αποτελεί τη σημαντικότερη παράμετρο ασφάλειας της Ευρώπης μολονότι ο διεθνής παρεμβατισμός της περιορίζεται στη θέση του μόνιμου μέλους του Συμβουλίου Ασφάλειας του ΟΗΕ.

Όλοι σχεδόν συμφωνούν ότι τα γεωγραφικά όρια της Ευρώπης επεκτείνονται μέχρι τα Ουράλια κάτι που δημιουργεί τριβές με τη Ρωσία. Η συμβολή της χώρας αυτής στον ευρωπαϊκό πολιτισμό δεν αμφισβητείται. Άνθρωποι Ρωσικής καταγωγής άφησαν τη σφραγίδα τους σε πολλούς τομείς του ευρωπαϊκού πολιτισμού όπως λογοτεχνία, μουσική κ.λ.π. Συνεπώς είναι δύσκολο να αποδεχθεί κανείς την Ευρωπαϊκή ενοποίηση χωρίς τη

Ρωσία. Από την άλλη όμως πλευρά η Ρωσία δεν ανέπτυξε κράτος δικαίου και μηχανισμούς αγοράς βασισμένους στην ιδιοκτησία και στον ανταγωνισμό. Μέχρι το 1989 δεν υπήρχε δυνατότητα στους πολίτες της ελεύθερης επιλογής επαγγέλματος. Η οργάνωση του κράτους είχε κάθετη μορφή. Αυτά όλα δεν μπορούν να μη συνεκτιμηθούν. Αν και θα παραμείνει η δεύτερη πυρηνική δύναμη σε παγκόσμιο επίπεδο εκτιμάται ότι η επαναδιαπραγμάτευση του ρόλου της στο διεθνές προσκήνιο μέσα από τα ισχυρά ενεργειακά της ερείσματα και ο προσδιορισμός μιας ειδικής σχέσης της με την ΕΕ, όπως αυτή θα διαμορφωθεί μετά τη διεύρυνση θα είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Προσπάθειες συνένωσης κρατών έγιναν πολλές φορές όπως μας διδάσκει η ιστορία που στηρίχθηκαν όμως στην ισχύ, τη δύναμη και τη βία. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ΕΕ είναι ότι κανείς δεν έχει πειθαναγκασθεί να συμμετάσχει. Η ιδέα μιας Ενωμένης Ευρώπης είναι γοητευτική, εν τούτοις η πραγματοποίηση της ολοκλήρωσης είναι επίπονη και μακρόπνοη γιατί έχει να κάνει με τη συμπεριφορά των ανθρώπων. Ο μεγάλος στόχος θα επιτευχθεί εάν εξασφαλισθούν οι προϋποθέσεις όπου θα μπορούμε να ζούμε ελεύθεροι μέσα σε μια Ενωμένη Ευρώπη χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να χάσουμε την εθνική μας ταυτότητα και υπόσταση.

Η αμυντική ταυτότητα της ΕΕ αποτελεί μια επιταχυνόμενη διαδικασία. Η υπεροχή του NATO στον τομέα της συλλογικής αυτοάμυνας είναι δεδομένη.

Οι ΗΠΑ και η ΕΕ προωθούν ιδέες που τις θεωρούν αναγκαίες για τα ζωτικά των συμφέροντα. Ειδικότερα πρέπει να επισημανθεί ότι σε οικονομικό επίπεδο οι ΗΠΑ ενεργούν ανταγωνιστικά και μάλιστα χρησιμοποιούν σε ορισμένους τομείς αθέμιτους τρόπους ανταγωνισμού. Σε πολιτικοστρατηγικό επίπεδο διατηρούν μεγάλα συγκριτικά πλεονεκτήματα και οι όποιες κινήσεις της ΕΕ για να τους προσεγγίσουν δεν τους ενοχλούν. Αντιθέτως παρά τις δηλώσεις αξιωματούχων που εξυπηρετούν σκοπιμότητες οι ΗΠΑ επιθυμούν να αναπτύξει η ΕΕ τις αμυντικές της δυνατότητες για να μπορέσουν να αποδεσμευθούν σε πρώτη φάση από τα Βαλκάνια και να ασχοληθούν με σχέδια που εξυπηρετούν την παγκόσμια εμβέλειά τους και η ΕΕ να αναλαμβάνει την διαχείριση θεμάτων μικρότερης σημασίας.

Η Ευρωπαϊκή Άμυνα απολαμβάνει την υποστήριξη της κοινής γνώμης. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν πολύ μεγαλύτερη υποστήριξη για τη νέα αμυντική πολιτική παρά για τη διερεύνηση της Ε.Ε. ή για την πιο αόριστη ιδέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Εάν όμως η πολιτική Ευρωπαϊκής Άμυνας πρόκειται να κοστίζει σημαντικά ποσά και να θέσει σε κίνδυνο ζωές στρατιωτών η κοινή γνώμη δεν θα είναι τόσο φιλική. Η ΕΕ έχει τη δική της θετική δυναμική στο διεθνές περιβάλλον. Έχει όμως εκτός από τα καλά της και της αδυναμίες της που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της αληθινής εικόνας της. Η ΕΕ οφείλει περισσότερο από όλους να εφαρμόζει όσα διακηρύσσει γιατί βρίσκεται στις αρχές της δημιουργίας της. Οφείλει με τις πράξεις και ενέργειες να μη διαψεύδει και υπονομεύει τις αρχές και τις διακηρύξεις της και εξασθενίζει την πειστικότητά της. Η υποστήριξη του δικαίου σε όποια πλευρά και αν βρίσκεται είναι υποχρέωσή της για να μην πέσει σε ανυποληψία όπως άλλοι διεθνείς οργανισμοί. Η οργάνωση κοινής άμυνας πάνω στις αρχές και αξίες που διακηρύσσονται και που αποτελούν το υπόβαθρο όλου αυτού του κόσμου μπορεί να σημάνει μια νέα εποχή που θα μπορεί ελπιδοφόρα να καλύψει την Ευρώπη και την ευρύτερη περιοχή.

Θα ολοκληρώσω την εισήγησή μου, κυρίες και κύριοι, με την επισήμανση ότι ο Ευρωστρατός, όρος που είναι αδόκιμος αλλά επεκράτησε όμως στη πράξη, αποτελεί μια

παρεξηγημένη υπόθεση. Τέτοιος στρατός ούτε υπάρχει ούτε πρόκειται στο ορατό μέλλον να υπάρξει γιατί η ΕΕ δεν είναι κράτος ομοσπονδιακό ή άλλο τι, είναι μια συνεργασία, ένας συνεταιρισμός κρατών με οικονομικές και πολιτικές συγκλίσεις αλλά και με διαφορές είναι μια ένωση χωρίς ενιαία όργανα κρατικής εξουσίας, αλλά με όργανα συντονισμού συνεργασίας και συνεννόησης. Η ελπίδα που καλλιεργήθηκε ότι ο ευρωπαϊκός στρατός θα εξασφαλίζει τα σύνορά μας δεν συνάδει με την πραγματικότητα. Βεβαίως η πορεία και η είσοδος μας στην ΕΕ αποτελεί σημαντικό αποτρεπτικό παράγοντα κατά απειλών ενάντια στη χώρα μας αλλά ποτέ αδιάτρητη θωράκιση και ασπίδα άμυνας και προστασίας. Παραμένει κανόνας απαράβατος για την ασφάλειά μας η δική μας στρατιωτική αποτρεπτική δύναμη. Η ασφάλειά μας στηρίζεται αποκλειστικά σε εμάς. Όλα τα άλλα αποτελούν επικίνδυνη αυταπάτη.

ΘΕΡΜΟ ΤΟΥΡΚΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Καντερές Δημήτριος

Τηλ. 8032800, 6138527

5 Ιουνίου 2002

Η Έναρξη εχθροπραξιών θα έχει σε κάθε περίπτωση σοβαρές συνέπειες για την Ελλάδα. Ένα νέο θερμό επεισόδιο, για την Ελλάδα, θα πρέπει να σημαίνει νικηφόρο πόλεμο.

Από τον υποστράτηγο ε.α.-στρατηγικό αναλυτή Δημήτριο Καντερέ

Τα τελευταία χρόνια έχει εισαχθεί στην αμυντικο-στρατιωτική ορολογία και ο όρος "θερμό επεισόδιο". Συχνά- πικνά όχι μόνο ανεύθυνοι αδαείς περί τα αμυντικά θέματα δημοσιογραφούντες και δημοσιολογούντες αλλά και υπεύθυνοι για την ασφάλεια και άμυνα της Ελλάδος κυβερνητικοί αξιωματούχοι αναφέρονται σε ενδεχόμενο, κατά πως αυτοί το αποκαλούν, θερμού επεισοδίου μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδος. Είναι δε τέτοια η ευκολία και η άνεση με την οποία γίνεται αυτή η αναφορά ώστε να δίνεται η εντύπωση ότι θα πρόκειται για κάποιο απλό και περαστικό περιστατικό. Ένα περιστατικό που μπορεί να μην είναι μεν ευχάριστο αλλά και αν συμβεί δεν θα <<χαλάσει και ο κόσμος>>. Το θερμό επεισόδιο θα γίνει, θα περάσει και όλα θα είναι πάλι <<όμορφα και καλά>> ή τουλάχιστον δεν θα διαφέρουν σε τίποτα από πριν.

Αυτή είναι η εντύπωση που δίνεται και έμμεσα τουλάχιστον καλλιεργείται στην ελληνική κοινή γνώμη από όσους στην προσπάθειά τους να διαβλέψουν και προσδιορίσουν την πορεία των ελληνοτουρκικών διαφορών στο προσεχές μέλλον αναμειγνύουν στις εκτιμώμενες εξελίξεις και τα θερμά επεισόδια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα επ'αυτού αποτελούν και οι κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα επανειλημμένες εκτιμήσεις του Έλληνα Υπουργού Εθνικής Άμυνας ότι ένα θερμό επεισόδιο στο προσεχές μέλλον είναι πιθανό να συμβεί ή τουλάχιστον δεν θα πρέπει να αποκλείεται, ενώ ο πρωθυπουργός της χώρας με σιγουριά το απέκλεισε. Οι εκ της θέσεως και των καθηκόντων τους θεωρούμενοι, ως οι αρμοδιότεροι και οι καταλληλότεροι στο να γνωρίζουν ή να εκτιμούν τα μελλούμενα να

συμβούν αναφέρονται σε θερμά επεισόδια, ωσάν να πρόκειται περί ασήμαντων περιστατικών.

Είναι όμως τα θερμά επεισόδια τόσο απλά και ασήμαντα γεγονότα ώστε να συζητούνται και αντιμετωπίζονται γενικά, από αναρμόδιους και αρμόδιους, υπεύθυνους και ανεύθυνους με τόση ελαφρότητα και άνεση; Εάν στις διαδικασίες και διεργασίες για την διευθέτηση των τουρκοελληνικών διαφορών επισυμβεί και κάποιο θερμό επεισόδιο μήπως αυτό σημαίνει αλλαγή πορείας και εκτροπή προγραμματισμών; Θα είναι η κατάσταση μετά το θερμό επεισόδιο όμοια και απαράλλαχτη με εκείνη που υφίστατο πριν από αυτό;

Θερμό Επεισόδιο Σημαίνει Εχθροπραξίες.

Οι απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα πολύ απέχουν από το να είναι καθησυχαστικές, εκτός και αν οι αναφερόμενοι στα θερμά επεισόδια είτε δεν γνωρίζουν περί ποίου θέματος ομιλούν ή άλλα λένε και άλλα εννοούν. Όχι μόνο καθησυχαστικές δεν μπορεί να είναι οι απαντήσεις, αλλά αυτές πρέπει να είναι πολύ ανησυχητικές διότι θερμό επεισόδιο μεταξύ δύο χωρών που έχουν διαφορές οι οποίες αφορούν σε κυριαρχικά τους δικαιώματά, έχουν συγκρουστεί ενόπλως στο πρόσφατο παρελθόν και είτε ανοιχτά είτε συγκαλυμμένα- σε αμυντικό ή επιθετικό ρόλο- περιέλαβαν τη στρατιωτική τους ισχύ στην επίλυση των διαφορών τους. Από λοιπόν σημαίνει κανονικές εχθροπραξίες. Αυτός είναι ο στρατιωτικός προσδιορισμός. Αυτό που τώρα έχει επικρατήσει, όχι μόνο ανεξήγητα, αλλά και επικίνδυνα να αποκαλείται, απλά και εξωραϊσμένα, θερμό επεισόδιο, σε παρελθόντα προσδιορισμό ονομάζονταν εχθροπραξίες. Εχθροπραξίες ήταν, είναι και θα είναι η ένοπλη συμπλοκή- σύγκρουση στρατιωτικών τμημάτων αντιπάλων χωρών. Σύγκρουση η οποία σημαίνει τη χρησιμοποίηση ένοπλης βίας- πυρών τουλάχιστον- για την επίτευξη κάποιου μικρού ή μεγάλου σκοπού και συνεπάγεται απώλειες σε υλικό και προσωπικό.

Στη συμπλοκή αυτή δεν μπορεί να περιλαμβάνεται η εκτόξευση κάποιων πυρών εναντίον αλλήλων εκ λάθους. Αν και δεν λείπουν και εκείνοι που από άγνοια ή σύγχυση αναφέρονται σε θερμό επεισόδιο από λάθος, ένα τέτοιο περιστατικό δεν συνιστά θερμό επεισόδιο υπό την έννοια, που αυτό εκτιμάται και συσχετίζεται με τις διαφορές μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδος. Η πρόκληση κάποιων καταστροφών σε πολεμικά μέσα- υλικά ή και απώλειες σε προσωπικό, από κάποιο λάθος απρόσεκτων, επιπόλαιων ή έστω απείθαρχων στρατιωτικών οργάνων δεν αποτελεί θερμό επεισόδιο-εχθροπραξία. Σε μία τέτοια περίπτωση η χώρα το προσωπικό της οποίας κάνει το λάθος το παραδέχεται και δίνει εξηγήσεις στη χώρα που υπέστη τις

ζημίες και τις απώλειες. Καταβάλλει τις αναλογούσες αποζημιώσεις και το όλο θέμα θεωρείται λήξαν. Το να υποθεθεί, ότι το θερμό επεισόδιο θα προκληθεί από αλλεπάλληλα εκατέρωθεν λάθη και πάλι δεν θα είναι βάσιμο. Τα στρατιωτικά τμήματα ούτε διαπράττουν τέτοια επαναλαμβανόμενα λάθη ούτε ανεξέλεγκτα είναι για να μπορούν να καταστρέφουν και να καταστρέφονται κατά λάθος.

Η Επίτευξη Σκοπού θα Επιδιώκεται.

Με αυτά τα δεδομένα, τα οποία δεν επιδέχονται αμφισβήτηση, δεν θα πρέπει να μένει αμφιβολία ότι ένα θερμό επεισόδιο θα προκαλείται από εσκεμμένη ενέργεια ή ενέργειες της μίας ή και αμφοτέρων των αντιπάλων πλευρών. Η ελληνική πλευρά δεν φαίνεται να προτίθεται να προβεί σε τέτοιες ενέργειες. Αυτό ίσως εκδηλωθεί από την τουρκική. Θα ήταν αφελές να πιστέψει κανείς, ότι οι εκ μέρους της Τουρκίας ενέργειες προς πρόκλησή θερμού επεισοδίου είναι τυχαίες και άσκοπες. Οι Τούρκοι ούτε για επιπολαιότητα ούτε για απερισκεψία χαρακτηρίζονται και σε κάθε περίπτωση αβάσιμο και επικίνδυνο θα ήταν να εκτιμηθεί ότι αυτοί θα αποφασίσουν και θα εισέλθουν σε διαδικασία σύγκρουσης με την Ελλάδα χάριν παιδιάς. Τουναντίον, βέβαιο θα πρέπει να θεωρείται ότι μία τέτοια εκ μέρους τους διαδικασία, θα είναι και προετοιμασμένη και συγκεκριμένους σκοπούς θα έχει.

Θα μπορούσε βέβαιο να λεχθεί ότι ο σκοπός των Τούρκων θα είναι να δοκιμάσουν την ελληνική αποφασιστικότητα για αντίδραση. Αυτό είναι λογικοφανές αλλά δεν πρέπει να εκτιμάται ως βάσιμο. Και αυτό διότι από δύσκολο έως αδύνατο θα είναι οι Τούρκοι, που για δεκαετίες τώρα προσεκτικά και μεθοδικά διαμορφώνουν την εικόνα της μεγάλης ισχυρής και αξιόπιστης χώρας τους που διεκδικεί ρόλο περιφερειακής δύναμης, να διακινδυνεύσουν την κατακρήμνιση όλων αυτών για να δοκιμάσουν απλώς την αποφασιστικότητα της Ελλάδος. Μία αποφασιστικότητα την οποία η χώρα μας σε ό,τι αφορά σε πράξεις από χρόνια τώρα παρουσιάζεται να έχει ξεχάσει.

Γι' αυτό καλό θα ήταν να μην θεωρηθεί βάσιμο ότι οι Τούρκοι θα αρχίσουν τη διαδικασία πρόκλησης θερμού επεισοδίου και μόλις αυτό αρχίσει και φανεί η αποφασιστικότητα της Ελλάδος αυτοί θα το βάλουν στα πόδια και ακόμη θα απολογούνται για το ατόπημά τους, δηλαδή το να προκαλέσουν τους Έλληνες. Εξ άλλου μία σε τέτοιο βαθμό δοκιμή της αποφασιστικότητας της Ελλάδος μπορεί να γίνει χωρίς καν να προκληθεί θερμό επεισόδιο- χωρίς δηλαδή να γίνει η οποιασδήποτε έκτασης στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ των δύο χωρών. Παραβιάζουν για παράδειγμα οι τουρκικές ΕΔ κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδος- πέραν

από αυτά που παραβιάζουν κάθε μέρα και η Ελλάδα τα ανέχεται- και μπροστά στην πειστική αποφασιστικότητα της Ελλάδος να σταματήσει την παραβίαση αυτή με τη χρήση των όπλων, οι Τούρκοι αίρουν την παραβίαση. Έτσι και η αποφασιστικότητα της Ελλάδος θα δοκιμαστεί και θερμό επεισόδιο δεν θα γίνει.

Το θερμό επεισόδιο εμπεριέχει στρατιωτική σύγκρουση μικρής ή μεγάλης έκτασης, και υπ' αυτή την έννοια και οι δύο πλευρές θα πρέπει να είναι αποφασισμένες να προβούν σε τέτοιες ενέργειες. Εάν η εκ μέρους της Τουρκίας ενέργειες που θα οδηγούν στην έναρξη εχθροπραξιών μεταξύ των ΕΔ των δύο χωρών δεν μπορεί να αποτελεί απλή δοκιμή της ελληνικής αποφασιστικότητας, τότε βέβαιο θα πρέπει να θεωρείται ότι αυτές θα αποσκοπούν στην επίτευξη σοβαρών σκοπών. Σκοπών που θα έχουν άμεση σχέση με τις τουρκικές κατά της Ελλάδος αιτιάσεις περί <<παραβιάσεων διεθνών συνθηκών, αυθαίρετων ενεργειών και τετελεσμένων γεγονότων σε βάρος των τουρκικών δικαίων κλπ>> και επιδιώξεις- αποστρατικοποίηση των νησιών, επέκταση της κυριαρχίας στο Αιγαίο, αυτονόμηση της Θράκης, επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος σύμφωνα με τις τουρκικές αξιώσεις και άλλες.

Σε Κάθε Περίπτωση οι Συνέπειες θα Είναι μεγάλες.

Αυτούς τους σκοπούς επιδιώκει η Τουρκία με ένα θερμό επεισόδιο. Το ερώτημα φυσικά που προκύπτει είναι εάν αυτό το επεισόδιο θα είναι ένα απλό περιστατικό που θα <<έλθει και θα φύγει>> χωρίς να αφήσει τίποτα πίσω του. Στο ερώτημα αυτό η απάντηση θα πρέπει να είναι με βεβαιότητα αρνητική. Με δεδομένο ότι οι Τούρκοι με τη σύγκρουση επιδιώκουν την επίτευξη κάποιου σοβαρού σκοπού, άπαξ και αυτή αρχίσει, είναι αδιανόητο να την εγκαταλείψουν εάν δεν εξαναγκαστούν προς τούτο. Διακοπή ή παύση της σύγκρουσης δεν σημαίνει παρά ήττα και εγκατάλειψη όχι μόνο του συγκεκριμένου σκοπού αλλά και όλων όσων μέχρι τώρα αυτοί με τόση μεθοδικότητα έχουν προβάλλει ως τουρκικά εθνικά δίκαια που καταπατώνται από την Ελλάδα. Και αυτό φυσικά πέραν του πλήγματος που θα υποστεί η Τουρκία ως χώρα και ιδιαίτερα το επαρμένο στρατοκρατικό καθεστώς που την ελέγχει και στηρίζει την ύπαρξή του στο τουρκικό εθνικισμό και το <<μεγαλείο>> που αυτό έχει οδηγήσει και οδηγεί τους Τούρκους.

Εάν οι Τούρκοι δεν εγκαταλείψουν οικειοθελώς την προσπάθεια για την επίτευξη του σκοπού τους, τότε πρέπει να εξαναγκαστούν σ' αυτό. Εξαναγκασμός της Τουρκίας να απεμπλακεί από τη σύγκρουση χωρίς να πετύχει το σκοπό της δεν σημαίνει τίποτα άλλο από νικηφόρο για την Ελλάδα πόλεμο. Το τι συνεπάγεται ένας έστω νικηφόρος πόλεμος για την

Ελλάδα είναι εύκολο να γίνει καταληπτό από τον οποιονδήποτε. Σε κάθε περίπτωση ένας πόλεμος δεν είναι ένα περαστικό γεγονός με συνέπειες που εύκολα διαβαίνουν και λησμονούνται.

Στην Ελλάδα βέβαια επικρατεί η άποψη και μάλλον πεποίθηση ότι η Τουρκία θα πεισθεί ώστε να απεμπλακεί από μία ένοπλη με την Ελλάδα σύγκρουση- θερμό επεισόδιο- από τους ισχυρούς του κόσμου με πρώτους τους Αμερικανούς. Θα γίνει όμως αυτό; Θα πιέσουν οι ΗΠΑ την Τουρκία ώστε να εγκαταλείψει το σκοπό της; Και πως θα το κάνουν αυτό; Ένοπλη βία των Αμερικανών κατά των Τούρκων θα πρέπει να αποκλεισθεί. Θα εγκαταλείψουν οι Τούρκοι τους σκοπούς τους με τις ενδεχόμενες αμερικανικές απειλές για οικονομικο-εμπορικούς αποκλεισμούς; Και ακόμη, οι Αμερικανοί μόνο τους Τούρκους θα πιέζουν; Δεν θα πιέζουν μάλλον περισσότερο τους Έλληνες να κάνουν υποχωρήσεις για να σταματήσει η σύγκρουση; Αυτή η τελευταία περίπτωση είναι η πιο πιθανή. Και αν η σύγκρουση παύσει με πιέσεις ισχυρών παραγόντων, τίποτα μετά από αυτήν δεν θα είναι όπως ήταν πριν. Τουναντίον η Ελλάδα θα υποστεί επί πλέον απώλειες σε κυριαρχικά δικαιώματα καταστροφές σε πολεμικό υλικό και απώλειες σε προσωπικό.

Εάν οι πιέσεις των ισχυρών του κόσμου δεν φέρουν αποτέλεσμα και γίνει ο πόλεμος και αυτός δεν είναι νικηφόρος για την Ελλάδα, τότε οι συνέπειες γι' αυτήν θα είναι περισσότερο και από τραγικές. Μία σύγκριση με τις συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής μόνο, θα μπορούσε να αποδώσει το μέγεθός τους..

Για να μην Έλθουν τα Χειρότερα.

Από τις παραπάνω διαπιστώσεις και εκτιμήσεις σαφώς και συνάγεται ότι οι εχθροπραξίες, οι οποίες τώρα ονομάζονται θερμό επεισόδιο, δεν είναι ένα οποιοδήποτε γεγονός ή περιστατικό. Σε κάθε περίπτωση εάν το γεγονός αυτό λάβει χώρα τότε η Ελλάδα θα υποστεί σοβαρές συνέπειες. Ακόμη και στην καλύτερη περίπτωση που η Ελλάδα θα έβγαινε νικήτρια από ένα πόλεμο με την Τουρκία, οι συνέπειες θα ήταν σοβαρές. Η Ελλάδα θα πετύχαινε την διατήρηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της έναντι πολύ βαρέως τιμήματος. Βαρέως και μικρότερου όμως από εκείνο το τίμημα, που θα κατέβαλε σε προσπάθεια αποφυγής του πολέμου υποχωρούσα στις πιέσεις των όποιων ισχυρών παραγόντων στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ή- όπερ και το χείριστο- ηττηθεί.

Αυτές οι σοβαρές έως τραγικές συνέπειες είναι που επιβάλλουν και την αντιμετώπιση του ενδεχόμενου να γίνει θερμό επεισόδιο με σοβαρότητα και οπωσδήποτε όχι την ελαφρότητα και την επιπόλαια που επιδεικνύεται

μέχρι τώρα ωσάν σ' αυτό να πρόκειται να βγουν τα τουρκικά και τα ελληνικά αεροπλάνα και πλοία και διεξαγάγουν ασκήσεις επιδείξεως. Πολλά άλλα πολύ διαφορετικότερα και σημαντικότερα θα γίνουν στο θερμό επεισόδιο και γι' αυτά θα πρέπει να είναι έτοιμοι όχι μόνο οι υπεύθυνοι άρχοντες της Ελλάδος αλλά και ο ελληνικός λαός.

Ετοιμότητα της Ελλάδος για την αντιμετώπιση θερμού επεισοδίου δεν θα πρέπει να σημαίνει τίποτα άλλο από ετοιμότητα για τη διεξαγωγή νικηφόρου πολέμου με την Τουρκία. Αυτή είναι η περίπτωση που μετά την έναρξη εχθροπραξιών θα συνεπάγεται τις λιγότερες συνέπειες για τη χώρα και τον Ελληνισμό και μόνο αυτή θα πρέπει να θεωρείται αποδεκτή. Γι' αυτό τόσο οι διαμορφωτές της κοινής γνώμης όσο και κυρίως οι υπεύθυνοι για την εξασφάλιση των κυριαρχικών δικαιωμάτων και της ακεραιότητας της Ελλάδος φρόνημον είναι να μην αναφέρονται σε θερμά επεισόδια, αλλά σε πόλεμο. Το ότι ο όρος πόλεμος μπορεί να τρομάζει ίσως αποδειχθεί και ωφέλιμο. Θα μπορούσε ίσως να συνετίσει και να καταστήσει περισσότερο προσεκτικούς αυτούς που να με τόση ευκολία μπροστά στις κάμερες των τηλεοπτικών σταθμών εκτιμούν το θερμό επεισόδιο ενδεχόμενο ή το αποκλείουν ωσάν να πρόκειται για κάποιο σόου (θέαμα) που οι Έλληνες θα απολαύσουν στις οθόνες των τηλεοράσεων παίρνοντας τα καλοκαιρινά τους μπάνια.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΙΣΡΑΗΛ – ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΩΝ

Ο απάνθρωπος πόλεμος Ισραήλ - Παλαιστινίων σήμερα πρέπει να μας προβληματίσει. Πρέπει να προβληματίσει όχι μόνο «το συναίσθημα» του απλού κόσμου, αλλά και τον πολιτικό κόσμο. Θα εξηγήσω τι εννοώ.

Ο πόλεμος αυτός είναι απάνθρωπος γιατί δεν εφαρμόζονται οι κανόνες του Δικαίου του Πολέμου. Ενός δικαίου που στο παρελθόν δεν εδόθη η δέουσα σημασία, αφού η παραμέλησή του δεν υπήρξε τυχαία αλλά ηθελημένη. Η προσοχή εστράφη στην πρόληψη του πολέμου και όχι στους κανόνες της διεξαγωγής του.

Έτσι εξηγείται ότι στην Αμερική λόγω χάριν υποδέχθηκαν χωρίς ενθουσιασμό την πρόταση του γερουσιαστού Borah το 1928, περί συγκλήσεως συνδιασκέψεως για την κωδικοποίηση του δικαίου του κατά θάλασσα πολέμου.

Στην Ευρώπη ο πρύτανης των διεθνολόγων Ν. Πολίτης, το 1929 έλεγε στην Προπαρασκευαστική Επιτροπή του Αφοπλισμού, ότι θα υπήρχε κάποια αντίφαση να διακηρύσσεται ως παγκόσμιος κανών η απαγόρευση του επιθετικού πολέμου και από την άλλη πλευρά να υπάγεται υπό ρύθμιση ο τρόπος διεξαγωγής του..

Ο Tardieu στο λόγο του της 12^{ης} Αυγούστου 1932 έλεγε: «Άν το 1932 ασχοληθούμε με την ρύθμιση της διεξαγωγής του πολέμου, επανερχόμεθα στο σημείο που ευρίσκοντο οι Δυνάμεις στη Χάγη το 1899».

Η γνώμη του Κων. Ευσταθιάδου, τέως καθηγητού του Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο των Αθηνών και καθηγητού μου, την οποία βέβαια σέβομαι (και στις μέρες μας την θεωρώ χρήσιμη και σημαντική) ήταν :

1. Ούτε απο νομικής απόψεως ήταν αντιφατικό να μελετηθεί στην θεωρία και να κωδικοποιηθεί στην Πρακτική το δίκαιο του πολέμου παράλληλα με την απαγόρευση της προσφυγής στον πόλεμο (άρθρο 10 Συμφώνου της

ΚΤΕ, κοινωνία των Εθνών με το οποίο τα κράτη – μέλη αυτής όφειλαν να σέβονται την εδαφική ακεραιότητα και την πολιτική ανεξαρτησία των άλλων Κρατών και την σύμφωνο παρισίων της 27^{ης} Αυγούστου 1928).

2. Ούτε από άποψη πολιτικής σκοπιμότητας ήτο δικαιολογημένη η παραμέληση του Δικαίου του Πολέμου. Και τούτο κατά την γνώμη μου (γ' αυτό σέβομαι την άποψη του κ. Καθηγητή) γιατί όπως στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών, κάθε κράτος θέτει κανόνες Δικαίου «Δεσμευτικούς», αφού υπάρχει «αμετάστατος» η θέληση των ανθρώπων όπως η κοινωνία των υπάρξει και βελτιωθεί ως ένα αρμονικό σύνολο, το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και στο Δίκαιο του πολέμου, που είναι μέρος του Διεθνούς Δικαίου.

Στην περιπτωσή μας, λοιπόν, έχουμε ένα κράτος το Ισραήλ το οποίο παραβιάζει κατ'εξακολούθηση έστω αυτούς τους κανόνες του Δικαίου του πολέμου που υπάρχουν και εφαρμόζει επί του αντιπάλου αντίποινα γενοκτονίας. Και από την άλλη πλευρά έναν λαό που έθεσε τον εαυτό του εις «Πάνδημο Συναγερμό» για ν'αποκτήσει την Ελευθερία του και χαρακτηρίζεται «Τρομοκράτης». Αυτή η αντίφαση υπάρχει γιατί αφ'ενός δεν εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κανόνες του Δικαίου του Πολέμου, αφ'ετέρου δε για τους λόγους που προανέφερα ἄ δηλ. δεν υπήρξε βελτίωση της νομολογίας αυτού του Δικαίου.

Κάποτε παρακολούθησα μια διάλεξη για το Δίκαιο του Πολέμου από ένα καθηγητή Πανεπιστημίου η οποία βέβαια πρόσθεσε αρκετά στις γνώσεις μου. Δυστυχώς δεν μπόρεσα λόγω χρόνου να τοποθετηθώ και να κάνω την πρότασή μου. Την κάνω τώρα.

Η Ελλάδα, τα μικρά γενικώς κράτη και οι λαοί που θέλουν να αποκτήσουν την ελευθερία των πρέπει να επιδιώξουν να βελτιώσουν τους κανόνες του Δικαίου του Πολέμου και σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να θεωρούν ότι με τις «ευχές» της πρόληψης θα βρουν το δικαίο τους.

Εάν μείνουμε στις «ευχές» της πρόληψης και δεν επιμείνουμε στις βελτιώσεις τότε : Οι Έλληνες του 1821 θα ονομάζονται από τους ισχυρούς τρομοκράτες, οι Παλαιστίνιοι του 2002 στο όνομα της τρομοκρατίας θα αφανίζονται και στο μέλλον και άλλοι λαοί...

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ ΚΑΙ Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ. ΔΥΣΟΙΩΝΕΣ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....

Του Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Δικηγόρου, Υποψηφίου Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Αθηνών

Το περίφημο «Σχέδιο Κίσσινγκερ» ή «Σχέδιο για τη Δημιουργία των Ηνωμένων Πολιτειών της Ανατολικής Μεσογείου (Η.Π.Α.Μ)», πρωτοδιατυπώθηκε από τον γνωστό Αμερικανόεβραίο Υπουργό Εξωτερικών πριν τριάντα περίπου χρόνια.

Γνωστός θαμνώνας των λεσχών της διεθνούς παρασκηνιακής πολιτικής, ο Κίσσινγκερ λέγεται ότι διατύπωσε ένα σχέδιο που ήδη από το 1950 είχε περάσει από την επεξεργασία της γνωστής ομάδας Μπίλντεμπεργκ. Η ομάδα αυτή, που για πολλούς μελετητές αποτελεί ένα είδος «παγκόσμιας υπερκυβέρνησης», θεωρείται ο βασικός φορέας πραγματοποίησης του εν λόγω σχεδίου.

Η έγκριση της ΕΣΣΔ και μετέπειτα της Ρωσίας, ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του.

Η ενεργός συμμετοχή της εξάλλου αποτελούσε βασικό πρόκριμα για την έναρξή του. Έτσι σήμερα η Ρωσική Ομοσπονδία θεωρείται ότι λαμβάνει άμεσα μέρος σε αυτό. Περισσότερο ακόμη δε δια της συμφωνίας συνεργασίας και μερικής συμμετοχής της στις αποφάσεις του ΝΑΤΟ που υπογράφηκε πρόσφατα.

Περιληπτικά το επονομαζόμενο σχέδιο Κίσσινγκερ προβλέπει τη λύση των προβλημάτων της Μέσης Ανατολής, της Ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων, με τη δημιουργία μίας συνομοσπονδίας κρατών, των επονομαζομένων «Ηνωμένων Πολιτειών της Ανατολικής Μεσογείου».

Οι ΗΠΑ και η Ρωσική Ομοσπονδία, επιδιώκοντας την προστασία των ζωτικών συμφερόντων τους στην περιοχή (πετρέλαια, φυσικό αέριο, Στενά Βοσπόρου και Σουέζ, ελεύθερη πρόσβαση στον Ινδικό Ωκεανό, αντιμετώπιση Ισλαμισμού και εθνικισμών, αντιμετώπιση επικίνδυνων κρατών τύπου Ιράκ, ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κοινωνικές επαναστάσεις, αποσταθεροποίηση της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ, εξασφάλιση άλλων πλουτοπαραγωγικών πηγών, διασφάλιση του εμπορίου τους), προσπαθούν να πετύχουν τη δημιουργία αυτής της συνομοσπονδίας. Με την ενοποίησή τους, τα κράτη θα εκχωρήσουν την εξουσία τους σε ζωτικούς τομείς (άμυνα, ασφάλεια, οικονομία, εξωτερική πολιτική) σε κεντρικά όργανα, εύκολα ελεγχόμενα από τις θεωρούμενες μεγάλες δυνάμεις (ΗΠΑ, Ρωσική Ομοσπονδία).

Συγχρόνως ένα κομμάτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι ήδη ενταγμένο σε αυτή ή θεωρείται πεδίο μελλοντικής διεύρυνσης (Βαλκάνια), θα αποκοπεί ή θα αποτελέσει τμήμα

μίας «χαλαρά συνδεδεμένης» με αυτή πτέρυγας που θα εκτείνεται προς ανατολάς. Και στις δύο περιπτώσεις η Ευρωπαϊκή Ένωση θα δεχθεί πλήγμα, είτε με έναν ακρωτηριασμό του νοτίου τμήματός της, είτε διότι θα υποχρεωθεί σε χαλαρή ενσωμάτωση και των προβληματικών κρατών της Μέσης Ανατολής.

Για να πραγματοποιηθούν όμως τα παραπάνω, απαιτείται κατ' αρχάς η αποδυνάμωση και διάσπαση των κρατών της ευρύτερης περιοχής. Η διάσπαση θα οδηγήσει γρήγορα στην ανάγκη σύμπτυξης ευρύτερης πολιτικής και θεσμικής συνεργασίας που θα εξελιχθεί σε συγκρότηση συνομοσπονδίας. Η επιμέρους εξασθένηση των «κρατιδίων», θα τα υπάγει άμεσα στον έλεγχο των υπερδυνάμεων και θα οδηγήσει στη δημιουργία μίας «υπεραγοράς», από την Αδριατική ως την Κασπία και από τον Δούναβη, μέχρι την Ερυθρά Θάλασσα.

Πρέπει να επισημανθεί στο σημείο αυτό, ότι η τελική διαμόρφωση της περιοχής που θα προκύψει από την προώθηση του σχεδίου, δεν είναι γνωστή επακριβώς ούτε στους ίδιους τους αρχιτέκτονές του. Πολλοί παράγοντες, όπως οι αντιδράσεις των λαών, οι καθυστερήσεις και οι εσωτερικοί «διακανονισμοί», το επηρεάζουν άμεσα.

Σύμφωνα με κάποιες πληροφορίες το σχέδιο άρχισε να εφαρμόζεται το 1989. Τότε προέβλεπε αρχικά τον διακανονισμό του προβλήματος Ισραήλ-Παλαιστίνιων. Το Ισραήλ έπρεπε και αυτό να «διασπασθεί». Ο στόχος παραλίγο να πραγματοποιηθεί πρόσφατα. Απρόβλεπτοι όμως παράγοντες, όπως η δολοφονία του Γιτζάκ Ράμπιν, οι αντιδράσεις της δεξιάς πτέρυγας του κόμματος Λικούντ και οι αντιθέσεις για την τύχη της Ιερουσαλήμ το φρέναραν. Σήμερα η χαλαρή αντίδραση των μεγάλων δυνάμεων στη βάρβαρη βία των δύο πλευρών πιστεύεται ότι θα οδηγήσει σύντομα στο ποθητό αποτέλεσμα. Είναι λογικό και ευκαταίοι οι δύο λαοί θα κουραστούν και θα επέλθει μεταξύ τους συμφωνία, έστω και αν αυτή είναι μέρος ενός αμφιλεγόμενου σχεδίου.

Η δεύτερη φάση, σύμφωνα με κάποιες πληροφορίες, προέβλεπε διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας. Ο στόχος ήδη επετεύχθει. Δεν χρειάζεται να σημειωθεί κάτι άλλο επ' αυτού, πέραν του ότι η τελευταία συμφωνία Σερβίας-Μαυροβουνίου εξάλειψε ακόμη και την ονομασία Γιουγκοσλαβία.

Η Τρίτη φάση θεωρείται ότι προωθεί την ομοσπονδοποίηση της Κύπρου (αφού πρώτα έχει διασπασθεί σε δύο «κρατίδια»). Και η συγκεκριμένη φάση πραγματοποιείται αυτή τη στιγμή.

Εδώ όμως αρχίζουν τα πράγματα να γίνονται περισσότερο ενδιαφέροντα : Σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις το σχέδιο, στην αρχική του μορφή προέβλεπε ακόμη:

Αυτονόμηση Κρήτης, Δωδεκανήσων, νήσων του Ανατολικού Αιγαίου και Δυτικής Μικράς Ασίας.

Αυτονόμηση της Ανατολικής, της Δυτικής Θράκης και της Νοτίου Βουλγαρίας.

Αυτονόμηση του Κουρδιστάν και ίσως του Πόντου

Διάσπαση του Ιράκ (που έχει ήδη πραγματοποιηθεί).

Ειρήνευση στην περιοχή του Λιβάνου και του Γκολάν (που έχει ήδη πραγματοποιηθεί).

Αποσταθεροποίηση της Συρίας μακροπρόθεσμα.

Ήδη από το 1989, είχε αποκαλυφθεί, ότι η άμβλυνηση των ελληνοτουρκικών διαφορών θα έχει ως μακροπρόθεσμους στόχους :

Την αποστρατιωτικοποίηση των νήσων του Αιγαίου.

Την αποστρατιωτικοποίηση Ίμβρου και Τενέδου.

Την αποστρατιωτικοποίηση των Τουρκικών ακτών της Μικράς Ασίας, μέχρι εκεί, που όπως λένε, δεν φτάνει πιο πέρα.

Την ίδρυση ελληνοτουρκικών επιχειρήσεων (τουριστικών, πετρελαϊκών, εμπορικών, βιομηχανικών) και την ίδρυση ζώνης ελεύθερου εμπορίου στο Αιγαίο και στις Μικρασιατικές ακτές μεταξύ των δύο κρατών, στα πλαίσια μίας μικτής ζώνης κυριαρχίας, που θα εξελιχθεί σε αυτόνομο «κρατίδιο-μαξιλάρι» των τοπικών διενέξεων, διεθνούς επιρροής και ελεγχόμενο από τον ΟΗΕ.

Τα προαναφερθέντα βεβαίως προϋποθέτουν τη δημιουργία του ήδη καλλιεργηθέντος κλίματος φιλίας μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων. Ως αφετηρία υπήρξαν οι περίφημοι σεισμοί. Σήμερα μιλάμε για διάλογο εφ' όλης της ύλης, υπό την επιρροή που ενεργούν τα ΜΜΕ και στους δύο λαούς.

Θεωρώ δεδομένο ότι τα παρασκήνια της Διεθνούς πολιτικής πλάθουν στόχους και σχεδιασμούς προοπτικής τουλάχιστον πενήντα ετών. Οι «ΗΠΑΜ», όπως προανέφερα, θα αποτελέσουν μάλλον την αυτόνομη πτέρυγα μίας αδύναμης Ευρωπαϊκής Ένωσης με επέκταση προς ανατολάς. Το μέλλον διαγράφεται δυσοίωνα για τους υποστηρικτές της έννοιας κράτος-έθνος, τους πατριώτες και τους ηγέτες κοινωνικών κινημάτων, αν όλοι οι προαναφερθέντες σχεδιασμοί είναι αληθινοί. Οι μεγάλες δυνάμεις που δεν ήθελαν, ούτε θέλουν να εξαπολύσουν αυτοκαταστροφικούς πολέμους η μια εναντίον της άλλης, επέλεξαν την οδό του τεμαχισμού των κρατών μέσω πολέμων ήπιας έντασης και ανάγκης για ειρήνη και καλή ζωή. «Διαίρει και βασίλευε», είναι ο βασικός άξονας της πολιτικής τους. Ο άλλος είναι η τακτική PANDORA'S BOX. Το περιτύλιγμα όμορφο : Ειρήνη, ευημερία της μεσαίας τάξης, καλοπέραση, ανατροπή απηρχαιωμένων θεσμών, δημοκρατία, νέα προοδευτική ηθική. Θα ήταν ευχής έργο και το περιεχόμενο να είχε ίδια χροιά. Αντ' αυτού όμως μάλλον θα υπάρξει πολιτιστική ισοπέδωση, εξαθλίωση των φτωχών ανθρώπων, άκρατος φιλελευθερισμός, αποικιοκρατική εκμετάλλευση, στέρηση της ελευθερίας, απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας, εξάρτηση, ψευδής αυτονομία. Μοναδική ελπίδα είναι η αντίσταση των κρατών (που μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές τροποποιήσεις τους σχεδιαστές) και η καθυστέρηση εφαρμογής του σχεδίου, εξαιτίας εσωτερικών ανταγωνισμών στους ηγετικούς κύκλους των ΗΠΑ και της Ρωσικής Ομοσπονδίας που καθοδηγούν τις τύχες του κόσμου και της «παγκοσμιοποίησης».

Η επιδίωξη της ειρήνης είναι κοινός στόχος όλων των ανθρώπων. Ο Θεός να φωτίσει τους οραματιστές τέτοιων μεγαλόπνοων σχεδίων, ώστε ακόμη και αν πραγματοποιηθούν να εξαλείψουν όλες τις επικίνδυνες συνέπειές τους.

Τελικά, όλοι είμαστε συγχρόνως σχεδιαστές και αντικείμενο των σχεδίων αυτών. Στο χέρι μας είναι να τα αλλάξουμε.....

Ρωσία: 10 χρόνια μετά

Προσεγγίζοντας τη Δύση

του Ιωάννου Παρίση

Η παγκόσμια τάξη που επέβαλε ο Ψυχρός Πόλεμος υπήρξε το λογικό αποτέλεσμα ενός παγκοσμίου πολέμου, ενός πολέμου κατά τον οποίο δύο δυνάμεις που μέχρι τότε βρίσκονταν σχετικά μακριά από την καρδιά του διεθνούς συστήματος, στο οποίο κυριαρχούσαν οι Ευρωπαίοι, τους αντικατέστησαν, αναλαμβάνοντας την παγκόσμια κυριαρχία.

Στα χρόνια που ακολούθησαν τη λήξη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, το κύριο πρόβλημα ασφαλείας στην Ευρώπη το χαρακτήριζε μια καθαρά ιδεολογική και στρατιωτική αντιπαράθεση κατά μήκος συνόρων όπου υπήρχαν ανεπτυγμένες δυνάμεις, ενώ ταυτόχρονα το πυρηνικό οπλοστάσιο εκατέρωθεν δημιουργούσε τις συνθήκες της ισορροπίας του τρόμου.

Με την κατάρρευση του κομμουνισμού, τη διάλυση της Σοβιετικής Ενώσεως τον Δεκέμβριο του 1991, τον περιορισμό των δυνατοτήτων της Ρωσίας και την επανένωση της Γερμανίας το πρόβλημα πήρε πολύ διαφορετικό χαρακτήρα. Ένα νέο περιβάλλον δημιουργήθηκε στην Ευρώπη.

Το κενό ασφαλείας

Παρά την αρχική ευφορία που δημιούργησε η πτώση του Τείχους του Βερολίνου και η αυγή των νέων δημοκρατιών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, η πραγματικότητα αποδείχθηκε διαφορετική. Νέες απειλές έκαναν τη εμφάνισή τους στον ευρωπαϊκό ορίζοντα, με κυριότερες την κρίση στη Γιουγκοσλαβία και τις συγκρούσεις στις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες του Καυκάσου. Παράλληλα, προβλήματα δημοκρατίας σε κάποια από τα νέα κράτη, διασπορά πυρηνικών όπλων, ισλαμικός φανατισμός στη νότια ακτή της Μεσογείου αλλά και στην Τουρκία, τρομοκρατία – αυτογενής ή εισαγόμενη – στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών χωρών, παράνομη μετανάστευση από τις χώρες του τρίτου Κόσμου, με τα συναφή κοινωνικά προβλήματα, αποτέλεσαν κάποιο σήμα κινδύνου για το μέλλον της ευρωπαϊκής ασφάλειας.

Η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης δημιούργησε κενό εξουσίας στην καρδιά της Ευρασίας. Ήταν σαν να αποσπάσθηκε από το χάρτη αυτό που οι γεωπολιτικοί θεωρούν ως «διευρυμένη στρατηγική καρδιά» της ευρασιατικής περιοχής. Όχι μόνο δημιουργήθηκε αδυναμία και σύγχυση στα κράτη που ανεξαρτοποιήθηκαν, αλλά και στην ίδια τη Ρωσία η αναστάτωση παρήγαγε πολύ ισχυρή συστηματική κρίση, ιδιαίτερα επειδή η πολιτική αναστάτωση συνοδεύτηκε από την ταυτόχρονη προσπάθεια αναίρεσης του παλιού σοβιετικού κοινωνικο-οικονομικού προτύπου.

Η έκταση της κοινωνικής κρίσης στη Ρωσία μεγάλωσε το γεωπολιτικό κενό. Τρία τέταρτα αιώνα κομμουνιστικής κυριαρχίας προκάλεσαν ανεπανόρθωτες βλάβες στο ρωσικό λαό. Η εσωτερική κρίση της Ρωσίας και η απώλεια της διεθνούς θέσης της δεν ήταν μόνο δυσάρεστα συγκλονιστική, αλλά επίσης επηρέασε δυσμενώς τη γεωπολιτική κατάσταση της χώρας. Στα δυτικά, τα σύνορα της Ρωσίας υπέστησαν εξαιρετικά επώδυνη μεταβολή και η

σφαίρα γεωπολιτικής επιρροής της συρρικνώθηκε δραματικά. Επιπλέον, η διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας οδήγησε τα πρώην δορυφορικά κράτη της Κεντρικής Ευρώπης προς την κατεύθυνση του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ταχύ ρυθμό.

Αυτή η υποβόσκουσα αστάθεια δεν ήταν δυνατόν να αγνοηθεί από τα ευρωπαϊκά κράτη για τέσσερις κυρίως λόγους:

Πρώτον, οι συγκρούσεις ήταν δυνατόν να επηρεάσουν την ίδια την Ευρώπη είτε με τη μορφή της τρομοκρατίας είτε με τη μορφή της άμεσης στρατιωτικής απειλής.

Δεύτερον, η οικονομική κατάρρευση και η έκρηξη βίας σε γειτονικές χώρες, κυρίως της μεσογειακής λεκάνης και της Μέσης Ανατολής θα δημιουργούσαν κύμα προσφύγων, όπως ήδη συμβαίνει σε ορισμένες περιπτώσεις, επιδεινώνοντας μοιραία τις πολιτικές και κοινωνικές εντάσεις που ήδη υφίστανται στις δυτικοευρωπαϊκές χώρες εξαιτίας της μετανάστευσης.

Τρίτον, η τυχόν εγκατάλειψη της Ανατολικής Ευρώπης θα μπορούσε να την οδηγήσει σε κατάσταση συγκρούσεων και αστάθειας, γεγονός που θα υπονόμει την προσέγγιση Ανατολής και Δύσης, οδηγώντας ενδεχομένως σε μια νέα αντιπαράθεση με τη Ρωσία.

Τέταρτον, η διάσπαση του πυρηνικού οπλοστασίου της πρώην Σοβιετικής Ενώσεως σε τέσσερις νέες δημοκρατίες, καθιστά τον έλεγχό τους δυσχερέστερο, γεγονός που δημιουργεί συνθήκες ανασφάλειας και επιβάλλει τη συνεχή επαγρύπνηση.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του νέου στρατηγικού περιβάλλοντος στην Παλαιά Ήπειρο αποτελεί η μείωση της αμυντικής ικανότητας των δυτικών συμμάχων. Η εντύπωση ότι πλέον δεν υπάρχει εχθρός, το πολιτικό κόστος και το γενικότερο αντιμιλιταριστικό πνεύμα οδήγησαν σε περικοπές δαπανών, προσωπικού και μέσων.

Ειδική σχέση με το ΝΑΤΟ

Στα πλαίσια των προσπαθειών για την εμπέδωση περιβάλλοντος ασφαλείας το ΝΑΤΟ έχει αναπτύξει ειδικές σχέσεις με τη Ρωσία και την Ουκρανία.

Η Ρωσία υπέγραψε το πρόγραμμα της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP) τον Ιούνιο του 1994, συμφωνώντας στην προώθηση ενός «*Διευρυμένου, Ενισχυμένου Διαλόγου και Συνεργασίας*» (*Broad, Enhanced Dialogue and Cooperation*) με το ΝΑΤΟ.

Στις 27 Μαΐου 1997, στο Παρίσι, το ΝΑΤΟ και η Ρωσία υπέγραψαν την «*Ιδρυτική Πράξη Αμοιβαίων Σχέσεων, Συνεργασίας και Ασφάλειας μεταξύ του ΝΑΤΟ και της Ρωσικής Ομοσπονδίας*» (*Founding Act on Mutual Relations, Cooperation and Security between NATO and the Russia Federation*) το οποίο αποτέλεσε τη βάση της συνεργασίας μεταξύ του ΝΑΤΟ και της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Η πράξη αυτή αντικατοπτρίζει την αλλαγή στο περιβάλλον ασφαλείας στην Ευρώπη και την πρόοδο που εν μεταξύ επιτεύχθηκε. Παράλληλα συνιστά τη μόνιμη δέσμευση μεταξύ ΝΑΤΟ και Ρωσίας για την εγκαταστήσει μεταξύ τους μιας διαρκούς και συνολικής ειρήνης στην ευρω-ατλαντική περιοχή.

Στα πλαίσια αυτά δημιουργήθηκε ένα **Μόνιμο Κοινό Συμβούλιο (NATO-Russia Permanent Joint Council)** το οποίο αποτελεί το κύριο όργανο αυτής της σχέσης, για παροχή συμβουλών, συντονισμό και οικοδόμηση της συνεργασίας. Ο κύριος ρόλος του είναι η ενίσχυση της

συνεργασίας μεταξύ NATO και Ρωσίας και ο εντοπισμός ευκαιριών για κοινές δράσεις. Οι συναντήσεις λαμβάνουν χώρα σε διάφορα επίπεδα, που περιλαμβάνουν τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, τους υπουργούς άμυνας και εξωτερικών ή πρέσβεις. Επίσης, οι αρχηγοί των επιτελείων άμυνας και οι στρατιωτικοί αντιπρόσωποι του NATO και της Ρωσίας συναντιούνται στα πλαίσια του Μονίμου Μικτού Συμβουλίου.

Τον Δεκέμβριο του 2000, οι υπουργοί άμυνας και εξωτερικών των χωρών μελών του NATO συναντήθηκαν με τους Ρώσους ομολόγους τους, Στρατάρχη Ιγκόρ Σεργέγιεφ και Ιγκόρ Ιβανόφ, κατά την υπουργική σύνοδο του Μονίμου Κοινού Συμβουλίου στην έδρα του NATO. Κατά την συνάντηση διαπιστώθηκε η πρόοδος που επιτεύχθηκε στον διάλογο μεταξύ Ρωσίας και NATO από τις πρώτες επίσημες συναντήσεις του Μονίμου Κοινού Συμβουλίου, τον Μάιο και Ιούνιο του ίδιου έτους. Αμφότερες οι πλευρές επαναβεβαίωσαν την πρόθεσή τους για την οικοδόμηση μιας ισχυρής και σταθερής συνεργασίας μέσω του Μονίμου Κοινού Συμβουλίου, προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια και η σταθερότητα στην Ευρω-Ατλαντική περιοχή, όπως είχε προβλεφθεί το 1997 στο Founding Act μεταξύ NATO και Ρωσίας.

Θα πρέπει εδώ να αναφερθεί ότι ανάλογη ειδική σχέση έχει εγκαταστήσει το NATO και με την Ουκρανία. Η τελευταία συμμετέχοντας στην PfP, υπέγραψε τον Σεπτέμβριο του 1995, ένα IPP (Individual Partnership Programme) για τη συνεργασία της με τη Συμμαχία. Τον Μάιο του 1997 άρχισε στη Σίντρα της Πορτογαλίας η συμφωνία για τη σύνταξη ενός Χάρτη σχετικά με τη συνεργασία του NATO με την Ουκρανία. Τελικά ο «**Χάρτης για μια Διακεκριμένη Σύμπραξη μεταξύ NATO και Ουκρανίας**» (*Chapter for a Distinctive Partnership Between NATO and Ukraine*) υπεγράφη τον Ιούλιο του 1997 κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Μαδρίτης. Για την παρακολούθηση της ανάπτυξης των σχέσεων εγκαταστάθηκε μια *Επιτροπή NATO-Ουκρανίας (NATO-Ukraine Commission)* η οποία συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο προκειμένου να εξετάσει την πρόοδο.

Η Ρωσία και η Ευρωπαϊκή Ένωση

Η ΕΕ και η Ρωσία είχαν υπογράψει τον Ιούνιο του 1994 μια **Συμφωνία Σύμπραξης και Συνεργασίας** (*Partnership and Cooperation Agreement – PCA*) η οποία πέραν των προβλέψεών της για εμπορικά θέματα, θεσμοθετούσε ένα διευρυμένο πολιτικό διάλογο μεταξύ των δύο «εταίρων».

Παρά το γεγονός ότι μέχρι τώρα η Ρωσία δεν έχει πάρει πολύ σοβαρά την ΕΕ ως εταίρο στα θέματα ασφάλειας και άμυνας, ωστόσο, συνειδητοποιεί ότι οι νέες στρατιωτικές επιδιώξεις της Ευρώπης έχουν έναν ευρύτερο και πληρέστερο χαρακτήρα από ότι η κλασσική αμυντική συμμαχία του NATO.

Η ΕΕ είναι πλέον ο κύριος εμπορικός εταίρος της Ρωσίας, ο κύριος επενδυτής της, καθώς επίσης και ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας και παροχών, κυρίως στα πλαίσια του προγράμματος της *Τεχνικής Βοήθειας προς την Κοινοπολιτεία των Ανεξαρτήτων Κρατών (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States – TACIS)*.

Κατά τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ στην Κολωνία τον Ιούνιο του 1999, εγκρίθηκε η **Κοινή Στρατηγική της ΕΕ για τη Ρωσία** (Common Strategy on Russia) η οποία συνέβαλε σημαντικά στην καλύτερη κατανόηση και προσέγγιση με τη Ρωσία. Η γενική άποψη στη Μόσχα οδηγεί στην αποδοχή των στρατιωτικών σχεδιασμών της ΕΕ, ως βήματος προς την κατεύθυνση της αποδέσμευσής της από την αμερικανική ηγεμονία και τη NATO-κεντρική

αντίληψη. Από αυτή την προοπτική, η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας της Ευρώπης εμφανίζεται ως ένα μέσο για την αποτροπή δημιουργίας ενός μονοπολικού κόσμου υπό την ηγεσία των ΗΠΑ.

Σχετική διατύπωση υπάρχει στο έγγραφο *Medium-term Strategy for Development of Relations Between the Russian Federation and the European Union*, το οποίο αποτελεί εργασία που συντάχθηκε στη Μόσχα, τον Οκτώβριο του 1999, σε συνέχεια της *Κοινής Στρατηγικής της ΕΕ για τη Ρωσία* (Common Strategy on Russia) του Ιουνίου 1999, και έγινε επίσημα αποδεκτό από τη ρωσική κυβέρνηση. Η στρατηγική που περιέχεται στο έγγραφο αυτό αρχίζει με τη διατύπωση ότι η Ρωσία πρόκειται να κάνει χρήση της οικονομικής και οργανωτικής εμπειρίας της ΕΕ ώστε να βοηθηθεί στους στόχους της για επίτευξη μιας κοινωνικά κατευθυνόμενης οικονομίας της αγοράς και ενός δημοκρατικού κράτους δικαίου. Στη συνέχεια καλεί την ΕΕ να «διασφαλίσουν την πανευρωπαϊκή ασφάλεια για τους ίδιους τους Ευρωπαίους χωρίς την απομόνωση των Ηνωμένων Πολιτειών και του NATO και της κυριαρχίας τους στην ήπειρο» και σε «συνεργασία στην πράξη (μεταξύ Ρωσίας και ΕΕ) στον τομέα της ασφάλειας –ειρηνευτικές επιχειρήσεις, διαχείριση κρίσεων, διάφορες θέσεις για περιορισμό όπλων κλπ.– η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει αντίβαρο, μεταξύ των άλλων, στο NATO-κεντρισμό στην Ευρώπη».

Στη Ρωσία, η ευρωπαϊκή αμυντική προοπτική και η πολιτικο-στρατιωτική συνεργασία, αντιμετωπίζονται θετικά από τις περισσότερες επίσημες δηλώσεις και εκδόσεις, τελείως διαφορετικά από τη διαμάχη της Ρωσίας με το NATO, εξαιτίας της διαδικασίας διεύρυνσης του τελευταίου. Οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες προς ενίσχυση της πολιτικής ανεξαρτησίας και των στρατιωτικών δυνατοτήτων, έχουν γενικά γίνει αποδεκτές, σιωπηρά ή ρητά, από τους Ρώσους.

Σε ότι αφορά στις σχέσεις της Μόσχας με την ΕΕ και την προσέγγισή της προς αυτήν, υπάρχει μια ενδιαφέρουσα ανάλυση του Ινστιτούτου Μελετών Ασφάλειας (ISS) της ΔΕΕ, στην οποία αναφέρονται διάφοροι επιπλέον λόγοι για τους οποίους εμφανίζεται η Ρωσία να αισθάνεται άνετα με την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής:

Πρώτον, η ευρωπαϊκή πολιτικο-στρατιωτική συνεργασία και συνένωση δεν δημιουργεί άμεση απειλή για την ασφάλεια της Ρωσίας, με δεδομένο ότι οι αρμοδιότητες της συλλογικής άμυνας της Ευρώπης έχουν ανατεθεί de facto στο NATO.

Δεύτερον, η εστίαση του ενδιαφέροντος της ΕΕ σε αποστολές Πέτερσπεργκ φαίνεται να δημιουργεί ευνοϊκό ψυχολογικό κλίμα στη Ρωσία που καθιστά τη συνεργασία με την Ένωση ευκολότερη.

Τρίτον, οι προσπάθειες της Ευρώπης να εγκαθιδρύσει μια κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας σαφώς οδηγούν στην κατεύθυνση της ενίσχυσης και της προσέγγισης των θεσμικών οργάνων ασφάλειας της Δυτικής Ευρώπης, που αναπόφευκτα αυξάνουν τον ρόλο και τις αρμοδιότητες της ΕΕ.

Τα προαναφερθέντα γίνονται με θετικό τρόπο αποδεκτά στη Ρωσία, κυρίως επειδή ενισχύουν τη φωνή της Δυτικής Ευρώπης μέσα στο NATO, κάτι το οποίο μπορεί να δώσει στη Ρωσία περισσότερα πολιτικά κίνητρα και πιθανότητες συνεργασίας με τη Συμμαχία. Γενικά, οι συντάκτες της μελέτης υποστηρίζουν ότι μια πλέον ισχυρή θεσμική παρουσία της Ευρωπαϊκής Ταυτότητας Ασφάλειας και Άμυνας θα συνεισφέρει στην εγκαθίδρυση ενός

νέου «τριγώνου» γύρω από το οποίο θα δομηθεί μια ευρωπαϊκή ισορροπία ασφαλείας: ΗΠΑ – ΕΕ - Ρωσία.

Πιο κοντά στη Δύση

Οι σχέσεις με τη Ρωσία αποτέλεσαν αντικείμενο ειδικής προσοχής εκ μέρους της Ατλαντικής Συμμαχίας κατά τη διαδικασία της διευρύνσεώς της. Τη Δύση την ενδιέφερε να αποκτήσει η Ρωσία μια θέση κλειδί στη δόμηση της ευρωπαϊκής ασφαλείας. Έγινε πράγματι από όλους κατανοητό ότι η χώρα αυτή θα έπρεπε να περιληφθεί στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δόγματος ασφαλείας, ως μέλος του ΟΑΣΕ, μοιραζόμενη την ευθύνη της σταθερότητας του ευρωπαϊκού χώρου, μαζί με το NATO και τις ασιατικές κύριες δυνάμεις (Κίνα και Ινδία).

Ο πρώην πρόεδρος της Σοβιετικής Ενώσεως Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, ο άνθρωπος που συνέδεσε το όνομά του με τον τερματισμό του Ψυχρού Πολέμου και την εδραίωση της νέας σκέψης στις διεθνείς σχέσεις, δήλωνε τον Ιούνιο του 1996, λίγες ημέρες πριν από τις προεδρικές εκλογές της χώρας του: *«Λίγες είναι οι πιθανότητες να μπορέσει η Ρωσία να λύσει τα προβλήματά της ως το τέλος του αιώνα. Όμως πιστεύω πως στις αρχές της επομένης χιλιετίας η Ρωσία θα αναγεννηθεί, θα σταθεί σταθερά στα πόδια της, θα κάνει αποφασιστικά βήματα προς την ανάπτυξη, θα μετατραπεί σε χώρα με ανοικτή κοινωνία των πολιτών και ανεπτυγμένη δημοκρατία. Υπάρχουν γι' αυτό οι προϋποθέσεις (...) Οι δυτικοί σύμμαχοί μας όμως, μπορούν να συμβάλουν στην αναγέννηση της Ρωσίας, αν εγκαταλείψουν τις συγκυριακές και τακτικίστικες αντιλήψεις και στηρίζουν τη Ρωσία στην προσπάθειά της για ισότιμη πολιτική και οικονομική συνεργασία. Πρέπει όμως να αντικαταστήσουν την έννοια «επιθετική Ρωσία» με την έννοια «ισχυρή Ρωσία». Δυνατή, δημοκρατική και σταθερή Ρωσία χρειάζεται όχι μόνο σ' εμάς τους Ρώσους. Χρειάζεται εξ' ίσου στην Ευρώπη και σ' όλο τον κόσμο».*

Με την ευκαιρία την συνάντησης του Μονίμου Κοινού Συμβουλίου σε επίπεδο υπουργών εξωτερικών, στις 7 Δεκεμβρίου 2001, στις Βρυξέλες, επαναβεβαιώθηκε «η εμπιστοσύνη και η συνεργασία μεταξύ των Συμμάχων και της Ρωσίας, βασιζόμενη στις δημοκρατικές αξίες και τη συμμετοχή σε μια σταθερή, ειρηνική και αδιαίρετη Ευρώπη». Αποφασίσθηκε επίσης η συνέχιση του διαλόγου με τη διαδικασία που είχε ακολουθηθεί μέχρι τώρα και η δόμηση νέων αποτελεσματικών μηχανισμών διαβουλεύσεων, συνεργασίας και συντονισμού των κοινών δράσεων.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη συνεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Αναγνωρίστηκε ότι «το NATO και η Ρωσία βρίσκονται αντιμέτωποι με κοινές απειλές οι οποίες απαιτούν πλήρεις και συντονισμένες απαντήσεις». Διατυπώθηκε, επίσης, η πρόθεση «συνεργασίας στον αγώνα κατά της τρομοκρατίας καθώς επίσης και σε άλλους τομείς, περιλαμβανομένων του χειρισμού κρίσεων, της μη διασποράς όπλων μαζικής καταστροφής, του ελέγχου όπλων, του καθορισμού μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, της πυραυλικής άμυνας θεάτρου (TMD), της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα...». Η συνάντηση αυτή ήρθε κατ' ουσία να σφραγίσει την απόλυτη σύμπλευση της Ρωσίας με τις ΗΠΑ και το NATO μετά το τρομοκρατικό κτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου.

Μέσα στο 2002, το Μόνιμο Μικτό Συμβούλιο NATO-Ρωσίας συμφώνησε να λειτουργήσει επισήμως η **Στρατιωτική Αποστολή του NATO** στη Μόσχα στις 27 Μαΐου. Η επίσημη έναρξη έγινε κατά τη συνάντηση των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων NATO-Ρωσίας στη Ρώμη στις 28 Μαΐου και συνέπεσε με την πέμπτη επέτειο της υπογραφής του *Founding Act on Mutual Relations, Cooperation, and Security* μεταξύ NATO και Ρωσίας.

Η Στρατιωτική Αποστολή θα συντονίζει και θα υποστηρίζει όλες τις πρωτοβουλίες στα πλαίσια της στρατιωτικής συνεργασίας μεταξύ NATO και Ρωσίας. Επικεφαλής της Αποστολής τοποθετήθηκε ο Βρετανός Υποστράτηγος Peter Williams με βοηθό Πολωνό συνταγματάρχη και επιτελείς δύο συνταγματάρχες από Γερμανία, ΗΠΑ και ένα ταγματάρχη από Ουγγαρία. Επίσης τρεις υπαξιωματικούς από το NATO για διοικητική υποστήριξη και τέλος δύο Ρώσους αξιωματικούς.

Συμπεράσματα

Είναι προφανές ότι η πρώην αντίπαλος αποκτά ειδικό βάρος ως άτυπος σύμμαχος, με όλες τις προεκτάσεις που μπορεί να έχει αυτή η σχέση.

Καταρχήν η Ρωσία έχει τη δυνατότητα ελέγχου επί της ιδιαίτερας ασταθούς περιφέρειας δυτικά και ανατολικά της Κασπίας, με τον ενεργειακό πλούτο που διαθέτει. Επιπλέον, μια ισχυρή και φιλική προς τη Δύση, Ρωσία, θα μπορούσε να αποτελέσει στο μέλλον, φραγμό σε ενδεχόμενα επεκτατικά σχέδια της Κίνας ή τη δημιουργία προβλημάτων εκ μέρους της Ινδίας. Η με διάφορες μορφές εξυπηρέτηση των πρόσφατων αμερικανικών επιχειρήσεων στο Αφγανιστάν, έδειξε τη χρησιμότητα της Ρωσίας για τα Δυτικά συμφέροντα στην περιοχή.

Είναι σαφές ότι τα παραπάνω θα έχουν ως συνέπεια τη στρατηγική και γεωπολιτική αναβάθμιση της Ρωσίας, που θα έχει επιπτώσεις στο ευρύτερο περιβάλλον της. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να θεωρήσουμε ότι είναι δυνατόν να οδηγήσει στην γεωστρατηγική αποδυνάμωση της Τουρκίας και τον περιορισμό του ρόλου της στην περιοχή. Πρέπει να θεωρείται βέβαιο ότι η Άγκυρα δεν είναι ευτυχής από την όλη προσέγγιση NATO-Ρωσίας, δεδομένου ότι δίδεται η δυνατότητα στην τελευταία να ελέγχει την περιοχή του Καυκάσου, που κατά ένα μέρος αποτελεί περιοχή γεωπολιτικού ενδιαφέροντος της Τουρκίας. Ανάλογη θα είναι η κατάσταση και στις τουρκόφωνες περιοχές της Κεντρικής Ασίας, ανατολικά της Κασπίας.

Από όσα αναφέρθηκαν θεωρούμε ότι οδηγούμεθα στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Η προσέγγιση NATO-Ρωσίας είναι δεδομένη, ενδιαφέρει αμφότερες τις πλευρές και έχει δομηθεί θεσμικά.
- Η ενδυνάμωση της Ρωσίας και η υποστήριξη της δημοκρατικής πορείας της, θα την καταστήσουν ιδιαίτερα χρήσιμο σύμμαχο για τη Δύση.
- Μια φιλική και ισχυρή Ρωσία θα αποτελέσει παράγοντα σταθερότητας και ασφαλείας σε μια περιοχή που παρουσιάζει πολιτική ρευστότητα.
- Παράλληλα επιτυγχάνεται ο έλεγχος της καρδιάς της Ευρασίας και ο περιορισμός μελλοντικά, τυχόν επιδιώξεων της Κίνας και της Ινδίας.

Βεβαίως, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι η Ρωσία θα αργήσει να καταστεί ισχυρή και προς το παρόν ελέγχεται ή εξαρτάται από τις ΗΠΑ. Ένα απλό δείγμα αυτής της αδυναμίας μας δίνει και η μονομερής απόφαση των ΗΠΑ να αποσυρθούν από τη συμφωνία ABM του 1972, προκειμένου να προχωρήσει στην υλοποίηση της NDM. Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει άμεση και ουσιαστική αξία στην κίνηση αυτή, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει η σημασία της στο πολιτικό επίπεδο και σε εκείνο των εντυπώσεων. Και τούτο

διότι καθιστά εμφανή την έλλειψη ισχύος εκ μέρους της Ρωσίας και την αφαίρεση του τίτλου της υπερδυνάμεως.

Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ

Του Παναγιώτη Α. Γαβαθά*,

Ειδικού Επιστήμονα Εθνικής Άμυνας & Ασφάλειας,

Στρατιωτικού Ιστορικού, Καθηγητή Γαλλικών Σπουδών

Η οργάνωση κι ο σχηματισμός ειδικού ευρωπαϊκού αστυνομικού σώματος, το οποίο θα διαδεχθεί αυτό των Ηνωμένων Εθνών στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη αντικατοπτρίζει την επιθυμία των δεκαπέντε κρατών-μελών της ΕΕ να αποκτήσει η τελευταία, στα πλαίσια εφαρμογής της ΚΕΠΠΑ (Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας), μηχανισμούς αστυνόμευσης και ελέγχου της τάξης σε κρίσεις που εξελίσσονται στην περιφέρεια των συνόρων της.

Η νέα επιχείρηση που ανέλαβε να φέρει σε πέρας η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ιδιαίτερα σημαντική, διότι θα αποτελέσει την πρώτη δοκιμασία για την αξιοπιστία της ΚΕΠΠΑ μετά τις διακηρύξεις της Φέιρα και του Λάακεν, με βάση τις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει αναπτύξει μέχρι το 2003 ικανότητες και μέσα που θα τις επιτρέπουν να διαθέτει αυτονομία σε επίπεδο πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα έλαβε συγκεκριμένες αποφάσεις όσον αφορά την οργάνωση ειδικού αστυνομικού σώματος, που προβλέπουν ότι τα κράτη-μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να διαθέτουν μέχρι 5.000 αστυνομικούς (εκ των οποίων οι 1.000 θα πρέπει να μετακινούνται εντός τριάντα ημερών στην περιοχή, όπου ξέσπασε η κρίση) για πρόληψη και διαχείριση κρίσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας συνέστησε στην Επιτροπή που είναι επιφορτισμένη με την πολιτική διαχείριση των κρίσεων (22 Μαΐου 2000), να προωθήσει τις εργασίες σε τέσσερις τομείς: το αστυνομικό σώμα, το Κράτος δικαίου, την πολιτική διοίκηση και προστασία.

Η ΕΕ επιχειρεί σήμερα να αναπτύξει τις αναγκαίες δομές που θα τις επιτρέψουν πολύ σύντομα να θέσει στην διάθεση των διεθνών οργανισμών ΟΗΕ, ΟΑΣΕ την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Δύναμη με συγκεκριμένο σχέδιο δράσης και αστυνόμευσης. Κατά την Διάσκεψη της Νίκαιας, καθορίστηκαν τρεις αρχές με βάση τις οποίες θα λειτουργήσει και θα εκτελέσει αποστολές το νέο ευρωπαϊκό αστυνομικό σώμα:

-Ικανότητα ανάληψης κάθε τύπου αποστολής: η διαφορετική δομή των αστυνομικών δυνάμεων των κρατών-μελών της ΕΕ δεν αποτελεί εμπόδιο για την προώθηση του ευρωπαϊκού σχεδίου. Αντίθετα, το στοιχείο αυτό προσδίδει στην ΕΕ μοναδικό πλεονέκτημα, διότι θα είναι σε θέση να αναλαμβάνει και να διεξάγει οποιασδήποτε μορφής αστυνομική επιχείρηση στις περιοχές της κρίσης, ακόμα και την υποκατάσταση των τοπικών δυνάμεων στην επιβολή και διατήρηση της τάξης,

-Κοινή επιχειρησιακή δράση με τους στρατιωτικούς μηχανισμούς: οι αποστολές τύπου «Petersberg» σχεδιάζονται και διεξάγονται με συνεργασία αστυνομικών και στρατιωτικών σχηματισμών, ακόμα και στο πεδίο της μάχης, εφόσον οι συνθήκες το απαιτήσουν.

-Στενή συνεργασία και συντονισμός με τους διεθνείς οργανισμούς: η επιχειρησιακή συνοχή και ο συντονισμός δράσης με τον ΟΗΕ, τον ΟΑΣΕ ή το Συμβούλιο της Ευρώπης, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της συνεργασίας. Επιπλέον, αποφεύγονται

επιχειρησιακές και διοικητικές επικαλύψεις μεταξύ των οργανισμών. Η ανάληψη ανεξάρτητης επιχειρησιακής δράσης από την πλευρά της ΕΕ θα προκαλούσε σοβαρές δυσχέρειες στην επίτευξη του κοινού στόχου, δηλαδή τη διαχείριση της κρίσης και την επιβολή της ειρήνης μεταξύ των λαών.

Κατά τη διάσκεψη της Νίκαιας, υιοθετήθηκαν δύο συλλογιστικές χρήσης των αστυνομικών δυνάμεων (κοινός όρος για την αστυνομία και την στρατοφυλακή). Η πρώτη αφορά την αντιμετώπιση καταστάσεων τύπου Γουατεμάλας, Κροατίας, Αλβανίας..., αποβλέποντας εξ αρχής στην ενίσχυση των τοπικών δυνάμεων αστυνόμευσης με διάφορες μορφές δράσης: την εκπαίδευση, την αναδιοργάνωση, την παροχή υποστήριξης με εξοπλισμό, αλλά και τον εσωτερικό υπηρεσιακό έλεγχο. Η δεύτερη προκύπτει από τις εμπειρίες και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από τις περίπλοκες κρίσεις στο Κόσοβο, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Ανατολικό Τιμόρ. Σε αυτή την περίπτωση, η επικρατούσα εσωτερική πολιτική αστάθεια επιβάλλει την αγαστή συνεργασία στρατιωτικών και αστυνομικών δυνάμεων. Η ευρωπαϊκή αστυνομική δύναμη θα κληθεί σε ανάλογες κρίσεις να αναλάβει κατά προτεραιότητα την υποκατάσταση της τοπικής αστυνομίας και την ανάληψη της διοίκησης της περιοχής, όπου εξελίσσεται η κρίση (ύπατη αρμοσσία), με απώτερο στόχο την αποκατάσταση της ασφάλειας(προστασία προσώπων και περιουσιών), της δημόσιας τάξης και της λειτουργίας της δικαιοσύνης.

Στη Σύνοδο του Γκέτεμποργκ, οι δεκαπέντε ενέκριναν τον σχηματισμό αστυνομικής μονάδας που θα βρίσκεται διαρκώς στη διάθεση του Γενικού Γραμματέα της ΚΕΠΠΑ Χ. Σολάνα. Επίσης, κινούμενοι πάντα στα πλαίσια των αποφάσεων της Φέιρα, υιοθέτησαν ένα σχέδιο δράσης με βάση το οποίο θα οργανωθεί και σχηματισθεί η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Δύναμη. Στις 19 Νοεμβρίου 2001, υπό βελγική προεδρία, οι δεκαπέντε ανήγγειλαν το επίπεδο των νέων δυνάμεων. Ο αντικειμενικός στόχος των 1000 αστυνομικών για άμεση μεταφορά στην κρίσιμη περιοχή, που τέθηκε στην Φέιρα, ξεπεράστηκε και προσέγγισε τους 1.400. Η νέα αυτή δύναμη θα διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά των αποστολών ταχείας αντίδρασης: ευελιξία, επιχειρησιακή συνοχή, εξοπλιστική συμβατότητα και πληρότητα. Θα είναι ικανή να δρα σε συνθήκες πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής αστάθειας, ιδιαίτερα σε περιόδους μετάβασης από στρατιωτική σε πολιτική διοίκηση. Ο νέος σχηματισμός θα διαθέτει επίσης επιχειρησιακή πολυμορφία, ώστε να αντεπεξέρχεται ακόμα και σε αποστολές που θα αναλαμβάνει με εντολή της στρατιωτικής διοίκησης των πολυεθνικών δυνάμεων.

Η ΕΕ θα εντάξει την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Δύναμη από τη φάση του σχεδιασμού στην επιχειρησιακή δράση των δυνάμεων διαχείρισης κρίσης. Έτσι, οι πρωτεύουσες ανάγκες σε επίπεδο επιχειρησιακών ικανοτήτων αφορούν την ανάπτυξη βάσης δεδομένων επί των διαθέσιμων δυνατοτήτων της αστυνομικής δύναμης, την ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στα κράτη-μέλη της ΕΕ, τον ποσοτικό και ποιοτικό προσδιορισμό των επιχειρησιακών αναγκών που προβλέπονται από τα σενάρια εμπλοκής, τον σχεδιασμό των απαιτήσεων σε τεχνική και επιμελητειακή υποστήριξη, η συνεργασία για την εκπαίδευση των αστυνομικών δυνάμεων που θα αναλάβουν τις αποστολές, την επιλογή του δυναμικού και την διεπιχειρησιακή λειτουργία με τις στρατιωτικές δομές.

Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Δύναμη, καλύπτοντας όλο το φάσμα των αστυνομικών λειτουργιών, θα έχει ως πρώτη και ουσιαστική ευθύνη να εξασφαλίζει την προστασία των άμαχων πληθυσμών. Η άμεση αποκατάσταση της τάξης και του Κράτους δικαίου στις κρίσιμες περιοχές συμβάλλει στην διαμόρφωση σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών και των πολυεθνικών αστυνομικών και στρατιωτικών δυνάμεων, στην σταδιακή αποκλιμάκωση της έντασης. Η Ευρωπαϊκή Αστυνομία θα συνδράμει επίσης στην

ομαλοποίηση της πολιτικού και κοινωνικού βίου στα πληγέντα από την κρίση κράτη, με την αναδιοργάνωση των πολιτικών και κοινωνικών δομών τους σε δημοκρατικά πλαίσια και πρότυπα.

Η αναδιοργάνωση των αστυνομικών δυνάμεων των κρατών-μελών της ΕΕ πραγματοποιείται προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο μεγαλεπήβολος στόχος της ανάπτυξης των ικανοτήτων αστυνόμευσης της ΕΕ στα πλαίσια εφαρμογής της ΚΕΠΠΑ. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσε πρόσφατα ολοκληρωμένη πρόταση για τη διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ -που χαρακτηρίζονται ως «αδύναμος κρίκος» για την ασφάλεια της Ευρώπης- και τη δημιουργία ειδικού σώματος φρούρησης, αναζητώντας αποτελεσματικές λύσεις ελέγχου κυρίως των μεταναστευτικών ρευμάτων, που προέρχονται από περιοχές με έντονα πολιτικά και οικονομικά προβλήματα και διπλωματικές-στρατιωτικές εντάσεις. Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνει νομοθετικά μέτρα, συγκρότηση ενός επιχειρησιακού οργάνου διαβούλευσης και συνεργασίας, κατάρτιση ειδικευμένου προσωπικού για τη φύλαξη των συνόρων, καθώς και τρόπους χρηματοδότησης με κατανομή των βαρών στα κράτη-μέλη. Οι κατευθύνσεις της πρότασης ανταποκρίνονται ειδικότερα στην ανάγκη ενίσχυσης των μέτρων καταπολέμησης της τρομοκρατίας και της παράνομης μετανάστευσης (στο πλαίσιο σεβασμού πάντα των βασικών αρχών του ασύλου), καθώς και τη διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας κυρίως μετά τη διεύρυνση της ΕΕ.

Η αξιοπιστία της ΕΕ στην διαχείριση των περιφερειακών κρίσεων θα επιβεβαιωθεί από την ικανότητά της να μεταφέρει ταχέως σε κρίσιμες περιοχές άρτια εξοπλισμένους κι οργανωμένους στρατιωτικούς και αστυνομικούς σχηματισμούς, έτοιμους να αναλάβουν ουσιαστική δράση. Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις στρατοφυλακής, χάρη στην πολύμορφη εκπαίδευσή τους, στην άριστη επιμελητειακή τους οργάνωση και τον άριστο συντονισμό τους με το στρατιωτικό σκέλος θα πρέπει να εγγυηθούν την ασφάλεια των άμαχων πληθυσμών. Εξάλλου, η εξασφάλιση και διατήρηση της έννομης τάξης αποτελεί μία από τις πιο πρώτες ενέργειες των ειρηνευτικών πολυεθνικών δυνάμεων, όταν επεμβαίνουν σε μία περιοχή, προκειμένου να ενισχύσουν το «κοινόν περί δικαίου αίσθημα».

Από τις 21 ως τις 31 Ιανουαρίου 2001 πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Κέντρο Εκπαίδευσης Δυνάμεων Στρατοφυλακής (CNFG) στην Σεν Αστέρ το πρώτο πρακτικό στάδιο επιχειρησιακής προετοιμασίας για τις μελλοντικές ευρωπαϊκές αστυνομικές δυνάμεις. Το πρόγραμμα αποτελούμενο από σεμινάρια, ασκήσεις τακτικής, τεχνικής εκπαίδευσης, συγχρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ και το Γαλλικό Υπουργείο Άμυνας. Στην εκπαίδευση συμμετείχαν, σε εφαρμογή των αποφάσεων της ΕΕ, ομάδες αστυνομικών και στρατοφυλάκων από κράτη-μέλη της ΕΕ, καθώς και από τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Αντικείμενο της εκπαίδευσης ήταν η διεπιχειρησιακή λειτουργία της πολυεθνικής αστυνομικής δύναμης και η συνοχή και συνεννόηση των μονάδων επιπέδου τάγματος.

Στην εκπαίδευση έλαβαν μέρος 85 Γάλλοι στρατοφύλακες, 22 Ιταλοί Καραμπινιέρι, 61 Ισπανοί πολιτοφύλακες, 41 Πορτογάλοι Εθνοφύλακες και 55 Ολλανδοί στρατοφύλακες. Επίσης, συμμετείχαν ως παρατηρητές Γερμανοί, Αυστριακοί, Βέλγοι, Ούγγροι, Πολωνοί, Ρουμάνοι και Τούρκοι στρατοφύλακες και αστυνομικοί.

Ο Παναγιώτης Α. Γαβαθάς αποφοίτησε από την Ελληνο-γαλλική Σχολή «Λεοντείου Λυκείου» Νέας Σμύρνης. Από τη Φιλοσοφική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών έλαβε Πτυχίο Γαλλικών Σπουδών, με ειδίκευση στην **Πολιτική και Διπλωματική**

Ιστορία-20^ο αιώνα. Συνέχισε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο Πωλ Βαλερύ-Μονπελλιέ III της Γαλλίας, από το οποίο απέκτησε **Πτυχίο (Maîtrise) Στρατιωτικής και Διπλωματικής Ιστορίας**. Ακολούθως, παρακολούθησε το μεταπτυχιακό τμήμα των Πανεπιστημίων Montpellier III και Aix-en-Provence III (Marseille), από τα οποία του απονεμήθηκε ο τίτλος **D.E.A.(Master) Στρατιωτικής Ιστορίας, Άμυνας και Ασφάλειας**. Παράλληλα, πραγματοποίησε την πρακτική του εξάσκηση στο **Ινστιτούτο Ανωτάτων Σπουδών Εθνικής Άμυνας** της Γαλλίας (I.H.E.D.N.-Ecole Militaire de Paris). Τέλος, παρακολούθησε στο Κέντρο Ανωτάτων Σπουδών Εξοπλισμού (CHEAr) πρόγραμμα μετεκπαίδευσης των **Διακλαδικών Ομάδων Διαχείρισης Εξοπλιστικών Προγραμμάτων** του Γαλλικού ΥΕΘΑ. Από τον Ιούνιο 1999 είναι Υποψήφιος Διδάκτωρ Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σχέσεων, με ειδίκευση στις Στρατηγικές Σπουδές, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Δημοσίευσε άρθρα στον ημερήσιο και ειδικό περιοδικό τύπο στις εξής θεματικές ενότητες: Μακροπρόθεσμος Σχεδιασμός και Δομή των Ελληνικών ΕΔ, Εξοπλιστικός Προγραμματισμός και Διαδικασίες, Αμυντική Βιομηχανική Συνεργασία, Αμυντικές δαπάνες, Ευρωπαϊκή Αμυντική Πολιτική, Επαγγελματικός Στρατός, Τρομοκρατία κ.ά.

Ο Παναγιώτης Α. Γαβαθάς γεννήθηκε στην Αθήνα στις 13 Νοεμβρίου 1973.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Του Αντιστρατήγου ε.α. Μ. ΑΡΩΝΗ

Προσφάτως, κατά την περίοδο των κρίσεων των Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, ο **Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού κ. Θεοδορουλάκης Γεώργιος** υπέβαλε την παραίτησή του στον Υπουργό Εθνικής Αμύνης κ. Γιάννο Παπαντωνίου. Επικαλέσθηκε προς τούτο λόγους αρχής, αφού δεν συμφώνησε με την παρέμβαση του τελευταίου, σχετικά με προαγωγές και αποστρατείες Αξιωματικών του Κλάδου του. Το γεγονός σχολιάστηκε ποικιλοτρόπως από όλα γενικώς τα μέσα ενημερώσεως και έγινε αντικείμενο οξυτάτης πολιτικής αντιπαραθέσεως μεταξύ στελεχών της Κυβερνήσεως και της αντιπολιτεύσεως, γενικότερα.

Το θέμα τελικά έκλεισε με δηλώσεις τόσο του Κυβερνητικού Εκπροσώπου όσο και του Υπουργού Εθνικής Αμύνης ο οποίος δήλωσε, απαντών στον κ. Θεοδορουλάκη, πως «οι κρίσεις στις Ένοπλες Δυνάμεις γίνονται με βάση μια θεσμοθετημένη διαδικασία, η οποία ορίζεται από το Σύνταγμα και τους Νόμους της Χώρας, σύμφωνα με τους κανόνες της Δημοκρατίας. **Στις Δημοκρατίες οι Κυβερνήσεις έχουν το δικαίωμα να διαμορφώνουν τη Στρατιωτική Ηγεσία της χώρας των».**

Η άποψη αυτή δεν ακούγεται για πρώτη φορά. Είναι παλαιά και προβάλλεται σαν πάγια δικαιολογία από κυβερνητικούς παράγοντες σε παρόμοιες περιπτώσεις. Και εδώ γεννάται το ερώτημα. Μέχρι που μπορεί να φθάσει το δικαίωμα αυτό της διαμορφώσεως της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας ; **Ιδίως στις Δημοκρατίες.** Δεν υπάρχουν όρια και περιορισμοί στην άσκησή του ;

Την απάντηση στο παραπάνω ερώτημα τη δίνει ο Νόμος 2439/1996 (ΦΕΚ 219/1), «Ιεραρχία και εξέλιξη των Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και άλλες διατάξεις». Ο νόμος αυτός, στο άρθρο 15 και υπό τον τίτλο «**Επιλογή Αρχηγών**», ορίζει τα εξής : «Ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ και οι Αρχηγοί Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας επιλέγονται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.), με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μεταξύ των Αντιστρατήγων, Αντιναυάρχων, Αντιπτεράρχων κ.ο.κ.». Και εδώ **παύει ο ρόλος της πολιτικής ηγεσίας και φυσικά και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Από το σημείο αυτό και πέρα, όλες οι κρίσεις οποιασδήποτε μορφής γίνονται από τα αρμόδια Υπηρεσιακά Συμβούλια. Κάθε περαιτέρω παρέμβαση για προαγωγές ή το ακόμη χειρότερο, για διατεταγμένες αποστρατείες Αξιωματικών είναι παράνομη και κατακριτέα. Κανένας Νόμος δεν προέβλεψε ποτέ και φυσικά, ούτε και σήμερα προβλέπει, την αποστολή σημειωμάτων προς τα Συμβούλια Κρίσεων για προαγωγές**

«ημετέρων» ή αποστρατείες «μη ημετέρων». Αυτό είναι σαφές και δεν επιδέχεται αμφισβήτηση.

Δυστυχώς όμως, παρά τη σαφήνεια και την κατηγορηματικότητα των νόμων, το φαινόμενο της παρεμβάσεως των πολιτικών εις τα πράγματα των Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων ήταν πάντοτε παρόν και δεν περιοριζόταν μόνον στο χώρο των κρίσεων προς προαγωγήν, που είναι και ο πλέον ευαίσθητος, αλλά επεκτεινόταν και σε άλλους χώρους όπως μεταθέσεις σε ευμενείς ή δυσμενείς φρουρές, τοποθετήσεις σε καίριες θέσεις, αποστολές στο εξωτερικό κ.α. Έχει δε εγκατασταθεί στη συνείδηση του Νεοέλληνα σαν κάτι το θεμιτό και νόμιμο. Σαν τέτοιο ασκείται χωρίς καμιά αναστολή τόσο από τους πολιτικούς μας, προκειμένου να εξυπηρετήσουν την εκλογική τους πελατεία, όσο και από τους ψηφοφόρους των, εκείνους οι οποίοι προσπαθούν δια της παρεμβάσεως να επιτύχουν ότι θα τους ήταν αδύνατο να επιτύχουν λόγω ελλείψεως προσόντων, αν και αμφοτέρωθεν οι παραπάνω γνωρίζουν ότι η παρέμβαση αυτής της μορφής είναι **παράνομη και ηθικά απαράδεκτη.**

Εκείνο όμως, που δεν φαίνεται να απασχολεί όλους αυτούς που, κατά οποιοδήποτε τρόπο, εμπλέκονται στο **«ευγενές αυτό άθλημα»** είναι οι επιπτώσεις και τα αποτελέσματά του, στους χώρους στους οποίους ασκείται. Η παρέμβαση αυτή, κομματική κατά κανόνα τα τελευταία χρόνια, συνιστά ένα από τα βασικότερα αίτια νοσηρότητας της πολιτικής και κοινωνικής ζωής της χώρας, γενικότερα. Σε ότι δε αφορά τις Ένοπλες Δυνάμεις αποτελεί Εθνικό Κίνδυνο, διότι :

α. Συμβάλλει στην ανατροπή ολοκλήρου του συστήματος αξιών πάνω στις οποίες εδράζεται το οικοδόμημα των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Διαμορφώνει χαρακτήρες και συμπεριφορές ασυμβίβαστες με το πνεύμα και το γράμμα των «Περί Ιεραρχίας και Προαγωγών», «Περί Καταστάσεων Αξιωματικών» ως και άλλων γραπτών ή αγραφών νόμων.

γ. Προσβάλλει τους θεσμούς και εξαφανίζει την μεταξύ των Αξιωματικών ευγενή άμιλλα, δημιουργώντας έτσι στελέχη ελαχίστης προσπαθείας.

δ. Λέξεις όπως **αξιοκρατία, διαφάνεια, πειθαρχία** και μαζί με αυτές και η **αξιοπρέπεια των Αξιωματικών** χάνουν την έννοιά τους και καθίστανται λέξεις χωρίς περιεχόμενο.

ε. Ενώ **«η προσφυγή σε πλάγια μέσα και γενικά η χρησιμοποίηση αθεμίτων μεθόδων για την εξέλιξη του Αξιωματικού καθώς και ο φατριασμός»** θεωρούνται ως τα πρώτιστα και κυριότερα ελαττώματα για τον Αξιωματικό, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 11 του προαναφερθέντος νόμου (2439/6-9-1996), τελικά με την παρέμβαση, οποιασδήποτε μορφής, δικαιώνεται και επιβραβεύεται ο προσφεύγων στα πλάγια μέσα και, κατά συνέπεια, παρανομών Αξιωματικός.

στ. Ματαιώνει φιλοδοξίες και απογοητεύει ένα σημαντικό μέρος Αξιωματικών, στους οποίους περιλαμβάνονται οι πλέον καταρτισμένοι και ταλαντούχοι, οι οποίοι έχοντας εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και στα προσόντα τους αποστρέφονται την προσφυγή στον κομματισμό για την επαγγελματική τους ανέλιξη και μένουν συνήθως εκτός νυμφώνος ή καταφεύγουν στον πρόωρο αποχαιρετισμό των όπλων, υποβάλλοντας την παραίτησή τους.

ζ. Τελευταίο και σπουδαιότερο. Επιδρά δυσμενώς επί του **ηθικού** του συνόλου των Αξιωματικών, στοιχείου πρωταρχικής σημασίας για τη δημιουργία αξιωμαχών και αξιοπίστων Ενόπλων Δυνάμεων.

Σταχιολόγησα και παρέθεσα παραπάνω ορισμένα και μόνον από τα αρνητικά αποτελέσματα της πολιτικής παρεμβάσεως στο χώρο των Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων. Τούτο βέβαια δεν σημαίνει, επ' ουδενί λόγω, ότι το θέμα των πολιτικών παρεμβάσεων στις Ένοπλες Δυνάμεις, καλύφθηκε με τις προαναφερθείσες επισημάνσεις μου. Το θέμα είναι πολύ ευρύτερο οι δε συνέπειές του μπορεί να αποβούν ολέθριες για τη χώρα. Οι πολιτικοί μας ταγοί το καλύτερο που έχουν να κάνουν για να γίνουν πράξη οι, κατά καιρούς, υπέρ των Ενόπλων Δυνάμεων διακηρύξεις αυτών, περί του αξιωμαχού, υψηλού φρονήματος, πνεύματος αυτοθυσίας κ.λ.π. είναι το να σταματήσουν τις παρεμβάσεις στο χώρο τους.

ΑΠΑΓΩΓΕΣ – ΟΜΗΡΙΕΣ ΜΕ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΛΥΤΡΩΝ

(Μια επίκαιρη-σύγχρονη μορφή του οργανωμένου εγκλήματος. Κανόνες πρόληψης-επιβίωσης των ομήρων)

Υποστρατήγου ε.α. ΕΛ.ΑΣ Π. ΛΑΓΓΑΡΗ

Ένα αποφασιστικό κτύπημα κατά του βαρέως εγκλήματος στη χώρα μας κατόρθωσαν να καταφέρουν οι Αρχές Ασφαλείας Θεσσαλονίκης την 6-5-2002 με τη διαλεύκανση-εξιχνίαση της απαγωγής και ομηρίας με απαίτηση καταβολής λύτρων (3 εκατομμυρίων δολαρίων), της 6χρονης Μαρκέλλας Χαζάκη, κόρης του επιχειρηματία Χρυσοστόμου Χαζάκη, από το Πλαγκάρι Θεσσαλονίκης, που για 26 ολόκληρες ημέρες κρατούσαν κλεισμένη σε δωμάτιο επί της οδού Αρτέμιδος 5-7 οι τρεις στυγεροί κακοποιοί απαγωγείς της, ο Αρμένιος Σαργκέϊ Ζοχαμπιάν και οι ομογενείς εκ Γεωργίας Δημήτριος Κιτσικίδης και Ευάγγελος Σαρίδης. Επιπλέον οι αστυνομικοί επέτυχαν τον εντοπισμό, την σύλληψη και την παραπομπή στη δικαιοσύνη όλων των απαγωγέων και την πλήρη εξάρθρωση της οργανωμένης αυτής εγκληματικής ομάδας.

Βέβαια, η Ελληνική Αστυνομία τελευταία, αλλά και παλαιότερα, έχει συνηθίσει να εκπλήσσει ευχάριστα την κοινή γνώμη, όσον αφορά στη δίωξη των εγκλημάτων του είδους αυτού, με έμφαση, την περίπτωση της εξιχνίασης, τον Ιανουάριο 2002, της απαγωγής-ομηρίας με απαίτηση και καταβολή λύτρων (ζητήθηκαν 1.200.000 δρχ. και κατεβλήθησαν 450.000 δρχ.) του επιχειρηματία Πειραιά Γιάννη Ζώνα από την Ασφάλεια Αττικής και της σύλληψης και παραπομπής στη δικαιοσύνη δύο μελών της σπείρας, αυτουργών του εγκλήματος, του Έλληνα Χριστόφορου Λασιθιωτάκη και του Ιρανού Άλμπερτ Νορόζνια. Ήδη, η Αστυνομία, ενώ βρισκόταν στα ίχνη των ηθικών αυτουργών και λοιπών συνεργών της πολύκροτης αυτής υπόθεσης, πρωτοφανούς στα εγκληματικά χρονικά της χώρας σε οργάνωση, σχεδίαση και εκτέλεση, προέβη την 31-5-2002 στον εντοπισμό και σύλληψη και των τριών υπολοίπων δραστών και στην πλήρη εξάρθρωση της εγκληματικής ομάδας.

Στην επιτυχή αντιμετώπιση των προαναφερθεισών απαγωγών-ομηριών (Μαρκέλλας Χαζάκη, Γιάννη Ζώνα) η Ελληνική Αστυνομία χρησιμοποίησε μεθόδους πέραν των παραδοσιακών αστυνομικών πρακτικών κατ'αρχήν, ενήργησε αθόρυβα, με ταχύτητα και μεθοδικότητα, αξιοποιώντας στο έπακρο το έμπυχο δυναμικό των αρμοδίων καθ' ύλην και κατά τόπον υπηρεσιών της Ασφαλείας, επιβεβαιώνοντας για μια ακόμη φορά την παράδοση επιτυχιών της στο συγκεκριμένο αυτό είδος εγκλήματος. Οπωσδήποτε όμως αξιοποίησε τη σύγχρονη τεχνολογία που είχε στη διάθεσή της, υπερκαλύπτοντας την τεράστια τεχνογνωσία των δραστών γύρω από τα σύγχρονα ηλεκτρονικά των την κινητή τηλεφωνία.

Η αποτελεσματικότητα αυτή της Ελληνικής Αστυνομίας δεν ανακούφισε μόνο την καταρρακωμένη ψυχολογία των απαχθέντων και των στενών συγγενών τους, αλλά ανόρθωσε και το κλονισμένο αίσθημα ασφάλειας των πολιτών σε μια εποχή που η εγκληματικότητα γενικώς καλπάζει και η Αστυνομία στάθηκε ανίσχυρη να εμποδίσει την εξάπλωσή της. Κυρίως όμως απέτρεψε, αποθαρρύνοντας τυχόν επίδοξους μιμητές, την βιομηχανοποίηση μελλοντικών απαγωγών και την ανάπτυξη “ιδιωτικοποιημένης” αστυνομικής προστασίας, με ότι αυτό δυσμενές συνεπάγεται για την κοινωνία και την Ελληνική πολιτεία.

Πέραν των ανωτέρω, οι εν λόγω πολύκροτες υποθέσεις που αναστάτωσαν εφέτος την κοινή γνώμη (Μαρκέλλας Χαζάκης, Γιάννη Ζώνα), επιβεβαίωσαν ξανά το γεγονός ότι οι απαγωγές-ομηρίες με απαίτηση λύτρων είναι μία από τις πιο σκληρές μορφές του σύγχρονου εγκλήματος που τείνει να παγιωθεί κατά τρόπο οργανωμένο, γιατί είναι δυνατόν να προκαλέσουν ισοπεδωτικά τραυματικά αποτελέσματα στην ψυχική και σωματική λειτουργία ενός ανθρώπου, όπως και στον συγγενικό του περίγυρο, εξ αιτίας της αιφνιδιαστικής αλλαγής των πραγμάτων, του εύλογου “σοκ” των θυμάτων, σε συνδυασμό με τις πρωτόγνωρες και άγνωστες συνθήκες ή την τυχόν απομόνωση ή κακομεταχείριση και ταλαιπωρία αυτών, που θα προκύψουν στη συνέχεια.

Κυρίαρχο στοιχείο του εγκλήματος αυτού είναι η **εκβίαση**. Η αγωνία και ο ψυχικός καταναγκασμός που αφήνει στα θύματα και τους συγγενείς τους καταντά συμφορά, ενώ η έλλειψη της προστασίας του κράτους είναι εμφανής.

Όπως προκύπτει από σχετική στατιστική των Αρχείων της Αστυνομίας :

- Το έτος 1990 αποτελεί ορόσημο εμφανίσεως του εγκλήματος των απαγωγών-ομηριών κατά τρόπο οργανωμένο με τη γνωστή περίπτωση του 17χρονου αθίγγανου Γιάννη Τσατσάνη (“Μαρσελίνο”). Έκτοτε και μέχρι σήμερα οι απαγωγές του είδους αυτού που έγιναν γνωστές και συγκλόνισαν την κοινή γνώμη υπήρξαν 16.

Βέβαια, υπήρξαν και άλλες περιπτώσεις απαγωγών, μετά βασανιστηρίων μάλιστα των ομήρων, οι οποίες πέρασαν σε δεύτερη μοίρα, λόγω της εθνικότητας των δραστών-θυμάτων ή ιδιορρυθμίας των περιπτώσεων, π.χ. απαγωγές Ελλήνων από Αλβανούς ή Ρώσους ένεκα οικονομικών διαφορών από δραστηριότητες που ανέπτυξαν στα πλαίσια της μεταξύ τους παρανομίας, ή απαγωγές αλλοδαπών για τους ίδιους ή άλλους λόγους.

- Τα ανυποψίαστα θύματα των εν λόγω απαγωγών ήταν πλούσιοι επιχειρηματίες και άτομα ευκατάστατα οικονομικώς ή γόννοι αυτών.
- Ανεξιχνίαστη παραμένει μόνο μία απαγωγή, οι δε δράστες παραμένουν ακόμη άγνωστοι και ασύλληπτοι (Φεβρουάριος 1996, μεγαλοξενόδοχος Κρήτης Μιχάλης Μεταξάς. Ζητηθέντα λύτρα 1 δις δρχ., απελευθερώθηκε με 50.000.000 δρχ.). Όλες οι υπόλοιπες εξιχνιάστηκαν και οι περισσότεροι

των δραστών είναι στις φυλακές και ελάχιστα φυγοδικούν καταζητούμενοι. (Ο ένας εκ των αδελφών Παλαιοκώστα, δράστη απαγωγής του “Βασιλιά” του χαλβά Αλεξάνδρου Χαϊτογλου, ελευθερώθηκε με λύτρα 250.000.000 δρχ.).

- Δύο περιπτώσεις των απαγωγών αυτών είχαν τραγικό τέλος, γιατί δύο άνθρωποι δολοφονήθηκαν επειδή αναγνώρισαν τους δράστες (1990 Γιάννης Τσατσάνης, 1991 Βαρβάρα Καρούσου, οικονόμος της απαχθείσης 12χρονης Ταμάρ Οσκανιάν, κόρης πλούσιου Βέλγου εμπόρου διαμαντιών).

Επίσης υπήρξε και μία απόπειρα ανθρωποκτονίας, για τον ίδιο λόγο, λίγο πριν από τη σύλληψη των δραστών από την Αστυνομία. (1997 εξάχρονη Ελένη Λουλάκη, απήχθη από το σχολείο της, απόπειρα με γεωργικό φάρμακο, ανεγνώρισε τη θεία της ως μέλος των απαγωγέων).

- Από πλευράς οικονομικής, στις απαγωγές αυτές, τα αρχικώς απαιτηθέντα λύτρα από τους δράστες ανέρχονται στο ποσόν των 5,5 δις δρχ. ενώ το τελικό ποσό που τους κατεβλήθη, κυμαίνεται γύρω στο 1,5 δις δρχ.
- Κοινά χαρακτηριστικά των ανωτέρω απαγωγών είναι ότι οι απαγωγείς είναι αδίστακτοι και οξύνοες και δρουν σε ομάδες, στις οποίες κατά βάση, άμεσα ή έμμεσα, συμμετέχει και άτομο του συγγενικού ή επαγγελματικού ή γειτονικού περιβάλλοντος του θύματος. Γνωρίζουν άριστα την οικονομική κατάσταση των οικογενειών των θυμάτων, όπως επίσης και τις επαγγελματικές, προσωπικές και οικογενειακές συνήθειες του θέματος (π.χ. ωράριο εργασίας, χρόνος ψυχαγωγίας, ακολουθητέο δρομολόγιο κ.λ.π). Τα χρηματικά ποσά που αρχικά απαιτούν ως λύτρα είναι υπέρογκα, αλλά στη συνέχεια κατεβάζουν τις απαιτήσεις τους, παριστάνοντας τους διαλλακτικούς. Τέλος, απαιτούν σε όλες τις περιπτώσεις, να κρατηθεί μακριά η Αστυνομία.

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ (Προ της Απαγωγής)

Είναι τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται, ιδίως από τα άτομα που ανήκουν στην κατηγορία “Υψηλού Κινδύνου”, και αφορούν στη συνεργασία με τους γείτονες και την Αστυνομία αφ’ ενός και αφ’ ετέρου τα μέτρα αυτοπροστασίας, τα οποία δεν εμποδίζουν έναν ομαλό τρόπο ζωής αλλά, καθιστούν ένα “στόχο” λιγότερο εκτεθειμένο και ελκυστικό. Όπως π.χ. :

- Εχεμύθεια γενικώς, ή περιορισμός πληροφοριών των καθημερινών δραστηριοτήτων, επαγγελματικών, ιδιωτικών, οικογενειακών, κοινωνικών κ.λ.π. (Ωρες αφιξαναχώρισης για εργασία- παιδιών στο σχολείο, ακολουθητέο δρομολόγιο και μεταφορικό μέσο, αυξήσεις περιουσιακών στοιχείων κ.λ.π).
- Αποφυγή ρουτινοποίησης της ζωής και εργασίας.

- Αλλαγές έκτακτες στο μεταφορικό μέσο κίνησης και στο ακολουθητέο δρομολόγιο.
- Καχυποψία-φιλυποψία, σχετικά με την επισήμανση τυχόν παρακολούθησης του “στόχου” (βασικό στάδιο προηγούμενο της απαγωγής και προϋπόθεση επιτυχίας).
- Φύλαξη (Τράπεζα, δικηγόρος εργοδότη) στοιχεία προσδιορισμού της προσωπικότητας, ατομικά-οικογένειας, για διασταύρωση-επαλήθευση αυθεντικότητας δηλώσεων απαγωγέων, καθοριστικόντου εάν το θύμα είναι ακόμη ζωντανό (π.χ. ιατρικά στοιχεία, δείγμα γραφής, υπογραφής, κασέτας ηχογράφησης φωνής, υποκοριστικά-συνθηματικές λέξεις κ.α.).

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ (Μετά την Απαγωγή)

- Αποδοχή της κατάστασης, αναμονή εξελίξεων και αποφυγή “ηρωισμών”, κυρίως κατά την πρώτη φάση της απαγωγής-ομηρίας (θεωρείται η πιο επικίνδυνη, απαγωγείς με “στρες”, μεμονωμένης διαύγειας, είναι επιθετικοί, επιρρεπείς σε υπερβολές, χαμηλά επίπεδα ανεκτικότητας). Αντιθέτως η δεύτερη φάση των διαπραγματεύσεων και της απελευθέρωσης, διάσωσης ή απόδραση, ενέχουν λιγότερους κινδύνους για το θύμα.
- Προσπάθεια για καλή σωματική και ψυχολογική κατάσταση και συμμόρφωση με τις υποδείξεις των απαγωγέων.
- Εγκατάλειψη ιγμών στους χώρους κρατήσεως (τσιγάρα, μαντήλι, στυλό, αναπτήρα κ.λ.π).
- Παρατηρητικότητα και απομνημόνευση όσων χρήσιμων σχετικών στοιχείων (μάκρος διαδρομής, αριθμό απαγωγέων και σχέση αρχηγού με τους υποτελείς του, χώροι κράτησης, αριθμό και είδος όπλων, οχήματα, φωνές, τυχόν υπάρχον σχέδιο κ.α).
- Τέλος, **κίνδυνος-θάνατος** η εξωτερίκευση τυχόν αντίληψης αναγνώρισης κάποιου από τους δράστες εκ μέρους του θύματος.

Υπο Προσωπικής Ευθύνης

Επι Δημητρίου Θ. Μανίκα

Παρα Θέσεις

Αντι Ιούνιος 2002

Προ

Α ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗ – ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής του Προέδρου (Τσάρου) Πούτιν.

Η **Περισυλλογή** αφορά στο εσωτερικό της Ρωσικής Ομοσπονδίας και κυρίως στην αντιμετώπιση των αντιθέσεων, της οικονομικής αναρχίας και της απορρυθμίσεως της διοικήσεως σ' όλους τους τομείς και όλα τα επίπεδα.

Η **Προσαρμογή** αναφέρεται, πρακτικώς, στην αναγνώριση και αποδοχή των συνθηκών, που έχουν επικρατήσει διεθνώς, με την παθητική ανοχή, από όλους τους παράγοντες του διεθνούς προσκηνίου πολιτικούς και οικονομικούς (ΟΗΕ, ΝΑΤΟ, ΟΑΣΕ, ΕΕ, ΟΠΕΚ, ΠΟΕ, Κίνα, Ιαπωνία κ.λ.π), της ηγεμονίας των ΗΠΑ και της, συγχρόνως επιδεικνυομένης από όλους, προθυμίας συμμορφώσεως και συμπορεύσεως προς τις επιταγές τους.

Η **Προοπτική** υπάρχει και καλλιεργείται με τη συνεχή παρουσία, έστω και αναιμική, σ' όλα τα διεθνή προβλήματα και ζητήματα. Δίνει το μήνυμα «Είμαστε αδύνατοι αλλά παρόντες. Σε κάθε περίπτωση, όσο ανακάμπουμε, θα ισχυροποιούμε την παρουσία μας. Μπορείτε να προσβλέπετε σε μας, αλλά δεν μπορείτε να μας αγνοείτε».

Με την αξιοποίηση των πρώτων υλών και ενεργειακών πόρων της και την ρυθμιστική της παρέμβαση στη διαμόρφωση των τιμών, τη διακίνηση και την στήριξη, εξαρτημένων από την εισαγωγή υλών παραγωγής ενεργείας και βιομηχανικής παραγωγής, οικονομιών, όπως της Ε.Ε., Κίνας, Ιαπωνίας κ.λ.π.

Με την διατήρηση ιδιαιτέρων δεσμών, κληρονομιά της ΕΣΣΔ (Ιράν, Ινδία, Ιράκ (:), Συρία , έστω και υποτονισμένων στα όρια ανοχής των ΗΠΑ.

Με την αποκατάσταση και αναβάθμιση επικοινωνίας και συνεργασίας με την Κίνα και την συνεργασία και σύμπραξη των ενδιαμέσων χωρών (μελών ΚΑΚ) και,

Τελικώς και κυρίως (εκτιμώ)με την ουσιαστική συνεργασία με την Ε.Ε., η οποία θα ενισχύεται, όσο η Ε.Ε. θα εξελίσσεται σε οργανισμό αυξημένης συνοχής και ενιαίας πολιτικής.

Επομένως όσοι πιστεύουν και ομιλούν για απόλυτη κυριαρχία των ΗΠΑ δεν μπορούν να αγνοούν τον παράγοντα Ρωσία και επειδή οι διεθνείς συνθήκες και εξελίξεις αναμένουν παράγοντες – παίκτες, είναι το εσωτερικό πρόβλημα της Ρωσίας και το πλέον αποφασιστικό.

Β΄ ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΑ

Αν όλοι αναπολήσουμε εικόνες προσωπικοτήτων της ΕΣΣΔ και του Σ.Β., θα θυμηθούμε ότι όλοι φορούσαν στο πέτο τους σήματα των σημαιών τους. Εδώ και οκτώ μήνες η σηματοφορία έχει περάσει τον Ατλαντικό. Έχω μια απορία. Είναι τόσο χαμηλοί οι βαθμοί αναγνωρισιμότητας όλων των προσωπικοτήτων των ΗΠΑ, ώστε χρειάζονται το σημαιάκι ; Ή μήπως, το σημαιάκι στο πέτο, σβύνει τα πρόσωπα και δείχνει το νέο, ενιαίο, ομογενές, ανεπηρέαστο από πρόσωπα ή οτιδήποτε διαφορετικό, προσωπείο των ΗΠΑ.

Γ΄ ΘΕΣΜΟΙ

Και για να μη παραπονούνται οι εντός Ελλάδος αναγνωρίσιμοι. Είναι εκπληκτική η συνεργασία Δημάρχων και ΟΑΣΑ. Αφού κατάφεραν οι Δήμαρχοι να θεσμοθετήσουν «**Οδούς δωρεάν σταθμεύσεως**», συνεργαζόμενοι πλέον με τον ΟΑΣΑ, εγκαθιστούν φραγμούς κυκλοφορίας. Για να επιτύχει ο νέος στόχος/θεσμός τοποθετούν στις στάσεις των λεωφορείων βάρη επί του καταστρώματος της οδού. Έτσι λοιπόν μία λωρίδα το βάρη, μία το λεωφορείο, μία τουλάχιστον (απαραιτήτως) τα σταθμευμένα αυτοκίνητα. Από πού θα πετάξει για να περάσει ο έρμος ΙΧ ενσεινηδήτως αγρίως φορολογούμενος ; Σκεφθείτε πόσο αποτελεσματικά θα έλυναν τα προβλήματά μας, οι Δήμαρχοι, εάν τους παρακαλούσαμε να κυβερνήσουν αυτόν τον τόπο.

DEFENDORY INTERNATIONAL

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Πεδίο διακρατικών επαφών και μοχλός ανάπτυξης για την Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία αναμένεται να είναι η 12^η Διεθνής Έκθεση Συμβατικών Συστημάτων Εθνικής Αμύνης Ξηράς, Θαλάσσης, Αέρος DEFENDORY INTERNATIONAL 2002, που θα πραγματοποιηθεί στο Εκθεσιακό Κέντρο Πειραιά (ΟΛΠ) από 1 έως 5 Οκτωβρίου 2002. Ιδιαίτερα σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι η Έκθεση, κατά τη διάρκεια της οποίας θα πραγματοποιηθεί υψηλού επιπέδου Διεθνές Συνέδριο με αντικείμενο τη διεθνή αμυντική συνεργασία, συμπίπτει με την περίοδο κατά την οποία η χώρα μας ασκεί την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα αμυντικής πολιτικής. Παράλληλα το εξοπλιστικό πρόγραμμα των Ενόπλων μας Δυνάμεων ολοκληρώνει μια ουσιαστική φάση υλοποίησης και η αναδιοργανωμένη Γενική Γραμματεία Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων βρίσκεται στη φάση επεξεργασίας των νέων αναγκών, ώστε να διαμορφωθούν οι κατευθυντήριες γραμμές για τα επόμενα χρόνια. Οι χρονικές αυτές συγκυρίες, αναμένεται, να οδηγήσουν στη μεγιστοποίηση των αναμφισβήτητων εθνικών ωφελημάτων που απορρέουν από την πραγματοποίηση της παγκοσμίως καταξιωμένης αυτής εκθέσεως στη χώρα μας.

Τη διεθνή ακτινοβολία της Εκθέσεως υπογραμμίζει ο υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Γ. Παπαντωνίου, ο οποίος στο σχετικό μήνυμά του εκφράζει τη βεβαιότητα ότι η DEFENDORY INTERNATIONAL θα αποτελέσει και πάλι «τον πόλο έλξης του συνόλου της παγκόσμιας αμυντικής βιομηχανίας και των επισήμων επισκεπτών από κάθε σημείο της γης». Και συνεχίζοντας τονίζει: «Η απόλυτα εξειδικευμένη αυτή Έκθεση, η οποία οργανώνεται για 24 έτη από το Ινστιτούτο Βιομηχανικών Εκθέσεων και υπό την αιγίδα του υπουργείου Εθνικής Άμυνας, θεωρείται από τις σημαντικότερες στον κόσμο. Κατά την διάρκειά της, οι ξένες Κυβερνητικές και στρατιωτικές αντιπροσωπείες, αλλά και Έλληνες αξιωματικοί και εμπειρογνώμονες που θα την επισκεφθούν, θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν σε βάθος για τα τελευταία επιτεύγματα και τις εξελίξεις της σύγχρονης αμυντικής

τεχνολογίας και τις δυνατότητες συμβολής της στο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης των Ενόπλων Δυνάμεων κάθε χώρας.

Αλλά και ο Γενικός Γραμματέας Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων που προΐσταται της Γενικής Διευθύνσεως Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας Δρ. Σπ. Τραυλός, τονίζει: «Η 12^η Διεθνής Έκθεση DEFENDORY που θα πραγματοποιηθεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας αποτελεί κορυφαίο διεθνές γεγονός, πλατφόρμα για την προβολή των τελευταίων επιτευγμάτων της τεχνολογίας του αμυντικού τομέα και τις δυνατότητες της Αμυντικής Βιομηχανίας. Μετά τα τραγικά γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και το συνεχιζόμενο αγώνα κατά της τρομοκρατίας ο αμυντικός τομέας διέρχεται μια περίοδο σταθεροποίησης και ανάπτυξης. Οι αμυντικοί προϋπολογισμοί σε όλο τον κόσμο αναθεωρούνται και οι ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων βρίσκονται σε διαδικασία επαναπροσδιορισμού. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχει αναλάβει τα τελευταία επτά χρόνια ένα φιλόδοξο εξοπλιστικό πρόγραμμα προκειμένου να εφοδιάσει τις Ένοπλες Δυνάμεις με τα πιο εξελιγμένα συστήματα και με την καλύτερη σχέση κόστους προς αποτέλεσμα. Αυτή η πορεία εκσυγχρονισμού θα συνεχιστεί για όλη τη δεκαετία. Κατά τη διάρκεια του 2002 θα αναλάβουμε μια αποφασιστική προσπάθεια να ενισχύσουμε το συντονισμό των εξοπλιστικών προγραμμάτων με τις κατασκευαστικές δυνατότητες της χώρας».

Και καταλήγει: «Οι εκθέτες της DEFENDORY INTERNATIONAL έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις δραστηριότητές τους σε ένα ευρύ κοινό εμπειρογνομώνων του αμυντικού χώρου και υψηλοβάθμων αξιωματούχων από υπηρεσίες εξοπλισμών. Ακόμη κατά την Έκθεση θα υπάρξουν ευκαιρίες για διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης βιομηχανικής συνεργασίας με τις ελληνικές αμυντικές βιομηχανίες».

Με τα δεδομένα αυτά, φέτος, αναμένεται η ελληνική βιομηχανία να αξιοποιήσει στο έπακρο την εντυπωσιακή εμφάνιση που αναμένεται να πραγματοποιήσει στη DEFENDORY INTERNATIONAL. Θα παρουσιάσει εργοστάσια, με τεράστια συμβολή στο εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας, τα οποία στα πλαίσια του εξοπλιστικού προγράμματος και της δεδηλωμένης βούλησης για ανάθεση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου ποσοστού σε ελληνικά χέρια, θα εμφανίσουν τις σοβαρές δυνατότητες συνεργασίας και ανάληψης συμπαραγωγών με ξένες βιομηχανίες, ανοίγοντας το δρόμο για μεταφύτευση υψηλής τεχνολογίας.

Σ' αυτό θα συμβάλλει αποφασιστικά η εμπειρία που έχει αποκτηθεί στα 24 χρόνια που οργανώνεται η DEFENDORY, κατά τη διάρκεια των οποίων η Ελλάδα έχει αποκομίσει πολλαπλά και αξιόλογα εθνικά οφέλη, τα οποία επιγραμματικά συνοψίζονται ως εξής:

- Εξασφαλίζεται η αδάπανη και πλήρης ενημέρωση, όλων ανεξαιρέτως των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και ιδιαίτερα των ειδικών της αμυντικής μας σχεδίασης, επί των τελευταίων, κάθε φορά, επιτευγμάτων της υψηλής αμυντικής τεχνολογίας.

- Επιτυγχάνεται η παροχή στο υπουργείο Εθνικής Άμυνας της καλύτερης δυνατότητας για την παραπέρα ανάπτυξη των διεθνών του σχέσεων σε πολιτικοοικονομικό και στρατιωτικό επίπεδο, αφού έρχονται στην Ελλάδα περισσότερες από 80 επίσημες κυβερνητικές και στρατιωτικές αντιπροσωπείες ισάριθμων χωρών.

- Αποκτάται από τη Γενική Γραμματεία Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων, μέσω των επαφών με τις προσκεκλημένες στρατιωτικές αντιπροσωπείες, η πιο επίκαιρη και έγκαιρη γνώση, σχετικά με τη διάθεση συνεργασίας από φιλικές χώρες των γεωγραφικών περιοχών που περιλαμβάνονται στα ενδιαφέροντα τεχνικής συνεργασίας της χώρας μας ενώ προωθούνται οι δυνατότητες παραπέρα ανάπτυξης των διεθνών σχέσεων του ΥΕΘΑ, καθώς και αποτελεσματικότερες συνεργασίες MoU και DICA, με την ευκαιρία της έλευσης εδώ των αντιστοίχων εμπειρογνομώνων.

- Εξασφαλίζεται ευρύτατη προβολή της Ελλάδας και της εγχώριας βιομηχανίας από τον Διεθνή και Ελληνικό Αμυντικό Τύπο, ο οποίος επ' ευκαιρία της DEFENDORY περιλαμβάνει στις εκδόσεις του εκτενή αφιερώματα, ρεπορτάζ, συνεντεύξεις και σχόλια, όχι μόνο για τα αμυντικά μας προϊόντα αλλά και για τις δυνατότητες και θέσεις της Ελλάδας πάνω σε ζωτικής σημασίας Εθνικά θέματα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι την έκθεση αναμένεται να επισκεφθούν και να καλύψουν δημοσιογραφικά 230 Έλληνες και ξένοι δημοσιογράφοι από 48 εξειδικευμένα περιοδικά του αμυντικού τύπου.

- Μόνο η κίνηση από την επί δεκαήμερο παραμονή στη χώρα μας, εκθετών και επισκεπτών, τόσο υψηλού οικονομικού επιπέδου, από 90 χώρες, θα αποδώσει εισροή και κατανάλωση από αυτούς συναλλάγματος πολλών εκατομμυρίων ευρώ.

Τέλος αποφασιστική είναι η συμβολή της Εκθέσεως, στην καλύτερη γνωριμία και κατανόηση, από τους ξένους των δυνατοτήτων της Ελληνικής, κρατικής και, ιδιωτικής αμυντικής βιομηχανίας, με επισκέψεις στα εργοστάσιά μας, με συνέδρια και συναντήσεις τεχνικής ενημέρωσης, διευκολύνοντας έτσι τις διαδικασίες αξιολόγησης και προώθησης των προγραμμάτων συμπαραγωγών.

ΑΝΕΜΟΔΕΙΚΤΗΣ

Του Υποστρατήγου ε.α. Δ, ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

1. ΕΛΛΑΣ

α. Διαδοχικές προσπάθειες του Έλληνα ΥΠΕΞ να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στο διεθνές διπλωματικό γίγνεσθαι, ματαιώθηκαν. Κατά την μετάβασή του στην Αίγυπτο, δεν συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της χώρας. Προσπάθεια επισκέψεώς του στην Ραμάλα δεν εκαρποφόρησαν, ενώ αντίστοιχη ενέργεια στο Ιράν δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί λόγω "τεχνικών προβλημάτων".

Οι προσπάθειες επιρροής της Ελλάδος στην κρίση της Μέσης Ανατολής, τροχοπεδούνται από μη ορθό σχεδιασμό-προγραμματισμό και όχι μόνον, ενώ το ενδεχόμενο επισκέψεως των ΥΠΕΞ Ελλάδος-Τουρκίας στο Ισραήλ απομακρύνεται, μετά τις τελευταίες εξελίξεις. Ανεξήγητο χαρακτηρίζεται το γεγονός όταν δύο χώρες αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις διενέξεις τους, επιδιώκουν να λύσουν διενέξεις τρίτων.

β. Ο ΥΕΘΑ απεδέχθη πρόσκληση του Τούρκου ομολόγου του να μεταβεί σε ένα έτος στην Άγκυρα για την επανάληψη της συναντήσεως των Υπουργών Αμύνης Ελλάδος, Τουρκίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, με σκοπό την συνέχιση των συνομιλιών οι οποίες αφορούν στην ένταξη των δύο τελευταίων χωρών στο ΝΑΤΟ.

γ. Μνημόσυνο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από τους Εβραίους για τα θύματα από τους Ναζί κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Προ δεκαετίας ο ομόθρησκός τους Αμερικανός Κίσιγκερ (πρώην ΥΠΕΞ των ΗΠΑ, τιμηθείς με το Νόμπελ Ειρήνης) είπε σε δημόσια ομιλία του στην Ουάσιγκτον για τον ελληνισμό : ".....Να τον πλήξουμε βαθειά στις πολιτιστικές του ρίζες, την γλώσσα του, την θρησκεία του, τα πνευματικά και ιστορικά του αποθέματα, ώστε να εξουδετερώσουμε κάθε δυνατότητα του να αναπτυχθεί, να διακριθεί, να επικρατήσει..."

δ. Διαφορετική αντιμετώπιση σε Ελλάδα και Τουρκία είχε η επίσκεψη των ΥΠΕΞ των δύο χωρών στην Μέση Ανατολή. Τις θριαμβολογίες των Τούρκων "για ζευγάρι Νόμπελ", ακολούθησε η Ελληνική επιφυλακτικότητα και κριτική, παρά το θετικό αποτέλεσμα.

Η επιδίωξη "μεταφοράς του πνεύματος του Αιγαίου" στην Παλαιστίνη, ουδόλως διαφοροποιεί τους αντικειμενικούς σκοπούς της Τουρκίας. Εξάλλου Νόμπελ Ειρήνης έλαβε και ο .....Κίσιγκερ !!

ε. Αμετακίνητοι οι Βρετανοί από το λεγόμενο "κείμενο της Αγκύρας" για το θέμα του "κοινού στρατού". Η επίσκεψη του Έλληνα ΥΕΘΑ στην Βρετανία, έληξε χωρίς εμφανή αποτελέσματα.

Η "μεθοδευμένη" μετακύλιση της υπόψη εκκρεμότητας σε χρονικά διαστήματα, εγγίζοντα το θέμα της εντάξεως της Κύπρου στην Ε.Ε., καθώς και της επιλύσεως του Κυπριακού, μεταθέτει χρονολογικά σε καταστάσεις "συμψηφισμού-πακετοποιήσεως" του τριγώνου "κοινού στρατού-ελληνοτουρκικά-Κύπρος".

στ. Τουλάχιστον πέντε ώρες μετά την αναγνώριση της εξόδου του Τουρκικού ερευνητικού σκάφους "Σισμίκ" από τις αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες, ο ΥΠΕΞ εδήλωσε άγνοια του γεγονότος!!!

Το ανωτέρω πιστοποιεί παντελή έλλειψη συντονισμού του αρμοδίου Υπουργείου με τους λοιπούς κρατικούς φορείς, και μπορεί μεν τα "παιδιά παίζει", δεν παίζει και δεν χωρατεύει με τα εθνικά συμφέροντα για.....άλλους σκοπούς!!!

ζ. Δημέρη επίσκεψη στις ΗΠΑ πραγματοποίησε ο Έλληνας ΥΠΕΞ, όπου διευκρινήθηκε η άποψη της Ουάσιγκτον επί των ελληνικών ενστάσεων στο "ζήτημα του Ευρωστρατού".

Η ενδεχόμενη αποδοχή του "αμερικανο-βρετανο-τουρκικού" κειμένου, βάσει του οποίου αποκλείεται από την υπό διαμόρφωση ευρωπαϊκή άμυνα η Κύπρος και το Αιγαίο - εξαιτίας του δικαιώματος «βέτο» που αποκτά η Τουρκία στις αποφάσεις και επιχειρήσεις -, συνιστά λίαν σοβαρό "διπλωματικό αδίκημα", τα αποτελέσματα του οποίου δεν θα τα πληρώσει μόνον η Ελλάδα αλλά και μελλοντικά η Ε.Ε. Αναζητούνται "σχήματα και προσχήματα" προς οδυνηρό συμβιβασμό για τον ...."Ευρω-τουρκικό στρατό"!!!

η. Συνάντηση με τον Ρώσο Πρεσβευτή είχε στο Πεντάγωνο ο ΥΕΘΑ με επίκεντρο των συνομιλιών την ενίσχυση συνεργασίας Ρωσίας και Ε.Ε. στα αμυντικά θέματα και τον "Ευρωστρατό".

θ. Παρά το γεγονός ότι κατά την πραγματοποιηθείσα Γενική Συνέλευση του ΝΑΤΟ στην Ρώμη, δεν "έβγαλαν" είδηση για το θέμα του "Ευρωστρατού" οι διάφορες διπλωματικές συναντήσεις, είναι βέβαιο ότι υπήρξαν και θα υπάρξουν έντονες διεργασίες στο παρασκήνιο, λαμβανομένου υπόψη ότι η επαναβεβαίωση του "κειμένου της Άγκυρας" από Η.Π.Α-Ε.Ε. εκτιμάται ως σίγουρη.

ι. Ως υπερβολική χαρακτηρίστηκε από την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών, η απαίτηση των Η.Π.Α. για τη διενέργεια νηοψιών στα εμπορικά πλοία - τα οποία οι αμερικανικές αρχές θεωρούν ύποπτα σε συμμετοχή ενεργειών τρομοκρατικής φύσεως - χωρίς την έγκριση του Ο.Η.Ε.

Ανεξαρτήτως της θετικής βουλήσεως στο υπόψιν αίτημα, η απαιτούμενη νηοψία στα εθνικά χωρικά ύδατα επιβάλλεται να πραγματοποιείται από τις ελληνικές αρχές, ενώ θα πρέπει να υπάρξει και κοινή αντιμετώπιση από την Ε.Ε.

ια. Αερομαχίες μεταξύ Ελληνικών και Τουρκικών μαχητικών σημειώθηκαν στο Νότιο Αιγαίο, όταν ο ΥΕΘΑ κατευθύνετο προς Κρήτη, ο οποίος παραδέχθηκε ότι η Τουρκική προκλητικότητα έχει ενταθεί το τελευταίο διάστημα, δημιουργώντας ανησυχίες και έντονο προβληματισμό.

ιβ. Στις 11 Ιουνίου αναμένεται στην Αθήνα ο Προεδρεύων της Ε.Ε. Ισπανός Πρωθυπουργός προκειμένου να διαπραγματευθεί μεταξύ άλλων το τελικό κείμενο για τον "Ευρωστρατό".

Παρά την αποδοχή δύο προσθηκών στο κείμενο της Άγκυρας που ζήτησε η Αθήνα, εκτιμάται ότι το θέμα της Δυνάμεως Ταχείας Επεμβάσεως ("Ευρωστρατού"), οδεύει προς συμβιβασμό, - οδονηρό ή όχι θα το αποδείξει το μέλλον -, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ε.Ε. συλλογικά.

ιγ. Σημαντική τροπή στην πορεία του προγράμματος HELLASAT και σημαντικό βήμα στη διαφύλαξη των διαστημικών - επικοινωνιακών δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Κύπρου απετέλεσε η υπογραφή προσυμφώνου με την Ευρωπαϊκή διαστημική βιομηχανία ASTRIUM.

Με την προαναφερθείσα ενέργεια εξασφαλίστηκε η πρόσβαση και χρήση (την τελευταία στιγμή) των συχνοτήτων της Ελλάδος στον διαστημικό χώρο, όπου εκτός των πολιτικών

αναγκών θα καλύπτει και τις ευαίσθητες - μείζονος σημασίας επικοινωνιακές ανάγκες- απαιτήσεις των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. ΤΟΥΡΚΙΑ

α. Άρχισε ο "δεύτερος γύρος" των Ελλήνων και Τούρκων διπλωματών-διαπραγματευτών στο πλαίσιο του διμερούς διαλόγου για τα θέματα του Αιγαίου. Σύμφωνα με τις τουρκικές διπλωματικές πηγές η Άγκυρα θα θέσει επί τραπέζης το εύρος των χωρικών υδάτων και την αποστρατιωτικοποίηση των νήσων του Αιγαίου. Το ενδεχόμενο προτάσεως "εντίμου συμβιβασμού" με την απόσυρση της τετάρτης Στρατιάς του Αιγαίου, εφόσον η Ελλάδα αποστρατιωτικοποιήσει τις νήσους του Ανατολικού Αιγαίου εξετάζεται λίαν σοβαρώς από τουρκικής πλευράς ενώ παράλληλα είναι διατεθειμένη να απενεργοποιήσει το CASUS BELLI στην περίπτωση κατά την οποία η Ελλάδα παραιτηθεί του δικαιώματος επεκτάσεως των 12 ναυτικών μιλίων.

Ο "προβληματισμός" και ο "καταιγισμός ιδεών" στο μωσαϊκό της εξωτερικής πολιτικής, κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο να πραγματοποιείται με περίσκεψη και σύνεση και όχι "κοντόφθαλμα" λαμβανομένου υπόψη ότι "όταν χορτάσει η ψείρα ανεβαίνει στο γιακά".

β. Στο ίδιο μήκος κύματος εξέπεμψε και σε συνέντευξη ο Τούρκος ΥΠΕΞ με την ταυτόχρονη απερίφραστη προειδοποίηση ότι η χώρα του θα αντιδράσει **έντονα και ενεργητικά**, εάν η Κύπρος ενταχθεί στην Ε.Ε. χωρίς προηγούμενη επίλυση του προβλήματος.

Η υπεράσπιση της "καλύψεως μεγάλου δρόμου" - σε τρία χρόνια, που δεν έγιναν σε σαράντα - από τον Τούρκο ΥΠΕΞ, έρχεται σε αντίθεση με την πραγματικότητα όπου σε τρία χρόνια διεκδικήθησαν τόσα πολλά εις βάρος της Ελλάδας, όσα δεν διεκδικήθησαν σε σαράντα!!

γ. Η μεθόδευση των "ιεράκων" της Άγκυρας με την ανάπτυξη επιθετικών οπλικών συστημάτων κατά της Ελλάδας, συνεχίζεται. Ήδη η γείτων χώρα ετοιμάζεται να προβεί στην υλοποίηση μείζονος εξοπλιστικού προγράμματος με την προμήθεια δέκα αεροσκαφών ηλεκτρονικού πολέμου προκειμένου να παρεμβάλλονται τα ελληνικά ραντάρ επιτηρήσεως και τα αντίστοιχα των οπλικών αμυντικών συστημάτων ώστε να πραγματοποιείται απρόσκοπτα η προσβολή των στόχων.

Λαμβανομένου υπόψη ότι από όλες τις όμορες με την Τουρκία χώρες, μόνο η Ελλάδα διαθέτει ικανοποιητική αεράμυνα, οι παρεμβολείς παρέχουν σαφή ένδειξη της

αναμενόμενης αυξήσεως της επιχειρησιακής ικανότητας στην μαζική διείσδυση αεροσκαφών.

δ. Τα Τουρκικά μέσα ενημερώσεως προέβαλαν την συνέντευξη του Τούρκου ΥΠΕΞ ως "ξεκάθαρο μήνυμα" προς την Ελλάδα και την Κύπρο. Το στοιχείο της απειλής του Τούρκου αξιωματούχου αναφέρεται στο ενδεχόμενο **κρίσεως** και στην **λίαν έντονη και ενεργητική αντίδραση** της Άγκυρας εφόσον ενταχθεί η Κύπρος στην Ε.Ε. άνευ λύσεως του προβλήματος, ενώ προβάλλονται με έμφαση οι πραγματικές αξιώσεις της Τουρκίας στις εδαφικές διεκδικήσεις στα νησιά (γκρίζες ζώνες) και στην αποστρατωτικοποίησή τους.

Οι δηλώσεις του Τούρκου ΥΠΕΞ αποκτούν ξεχωριστό βάρος, ιδιαίτερα για το θράσος που περιέχουν. Η αποδιδόμενη τουρκική αδιαλαξία δήθεν σε "διαπραγματευτικούς σκοπούς", κατευθύνει σε απερίσκεπτες ενέργειες ενώ απαιτείται η ύπαρξη αποφασιστικότερων επιλογών, λαμβανομένου υπόψιν των απομονωτικών τάσεων στις οποίες έχει περιέλθει η Τουρκία.

ε. Το Αρμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινουπόλεως χρησιμοποιούν τώρα οι Τούρκοι για να εξουδετερώσουν τις αξιώσεις του ελληνισμού της Τουρκίας να επαναλειτουργήσει η Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Ο Αρμένιος Πατριάρχης πρότεινε αιφνιδιαστικά αντί για την Χάλκη να ιδρυθεί Χριστιανική Θεολογική Σχολή.

στ. Τα αρχεία, που αφορούν στην γενοκτονία των Αρμενίων από τους Τούρκους στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, θα επιτρέψει η Τουρκία να μελετήσουν οι επιστήμονες σύμφωνα με ανακοίνωσή της.

ζ. Την έντονη δυσαρέσκεια των Αμερικανών έχει προκαλέσει η απόφαση της Τουρκίας (στρατιωτικών) να αναθέσουν στο Ισραήλ τον εκσυγχρονισμό των 170 αρμάτων M-60, όταν οι όροι του Τελ Αβίβ είναι δυσμενέστεροι και το ύψος της δαπάνης ανέρχεται στα 668 εκατ. δολλάρια.

η. Η Ε.Ε. συμπερέλαβε στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργανώσεων το ΡΚΚ και την τουρκική εξωκοινοβουλευτική αριστερή οργάνωση (Επαναστατικό Μέτωπο λαϊκής Απελευθερώσεως - ΔΗΚΡΣ).

Το ανωτέρω αποτελεί μεγάλη επιτυχία της Τουρκίας, ως αποτέλεσμα των συστηματικών οργανωμένων και επιμόνων ψυχολογικών επιχειρήσεων της γείτονος, ενώ προετοιμάζεται η επομένη φάση της προπαγάνδας με στοιχεία από τα οποία προκύπτει συνεργασία

οργανώσεων και ιδρυμάτων της Ευρώπης με το ΡΚΚ, 94 Ιταλία, 7 Γερμανία, 3 Γαλλία, 5 Αυστρία, 3 Βέλγιο, 9 Ολλανδία, 3 Σουηδία, 4 Ελβετία και 10 Ελλάδα).

θ. Την εμφάνισή του στο Αιγαίο απροειδοποίητα πραγματοποίησε το Τουρκικό Ωκεανογραφικό σκάφος "Σισμίκ 1", καθ' ην στιγμήν η Τουρκία διέρχεται εξαιρετικά σοβαρή εσωτερική πολιτική και οικονομική κρίση και στην Μύκονο πραγματοποιήθηκε, υπό την προεδρία του Έλληνα ΥΠΕΞ, μεσογειακό φόρουμ με την συμμετοχή 10 μεσογειακών κρατών, απόντος του Τούρκου ομολόγου του.

Η "περιλάλητη"-("εκκολαπτόμενη ;") ελληνοτουρκική φιλία, εκδηλώνεται με ενέργειες "παγανιάς" των διαφόρων ωκεανογραφικών σκαφών, παραβιάσεως-παραβάσεως του ελληνικού εναερίου χώρου και FIR Αθηνών, προκλητική στάση των μαχητικών αεροσκαφών κ.λ.π. "Θρέψε φιδι τον χειμώνα να σε φάει το καλοκαίρι".

ι. Φραγμό στην εισδοχή της Τουρκίας στην Ε.Ε. εισηγούνται ολονέν και περισσότεροι Ευρωπαίοι πολιτικοί, αντιλαμβάνομενοι ότι τέτοια ενέργεια θα δυναμίτιζε την συνοχή της Ενωμένης Ευρώπης. Οι Ευρωπαίοι συνειδητοποιούν πως η Τουρκία έχει γίνει πύλη εξόδου προς την Ε.Ε. εκατοντάδων χιλιάδων λαθρομεταναστών. (Οι λαθρομετανάστες αποκαλούν την Τουρκία "Πύλη περάσματος προς τη Δύση").

ια. Νέα σενάρια για πρόωρες εκλογές στην Τουρκία αναζωπυρώνει η απουσία του Τούρκου Πρωθυπουργού από πρόσφατη σύσκεψη των πολιτικών ηγετών όλων των κομμάτων, όπου συνεζητήθησαν μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα γίνουν στη χώρα, ενόψει της εντάξεώς της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ποκνή αβεβαιότητα παρατηρείται στην Τουρκία - με την ασθένεια του Ετσεβίτ να έχει παραλύσει την πολιτική διακυβέρνηση της χώρας - δεδομένου ότι την περίοδο αυτή δίνει τις τελευταίες εξετάσεις για το εισιτήριο εντάξεως στην Ε.Ε. Το ενδεχόμενο δημιουργίας θερμού επεισοδίου σε Ελλαδική Κύπρο - προκειμένου να εξασφαλισθεί ημερομηνία ενάρξεως των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με παράλληλη ακύρωση της Κυπριακής εντάξεως - δεν θα πρέπει να αποκλείεται.

3. ΚΥΠΡΟΣ

α. Την ελαστικότητα των διατυπώσεων συμφωνίας του Ελσίνκι για την ένταξη της Κύπρου, υπενθύμισε ο Βρετανός μεσολαβητής, τουτέστιν η επίλυση του Κυπριακού δεν αποτελεί

προϋπόθεση για την ένταξη της νήσου στην Ε.Ε., με πιθανότητα λήψεως σχετικής αποφάσεως τον Δεκέμβριο.

β. Η Τουρκία επέλεξε να επανέλθει ο κατοχικός ηγέτης Ντεκτάς στην Τράπεζα των διαπραγματεύσεων, ζητώντας απευθείας συνομιλίες με τον Πρόεδρο Κληρίδη προκειμένου να υπερβεί την δυσχερή θέση στην οποία έχει περιέλθει λόγω της απομονώσεως (Ο.Η.Ε.), της δεινής οικονομικής καταστάσεως, της προσπάθειας για επίτευξη ανταλλαγμάτων για στήριξη των Η.Π.Α. σε όλους τους τομείς (μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001), συμπεριλαμβανομένου και του Κυπριακού, εξοπλισμών, αποσβέσεως αμυντικών χρεών κ.λ.π.

Η φημολογούμενη απόφαση της Κυπριακής Κυβερνήσεως για έναρξη ερευνών για κοιτάσματα πετρελαίου στις ανατολικές ακτές της νήσου (πλησίον των κατεχομένων), και η έξαρση των παραβιάσεων στο Αιγαίο, δεν είναι άσχετα με την χρονική σύμπτωση της επιστροφής του κατοχικού ηγέτη στις διαπραγματεύσεις, καθώς και με την επιδίωξη καλής θελήσεως της Άγκυρας για συνεξέταση του "πακέτου" Κύπρος-Αιγαίο.

γ. Ανησυχητική λύση ταυτιζόμενη με τις Τουρκικές θέσεις παρουσιάζει έκθεση του "Κέντρου Ευρωπαϊκών Πολιτικών Μελετών" με έδρα τις Βρυξέλλες, για το Κυπριακό, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα την ένταξη στην Ε.Ε. και την επανένωση.

Οι διαμορφούμενες "ιδέες" των πολιτικών αναλυτών των Βρυξελλών ακολουθούν τον νόμο της βαρύτητας για τα ελληνοκυπριακά δεδομένα, και διερωτάται κανείς πόσο Τούρκοι είναι οι Ευρωπαίοι !!

δ. Την Ε.Ε. προειδοποίησε και απείλησε ο Ντεκτάς ότι θα προσαρτήσει τα κατεχόμενα στην Τουρκία, εάν η Κύπρος γίνει μέλος της Ενώσεως, ενώ παράλληλα συνεχίζονται οι συνομιλίες με τον Κύπριο Πρόεδρο.

Το ενδεχόμενο ασκήσεως αφόρητων πιέσεων προς την ελληνοκυπριακή πλευρά για συνομολόγηση "ενδιαμέσου συμφωνίας", δεν αποκλείεται, ενώ θα υπάρχει δέσμευση για συνέχιση των συνομιλιών και καθυστέρηση της εντάξεως.

ε. Η επίσκεψη του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε. στην Κύπρο, υπογραμμίζει το αμερικανικό ενδιαφέρον για το Κυπριακό, με ασφυκτικές πιέσεις των Η.Π.Α. σε Κληρίδη και Ντεκτάς για Σχέδιο Ενδιαμέσου Συμφωνίας.

Η "φατούρα" των ενδιάμεσων συμφωνιών" έχει αποδειχθεί χρήσιμη στο παρελθόν, καθ'όσον πρωτίστως αφήνουν ανοικτό έδαφος για επανάληψη των διαβουλεύσεων, με συνεπακόλουθα την παύση της σχολαστικής αξιολογήσεως και τηνκάθοδο της.....αδρεναλίνης.

4. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Στην τελική ευθεία εισέρχεται η δημιουργία νέου κράτους Σερβίας-Μαυροβουνίου, δεδομένου ότι τα Κοινοβούλια και η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση επικύρωσαν την σχετική πράξη με ισχυρή πλειοψηφία και εναπομένει ανάλογη ενέργεια και από το Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο της Γιουγκοσλαβίας.

β. Την ύπαρξη μεγάλου αριθμού όπλων στην περιοχή των Σκοπίων επιβεβαίωσε ο Πρόεδρος της στρατιωτικής επιτροπής του ΝΑΤΟ, ο οποίος επεσήμανε ότι το πρόβλημα της λαθρεμπορίας όπλων παραμένει οξύ, παρά τις προσπάθειες της συμμαχίας να ελέγξει την κατάσταση.

Η συνεχιζόμενη δράση ενόπλων εξτρεμιστικών ομάδων - με την παράλληλη λειτουργία παράνομων Κέντρων Στρατιωτικής Εκπαιδεύσεως στην Αλβανία - συνδραζόμενα και με το οργανωμένο έγκλημα της ενεξέλεγκτης λαθρεμπορίας οπλισμού και ναρκωτικών, δημιουργούν σοβαρές δυναμικές τάσεις αποσταθεροποιήσεως στην περιοχή των Σκοπίων.

γ. Σύνοδος Κορυφής τριμερούς συνεργασίας πραγματοποιήθηκε στο Βουκουρέστι μεταξύ Ελλάδος - Βουλγαρίας - Ρουμανίας, όπου απεφασίσθη η προώθηση των δύο Βαλκανικών χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο ΝΑΤΟ.

δ. Έκθεση των Αλβανικών μυστικών υπηρεσιών επιβεβαιώνει την ενδυνάμωση του οργανωμένου εγκλήματος στην χώρα και ιδιαίτερα στην μεταφορά ηρωΐνης από Τουρκία και κοκαΐνης από Ελλάδα στη Δυτική Ευρώπη.

Οι παραδοσιακοί επιχειρηματικοί δεσμοί με Ελλάδα και Τουρκία έχουν ευνοήσει την δραστηριοποίηση των Αλβανών μαφιόζων οι οποίοι εκτός από το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, διακινούν λαθρομετανάστες, κλεμμένα αυτοκίνητα, εκδιδόμενες γυναίκες, χωρίς να αποκλείεται και η διακίνηση οπλισμού.

ε. Κατά την επίσκεψη του Έλληνα Πρωθυπουργού στο Βελιγράδι οι Γιουγκοσλάβοι έθεσαν χωρίς περιστροφές, ζητώντας μετ'επιτάσεως το ανάλογο κονδύλιο από το ελληνικό σχέδιο για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων.

Στην επαιτεία η Γιουγκοσλαβία, αναμένοντας ως "μάννα εξ ουρανού" το κονδύλιο των 235 εκατομ. Ευρώ από την Ελλάδα και τα 800 εκατομ. δολλάρια (ενδεχομένως) από το Δ.Ν.Τ.

στ. Τριήμερη επίσκεψη (ιδιωτικώς) πραγματοποίησε ο Αμερικανός Πρέσβης στην Αλαβνία, όπου συναντήθηκε με άπαντα τα πολιτικά στελέχη όπως επίσης τον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο και τον Πρόεδρο της Ομόνοιας.

Ανεξήγητες οι κινήσεις του Αμερικανικού...πούμα στο...παζάρι των Τιράνων. Είδομεν!!

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. «Ανοικτή πληγή» για την αγορά του «μαύρου χρυσού» αποτελεί η συνέχιση της κρίσεως στην Μέση Ανατολή, παρά τις διαβεβαιώσεις του ΟΠΕΚ ότι δεν θα επιβάλλει εμπάργκο. Η διεθνής επιτροπή ενεργείας εκτιμά ότι η έλλειψη από δύο πετρελαιοπαραγωγές χώρες για παρατεταμένη περίοδο, ενδέχεται να πυροδοτήσει μεγάλης κλίμακας αναπροσαρμογή της αγοράς!

β. Τον αποτροπιασμό και την φρίκη για την ανθρωπιστική κρίση στη Μέση Ανατολή εφέφρασε ο Γ.Γ. του Ο.Η.Ε. στο περιθώριο της τετραμερούς συναντήσεως της Μαδρίτης και υπενθύμισε σε έντονο ύφος στο Ισραήλ τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο σεβασμός απαιτείται να είναι «πολύπλευρος» αλλά στων «κωφών την πόρτα όσο θέλεις βρόντα».

γ. Τα τύμπανα ενός γενικευμένου πολέμου στη Μέση Ανατολή ηχούν με τον ρυθμό των στρατιωτικών επιχειρήσεων στο Ισραήλ και με την νέα επίθεση Παλαιστινίου καμικάζι, ενώ στα σύνορα Ισραήλ-Λιβάνου προσετέθησαν βίαιες συγκρούσεις της Χεζμπολάχ με τον Ισραηλινό στρατό. Αγανακτισμένος είναι ο αραβικός κόσμος από τις επιχειρήσεις του

Ισραηλινού στρατού με το μακελειό στα παλαιστινιακά εδάφη καθώς και από την στάση της Ουάσιγκτον η οποία ουσιαστικά εξακολουθεί να «χαϊδεύει» την Κυβέρνηση Σαρόν.

Η αύξηση των διαμαρτυριών σε όλη την Ευρώπη – και όχι μόνον – εναντίον του Ισραήλ, με αφορμή τις τελευταίες επιθέσεις στη Δυτική Όχθη, ενισχύει και διογκώνει τον αντισημιτισμό σε ολόκληρο τον κόσμο.

δ. Νέα επίθεση αυτοκτονίας έγινε στην Ιερουσαλήμ λίγα τετράγωνα από το σημείο όπου ήταν ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ, ο οποίος βρέθηκε αντιμέτωπος με το πρόσωπο της βίας και την σκληρή πολιτική του Σαρόν. Παράλληλα στην Τζενίν έπεσε η αυλαία της τραγωδίας με τον Ισραηλινό στρατό να συλλέγει τα πτώματα των Παλαιστίνιων, την ίδια στιγμή εξακολουθού να παραμένουν στον Ναό της Γεννήσεως οι 200 Παλαιστίνιοι, ενώ εξετάζεται από τους Ισραηλινούς ή η παράδοσή τους ή η αποχώρησή τους από την χώρα ανεπιστρεπτί. Παράλληλα ο Λευκός Οίκος κάλεσε τον Παλαιστίνιο ηγέτη να λύσει τη σιωπή του και να αποκηρύξει τις επιθέσεις αυτοκτονίας.

Η αδιαλλαξία συνεχίζεται και αισθήματα ανησυχίας γεννούν οι «εκκαθαριστικές» επιχειρήσεις των Ισραηλινών. Οι μέχρι τούδε διαδοχικές επαφές του Αμερικανού ΥΠΕΞ με την Ισραηλινή και Παλαιστινιακή ηγεσία ελάχιστα μείωσε τη δραστηριότητα του Ισραηλινού στρατού και παρά την έντονη αντίδραση του Προέδρου των ΗΠΑ.

ε. Τα αποτελέσματα των επαφών του Αμερικανού ΥΠΕΞ αναμένουν οι ομόλογοί του Ελλάδος και Τουρκίας προκειμένου να μεταβεί στο Ισραήλ. Επικρίσεις διευτώθησαν στην Άγκυρα για την επιλογή της να συνεργασθεί με την Αθήνα για το συγκεκριμένο θέμα, ενώ ο Τουρκικός Τύπος χαρακτήρισε την Ελλάδα ως τον «πιο λάθος συνεταιίρο». Εν τω μεταξύ για την αντιμετώπιση των εκτάκτων ανθρωπιστικών αναγκών στα κατεχόμενα Παλαιστινιακή εδάφη, διετέθη από το Ελληνικό ΥΠΕΞ ποσό 500 χιλιάδων δολαρίων.

στ. «Χρήσιμη» και «εποικοδομητική» χαρακτηρίστηκε από τον Πάουελ η συνάντησή του με τον Αραφάτ στην Ραμάλα, ενώ συνεχίζεται η πολιορκία του Ναού της Γεννήσεως χωρίς να διαφαίνεται λύση στον ορίζοντα και παρά τις εκατόμβες των θυμάτων.

Η Διεθνής Κοινότητα πρέπει να αντιληφθεί ότι ο Σαρόν είναι μέρος του προβλήματος και όχι μέρος της λύσεως.

ζ. Ο Ισραηλινός Πρωθυπουργός πρότεινε στον Αμερικανό ΥΠΕΞ την σύγκλιση διεθνούς συσκέψεως χωρίς τον Αραφάτ και την Ε.Ε. και ανακοίνωσε την αποχώρηση του στρατού από τα Παλαιστινιακά εδάφη εκτός της Ραμάλα και Βηθλεέμ.

Σε «οξεία» γωνία έθεσε την Ευρωπαϊκή Ένωση το Ισραήλ, με την πρότασή του για συνομιλίες με τις Η.Π.Α., δηλαδή σε όσους αποδίδουν δίκαιο στις ενέργειές του. Άπρακτος αποχώρησε ο Πάουελ ενώ κορυφώνεται το δράμα.

η. Οι Ισραηλινοί ανησυχούν ιδιαίτερος για τα τεκταινόμενα στα βόρεια σύνορα της χώρας. Οι συναντήσεις τις οποίες είχε ο Αμερικανός ΥΠΕΞ με τους Προέδρους του Λιβάνου και Συρίας, φαίνεται ότι εκτόνωσαν προς το παρόν την ένταση ενώ άπρακτες επέστρεψαν στην Ιερουσαλήμ οι ανθρωπιστικές οργανώσεις που προσπάθησαν να μεταφέρουν τρόφιμα και φάρμακα στις πολιορκημένες πόλεις. Ανατριχιαστικές είναι οι μαρτυρίες των Παλαιστινίων για το δράμα το οποίο ζουν τις τελευταίες εβδομάδες και τις καταστροφές τις οποίες υπέστησαν.

Ιστορίες φρίκης, οι οποίες θυμίζουν άλλες καταστάσεις-εποχές, διαδραματίζονται στην Παλαιστίνη, λαμβανομένου υπόψη ότι τα Ισραηλινά ελικόπτερα μετέτρεψαν μια πόλη σε.... Parking!!

θ. Με τον Πρόεδρο της Ρωσίας συναντήθηκε ο ΥΠΕΞ της Σαουδικής Αραβίας στη Μόσχα όπου συζητήσαν για το Ιράκ και την μελλοντική στάση των Η.Π.Α., το πρόσφατο σχέδιο της Σαουδικής Αραβίας για την ειρήνη στη Μέση Ανατολή και την προοπτική εμπλοκής της Ρωσίας στην περιοχή.

Χωρίς αντίκρισμα απεδείχθη το «φλερτ» του ΥΠΕΞ του Ριάντ με την Ρωσική ηγεσία, λαμβανομένου υπόψη ότι ο Πούτιν επιθυμεί να ενισχύσει τις σχέσεις της Ρωσίας με τις ΗΠΑ και όχι να τις αποδυναμώσει.

ι. Σύμφωνα με αμερικανική εφημερίδα, οι ΗΠΑ σχεδιάζουν μεγάλης κλίμακας «Καταιγίδα της Ερήμου Νο 2» με την συμμετοχή από 70.000 έως 250.000 ανδρών, για την ανατροπή του Ιρακινού ηγέτη.

ια. Βαρύ το τίμημα για τον Αραφάτ. Η άρση του αποκλεισμού του επετεύχθη αφού παρεδόθησαν έξη ομοεθνείς του στο Ισραήλ.

Οι προσδοκίες για ειρήνευση παραμένουν ισχνές, καθώς η υπό Σαρόν όρους απελευθέρωση του Παλαιστινίου ηγέτη έχει διχάσει τους ομοεθνείς του. Παρ'όλα αυτά, το διπλωματικό...ροκ – με την Ουάσιγκτον να δείχνει τον ρυθμό – για την επίλυση της κρίσεως στην Μέση Ανατολή, συνεχίζεται.

ιβ. Προκειμένου να προωθηθούν οι ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις Η.Π.Α., Ε.Ε. και μετριοπαθείς αραβικές χώρες, θεωρούν αναγκαία την αναδιοργάνωση της Παλαιστινιακής αρχής αλλά διαφωνούν με την απομάκρυνση του Αραφάτ, την οποία ζητεί επίμονα το Ισραήλ.

ιγ. Νέες εκατόμβες ετοιμάζει ο Σαρόν με την επέμβαση των Ισραηλινών στρατευμάτων στους προσφυγικούς καταυλισμούς στην λωρίδα της Γάζας, ως αντίποινα για την βομβιστική επίθεση σε προάστιο του Τελ Αβίβ.

ιδ. Το Ιράν κλιμακώνει την ένταση στην Κασπία προχωρώντας στην αξιοποίηση των πετρελαϊκών αποθεμάτων και υποστηρίζοντας ότι οι πέντε παραθαλάσσιες χώρες δικαιούνται το 20% της Κασπίας και η εκμετάλλευση των αποθεμάτων υδρογονανθράκων δεν είναι δυνατόν να αρχίσει εάν δεν επιλυθεί το νομικό καθεστώς της.

ιε. Την διφορούμενη στάση των Η.Π.Α. απέναντι στις διεθνείς συνθήκες ομολόγησε άθελά του ο Αμερικανός Πρόεδρος στην προσπάθειά του να υπερασπισθεί το δικαίωμα άμυνας και την διαφύλαξη της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας του, υποστηρίζοντας ότι πρέπει να αναληφθεί δράση, για την οποία ωστόσο δεν εξευρίσκει συμμάχους στη δύση για νέο πόλεμο με επίκεντρο το Ιράκ. Παράλληλα ο Ιρακινός ηγέτης πέτυχε νίκη στα...σημεία, δεδομένου ότι πέτυχε να γίνουν διαβουλεύσεις στην Βιέννη για την επιστροφή των επιθεωρητών του Ο.Η.Ε. προς έλεγχο του χημικού του οπλοστασίου.

ιστ. Ο Ισραηλινός στρατός αλωνίζει στα κατεχόμενα. Κατέλαβε εκ νέου το Αρχηγείο του Αραφάτ ενώ συνεχίζει τις συλλήψεις, προκαλώντας την οργή του Παλαιστινίου ηγέτη μιλώντας για «φασιστική αντιμετώπιση» από πλευράς του Σαρόν.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

α. Οι πιέσεις επί πιέσεων από τη διεθνή κοινότητα για τον άμεσο τερματισμό της παράλογης αιματοχυσίας στην Μέση Ανατολή συνεχίζονται. Η Ευρωπαϊκή Βουλή, με 269 ψήφους υπέρ και 208 κατά, ζητά από την Ε.Ε. την αναστολή της ευρω-μεσογειακής συνδέσεως Ε.Ε.-Ισραήλ και την επιβολή εμπάργκο όπλων σε Ισραηλινούς και Παλαιστινίους.

β. Αναστάτωση προκάλεσε στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες η επιτυχία του Ζαν Μαρί Λεπέν στον πρώτο γύρο των Προεδρικών εκλογών στην Γαλλία.

Ο Ντε Γκολ είχε πει κάποτε : «Είναι δύσκολο να κυβερνήσεις έναν λαό που το βράδυ στο δείπνο του προβληματίζεται για το ποιο τυρί από μια σειρά 270 ειδών θα διαλέξει για να τελειώσει το κρασί του».

γ. Ασφυκτική πίεση από ΝΑΤΟ και Ε.Ε. για να αποδειχθεί το αγγλο-(αμερικανο)-τουρκικό κείμενο για τον Ευρωστρατό, δέχεται η Ελλάδα, η οποία συνεχίζει να ανθίσταται στις συνδυασμένες προσπάθειες να άρει τις αντιρρήσεις της.

Η επίκληση της Άγκυρας για ισότιμη συμμετοχή στους υπό σύσταση ευρωπαϊκούς αμυντικούς μηχανισμούς – «ως γέφυρα μεταξύ ανατολής και δύσης, ως στρατηγικού εταίρου και ως απαραίτητου παράγοντα σταθερότητας» – αποδεικνύει την παροιμιώδη «ικανότητα» της Τουρκίας να εκμεταλλεύεται κάθε περίπτωση και γεγονός, τα οποία...συνάδουν με τα συμφέροντα του ....θείου Σαμ!!

δ. Η Ελλάδα αναλαμβάνει από τον Ιούνιο την Προεδρία της Ε.Ε. σε θέματα Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Αμύνης και Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑΑ). Διπλωματικές πηγές εκτιμούν ότι το πιθανότερο είναι να μην τεθεί το θέμα του Ευρωστρατού προς συζήτηση στην Σεβίλλη. Παράλληλα η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. παραμένει ο ύψιστος στόχος για την ελληνική πλευρά, λαμβανομένου υπόψη ότι ο Ιούνιος θεωρείται ορόσημο για την πορεία του Κυπριακού.

Λαμβανομένου υπόψιν ότι η διαφαινόμενη ένταξη της Κύπρου δεν διαφαίνεται ότι θα «μπλοκαρισθεί», η Τουρκία εκτιμάται ότι θα θέσει «πακέτο» διαπραγματεύσεων-απαιτήσεων (διεκδικήσεις Αιγαίου, Ευρωστρατός) με απώτερο στόχο στην παρούσα φάση, την ενδεχόμενη δέσμευση της Ε.Ε. για καθορισμό ενάρξεως των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

ε. Η Ε.Ε. εισέρχεται ενεργά στην μάχη για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης με την προώθηση σειράς μέτρων μεταξύ των οποίων και στην επιβολή κυρώσεων στις χώρες μέσω των οποίων διέρχονται οι λαθρομετανάστες για να φθάσουν στην κοινοτική επικράτεια. Στις χώρες που απειλούνται με κυρώσεις είναι η Τουρκία και η Αλβανία.

στ. Την πολιτική συρρίκνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προωθούν Βρετανοί, Γάλλοι και Ισπανοί, στο πλαίσιο της συντακτικής συνελεύσεως για την αναθεώρηση της συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ευρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη.

Το εκκολαπτόμενο «Διευθυντήριο» των μεγάλων, έχει αρχίσει να δημιουργεί επικοινωνιακά τις προϋποθέσεις για την κατάργηση της συλλογικότητας, η οποία αναπόφευκτα θα οδηγήσει στη δραστική μείωση της επιρροής των μικρών κρατών μελών της Ε.Ε. Μήπως αρχίζει να διαφαίνεται στο βάθος του τούνελ η εναρκτήριο σπίθα για τη διάλυση της Ε.Ε., με την συνδρομή του ....Big Brother ;;

ζ. Άλμα προς το ομοσπονδιακό «μοντέλο» της Ευρώπης, απετόλμησε η Κομισιόν, υποβάλλοντας σχέδιο προτάσεων (ζητώντας Κεντρική Κυβέρνηση και ενιαία έκφραση σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας). Συμφωνεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δυσφορούν Γαλλία, Βρετανία, Ισπανία.

Η.Π.Α.

α. Ο εκπρόσωπος του Λευκού Οίκου δήλωσε ότι ο Πρόεδρος αναμένει ακόμη τα αποτελέσματα από το Ισραήλ για την άμεση απόσυρση και πλήρωσ των στρατιωτικών του δυνάμεων από τις Παλαιστινιακές πόλεις με παράλληλη παύση των τρομοκρατικών τους επιθέσεων.

Οι Η.Π.Α. δεν πρέπει να πιέζουν δήλωσε ο Ισραηλινός Πρωθυπουργός. Ορθώς, καθόσον «εάν τα βάζετε με τα αρπακτικά, όταν χαθούν θα γεμίσει ο τόπος ψοφίμια»!!

β. Οι βίαιες επιθέσεις των Ισραηλινών δυνάμεων κατά των Παλαιστινίων έχουν προκαλέσει έντονες αντιδράσεις στα αραβικά και μουσουλμανικά κράτη, με ιδιαίτερη σημασία τις αντίστοιχες του Μπαχρέιν, το οποίο εξετάζει το ενδεχόμενο να μην επιτρέψει να χρησιμοποιηθεί το έδαφος του κατά του Ιράκ, χώρα η οποία αποτελεί σύμμαχο-κλειδί των Η.Π.Α. στην περιοχή.

Το προαναφερθέν θα πρέπει να συνεξετασθεί και με το ενδεχόμενο επιβολής αραβικού εμπάργκο στον «μαύρο χρυσό», γεγονός το οποίο θα προβληματίσει έντονα την αμερικανική οικονομία.

γ. Δραστικές αλλαγές στην ηγεσία των αμερικανικών Ενόπλων Δυνάμεων μεθοδεύει ο Πρόεδρος των Η.Π.Α. με σκοπό να προωθήσει νέα γενιά στρατιωτικών, οι οποίοι υποστηρίζουν πιο ένθερμα την πολιτική του.

δ. Έντονες πιέσεις ασκήθηκαν από την αμερικανική πλευρά προς την Ελλάδα, προκειμένου να γίνουν αποδεκτές οι θέσεις της Άγκυρας για τον Ευρωστρατό. Τις πιέσεις άσκησε η αμερικανίδα Υφυπουργός εξωτερικών κατά την επίσκεψή της στον Έλληνα ΥΕΘΑ στην Αθήνα, ο οποίος απέρριψε κατηγορηματικά το αμερικανικό αίτημα.

Με αιχμή έκλεισε τις δηλώσεις της η αμερικανίδα αξιωματούχος : «Εύχομαι όποια λύση για οποιοδήποτε θέμα να είναι αποδεκτή και από την Ε.Ε., αλλά και από τις Η.Π.Α.»!! POURQOIS MADAM ??

ε. Την έγκριση συμπληρωματικού ποσού ύψους 27 δισ. δολαρίων ζήτησε ο Αμερικανός Πρόεδρος από την Αμερικανική Βουλή, προκειμένου να συνεχισθεί ο αγώνας κατά της τρομοκρατίας. Ο ετήσιος προϋπολογισμός της CIA υπό κανονικές συνθήκες δεν υπερβαίνει τα 3 δισ. δολάρια.

στ. Με παρέμβαση των Η.Π.Α., απομακρύνονται τα στελέχη των υπηρεσιών του Ο.Η.Ε. τα οποία αντιτίθενται στα σχέδιά τους.

Η «εκστρατεία εκκαθάρισεως» εκτιμάται ότι θα διεξαχθεί «σκληρά» με επιδίωξη να δοθεί η εντύπωση της ανικανότητας των διεθνών οργανισμών ώστε να «γίνει μετάβαση σε άλλα παιχνίδια».

ζ. Μυστικές διαπραγματεύσεις έχουν αρχίσει αξιωματούχοι της CIA με τους δύο κατ'εξοχήν ηγέτες των Κούρδων του Βορείου Ιράκ, με απώτατο στόχο τον συντονισμό των προσπαθειών για εκτοπισμό του Σαντάμ Χουσεϊν από την Ιρακινή εξουσία και τον καθορισμό της εν δυνάμει διαδόχου καταστάσεως.

Ανάλογο ρόλο με τον αντίστοιχο της Βορείου συμμαχίας στο Αφγανιστάν, προδικάζεται από την Ουάσιγκτον για τους αντιφρονούντες του Ιράκ.

η. Το ενδεχόμενο να αναβιώσει ο εφιάλτης της 11^{ης} Σεπτεμβρίου σιάζει την Ν.Υόρκη λόγω «γενικών απειλών» με το άγαλμα της Ελευθερίας να αποτελεί έναν από τους εν δυνάμει στόχους των τρομοκρατών.

θ. Στην Ρώμη βρέθηκε ο Αμερικανός Πρόεδρος προκειμένου να λάβει μέρος στην Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ. Η υπογραφή συμφωνία εξασφαλίζει διμερή συνεργασία ΝΑΤΟ-Ρωσίας σε εννέα τομείς.

ΡΩΣΙΑ

α. Ψυχροπολεμική ατμόσφαιρα κατασκοπίας ξέσπασε στην Ρωσία, μετά την αποκάλυψη σχεδίου υποκλοπής ρωσικών στρατιωτικών μυστικών εκ μέρους πρακτόρων της CIA. Ο Ρώσος Πρόεδρος πραγματοποίησε διήμερη επίσκεψη στην Γερμανία όπου συναντήθηκε με τον Γερμανό Καγκελάριο προκειμένου να διακανονισθεί το ρωσικό χρέος προς την Γερμανία το οποίο εκτιμάται στα 16 δισ. δολάρια.

β. Η πρόθεση της Μόσχας να προσφέρει πυρηνική τεχνολογία στην Τεχεράνη για τη δημιουργία αντιδραστήρα 1000 μεγαβάτ, ίσως προκαλέσει ένταση στις σχέσεις της με την Ουάσιγκτον, παρά τις διαβεβαιώσεις Ρωσίας-Ιράν ότι η εγκατάσταση θα χρησιμοποιηθεί μόνο για ενεργειακούς λόγους και θα τεθεί υπό διεθνή έλεγχο.

Τα πετρέλαια της Κασπίας, η καχυποψία με την οποία διαβλέπουν τις πολιτικές των συμμάχων των Η.Π.Α. στην Κεντρική Ασία (Πακιστάν-Τουρκία) και η υφισταμένη ένταση Η.Π.Α.-Ιράν, δημιουργούν πρόσφορο έδαφος-κλίμα εκμεταλλεύσεως εκ μέρους της Μόσχας για επικερδείς συμφωνίες με την Τεχεράνη.

γ. Οι ηγέτες του ΝΑΤΟ και της Ρωσίας με την υπογραφή της ιστορικής συμφωνίας συνεργασίας στην Ρώμη γύρισαν σελίδα αφήνοντας οριστικά πίσω τους την αντιπαλότητα της εποχής του ψυχρού πολέμου. Ο Ρώσος Πρόεδρος διευκρίνισε όμως ότι με την φιλοδυτική εξωτερική του πολιτική δεν παρέχει στο ΝΑΤΟ το «εν λευκώ» για στρατιωτική δράση.

δ. Σε πρόσφατη ομιλία του προς τον λαό της Ρωσίας ο Πρόεδρος Πούτιν υπογράμμισε ότι προτεραιότητα της εξωτερικής του πολιτικής είναι και θα παραμείνει η Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών (Κ.Α.Κ.).

Οι χώρες της Κοινοπολιτείας προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν τα πλεονεκτήματά τους, δημιουργώντας καταστάσεις με τις Η.Π.Α και άλλες μεγάλες περιφερειακές δυνάμεις, στο μαλακό υπογάστριο της Ρωσίας, διαγράφοντας πορείες τις οποίες μόνον ο χρόνος θα δείξει σε τι θα καταλήξουν οι αντίστοιχες επιλογές.

ε. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας με το ΝΑΤΟ, η Κυβέρνηση της Ρωσίας ενέκρινε «ανιχνευτικό» πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο η χώρα οφείλει μέχρι το 2020 να αναδειχθεί σε «ηγέτη» της παγκόσμιας ενεργειακής αγοράς.

Η εκμετάλλευση της αστάθειας η οποία χαρακτηρίζει την Μέση Ανατολή, η «ενεργειακώς πεινασμένη» Κίνα και η μείωση της εξαρτήσεως της Ε.Ε. από τα πετρελαϊκά αποθέματα της Μ.Α. κατά 25% δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη δραστηριοποίηση του ενεργειακού κλάδου της Ρωσίας, ο οποίος αποτελεί και την σπονδυλική στήλη της οικονομίας της χώρας, αρκεί να μη διαφοροποιηθεί η κατάσταση από....έξωθεν παράγοντες.

ΑΣΙΑ

α. Η Αλ Κάϊντα υποστηρίζει ότι ο Λάντεν είναι ζωντανός και στο Αφγανιστάν εφονεύθησαν 33 Αμερικανοί στρατιώτες. Παράλληλα η CIA προσπαθεί να αποκωδικοποιήσει τους κώδικες της ανωτέρω οργανώσεως προκειμένου να εντοπίσει το δίκτυο των τρομοκρατών το οποίο αποστέλλει μέσω Internet κωδικοποιημένα μηνύματα. Εν τω μεταξύ ο Πρόεδρος των Η.Π.Α. δεσμεύθη ότι θα έχει στενές διαβουλεύσεις με τους Ευρωπαίους συμμάχους για επόμενα στάδια του αντιτρομοκρατικού πολέμου.

β. Οι πρόσφατες βομβιστικές επιθέσεις οι οποίες έγιναν σε Ισλαμικές χώρες όπως η Υεμένη και η Τυνησία, φαίνεται ότι είναι αποτέλεσμα δράσεως τοπικών οργανώσεων οι οποίες έχουν σχέση με την Αλ Κάϊντα και εναντιώνονται στην πολιτική βίας το Ισραήλ κατά των Παλαιστινίων καθώς και για την στάση την οποία τηρούν οι Η.Π.Α.

γ. Με την πρόσφατη οικονομική και στρατιωτική ενίσχυση της Ταϊβάν από τις Η.Π.Α., η Κίνα αισθάνεται «υποχρεωμένη να παίξει» το χαρτί της Μέσης Ανατολής, δημιουργώντας τις ανησυχίες της Ουάσιγκτον από το ξαφνικό αυτό φλερτ του Πεκίνου.

δ. Επέστρεψε στην Καμπούλ – με τις ευλογίες των Αμερικανών – μετά από 29 έτη εξορίας, ο έκπτωτος μονάρχης Σαχ. Ήδη η πολιτική κατάσταση στο Αφγανιστάν διαγράφεται επικίνδυνα ρευστή, με ορατό τον κίνδυνο ενός επιπλέον εμφυλίου.

ε. Αυτοσυγκράτηση και εκτόνωση της κρίσεως μεταξύ Πακιστάν-Ινδίας, συνιστά η Βρετανική Κυβέρνηση και αποστέλλει στις δύο χώρες τον Υπουργό Εξωτερικών.

Η διαρκής ένταση μεταξύ Ινδίας-Πακιστάν λόγω του διαφιλονικουμένου Κασμίρ, τροφοδοτείται από πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Βρετανίας η οποία ως άλλοτε κυρίαρχος δύναμις στην περιοχή, θα έπρεπε να προωθεί την ειρήνη και όχι τα όπλα και η ευθύνη της για έναν πιθανό πόλεμο, αν και δυσδιάκριτη είναι αρκετά μεγάλη.

στ. Η νέα σχέση ΝΑΤΟ και Ρωσίας φαίνεται να έχει προκαλέσει έντονες ανησυχίες στο Πεκίνο το οποίο διαισθάνεται να υπονομεύονται τα περιφερειακά αλλά και τα παγκόσμια στρατολογικά συμφέροντά του.

Η επανάσταση της επιρροής της στην περιοχή και η ενίσχυση της στρατηγικής της θέσεως έναντι των Η.Π.Α. και Ρωσίας, αποτελεί επιτακτική ανάγκη εξόδου από την απομόνωση....του κίτρινου πυρετού.

Foreigners' briefing

1. Cyprus and NATO

By Vice Admiral ret. Gr. Demestichas, Honorary Commander of the Greek Fleet.
Page 4.

For many years it was believed that the only method to solve the Cyprus question was to follow the UN resolutions, that were considered to constitute a no doubt moral way out.

Yet the incorporation of Cyprus as a whole in the E.U. was thought to be a workable solution for both the communities of the island.

Turkey bound Cyprus incorporation together with her own in the EU so to achieve certain objectives. Time passes dramatically with no hope for any solution that seem to be applicable.

The first is the military intervention, that once it is successful it provides the definite solution to the problem.

The second examines the incorporation of Cyprus into NATO structures. In this case, both sides would agree gladly on this for they will be put with all the advantages provided.

We've proposed this option in an article on Sep 1998. Today we are informed that such a proposal comes from the side of the Western Policy Center of the USA one year after we made Known our point of view to a member of this Institute that keeps a loose connection with us.

2. The EU from the point of Defensive dimensions

by Lt. Gen. Ret. G. Korakis, page 6

The fully praised common foreign policy and defense policy of the European Union after some events mainly in the Middle East proved to be out of any practical fit.

The principal pursuits of the EU do not seem to expand beyond the economic fields so far. NATO still provides any meaning for security all around, thing that eliminates any intention for a serious strengthening of the European countries on the very subject of the defense. We are at the stage of a rather academic concern than a practical application that comes out of a true need.

The role of Russia must be taken as a principal element in the European security structure.

For Greece, we have to accept that security means an exclusive affair that has to be based on our own moral and military potential.

3. Hot Turkish-Greek episode

by Major Gen. Ret. D. Kanteres page 10

In a tensed environment between Turkey and Greece some people estimate, that after a chain violations of rules that keep the two countries out of any military engagement, a hot episode could happen resulting to losses.

A hot episode is nothing else but hostilities that could bring a larger scale military operations that cause extensive negative effects to both opponents.

The preparedness of Greece to face such an episode must be taken as a non other way but a victorious war against Turkey.

4. The Rights of War and the Israeli-Palestinian conflict

by Big. Gen. Ret. G. Vassiliou, page 12

The conflict in the M. East provides the opportunity for a political consideration for international justice and the respect of the Rights of War.

5. The Kissinger plan ant the today situation in East Mediterranean

by G.Apostolopoulos lawyer, candidate prof. Athens University, page 13

It was thirty years ago that a plan for a creation of the United States of the Eastern Mediterranean was first formulated by H. Kissinger, head of State Department. This plan schedules the breaking of small States into smaller ones, so to be easier controlled by the superpowers (i.e. USA).

6. Russia: 10 years after. Approaching the West.

By Brig. Gen. Ret. J. Parisis page 14

Russia is useful for the interests of the West in the Heartland of Asia. The NATO-Russia coming near is given, for it is needed for both sides to be institutionally structured. Strengthening Russia is a useful matter for the west. Friendly and strong Russia constitutes a factor for stability and security in the wider region as well as a reliable controller to confine any pursuits coming from China and India.

7. Europe and the control of the regional crises.

By Professor P. Gavathas, Special scientist for Security and Defense page 18

In the frame of the Common Foreign Policy and Defense Policy of the EU it is under formation a special Force that is built in an Army-Gendarmerie scheme-function-mission.

8. Political interventions in promoting Army Officers

by Lt. Gen. Ret. M. Aronis page 20.

9. Kidnappings-hostages and ransom claims

by Major Gen. Ret. Police p. Laggaris page 22.

10.Thesis

by D. Manikas page 24

11. Weathervane

by Major Gen. D. Krystallis page 27